Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

This weekly newspaper was mailed on Tuesday, November 5, 2002

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (2747) 2002 NOVEMBER-LAPKRITIS 5 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Nuolankumas ir reklama

Užsienietiška prekė geresnė. Dažnokai atrodo, kad nuo tos nedaug kuo pagrįstos minties dar ir dabar negalime pabėgti, nors lietuvis jau seniai nebe tas, koks buvo baudžiavų laikais.

PREKĖ kaip prekė, bet vis dar pasivaidena, kad svetimtaučio ištartas žodis, jo pareikšta nuomonė (net ir kūryba) – tai kažkas iškilaus, nepaprasto, su kuo reikia skaitytis, nes jei prieštarausi, pasirodysi atsilikusiu provincijos žmogeliu. O kas to norėtų? Tat nenuostabu, kad Lietuvoje kitatautis (ne turistas, bet vietinis gyventojas) dažnais atvejais labiau glostomas negu savasis. Iš to tam tikra dalimi kyla ir per didelis tautinių mažumų sureikšminimas, ypač tų, kurios labiau nukentėjo Antrojo pasaulinio karo metu. Noras būti geriems ir laimėti tos kilnios savybės pripažinimą, tuo besirūpinant ir besistengiant, kartais ir ribas peržengia. Užuot kėlę savo tautinę kultūrą su joje užaugusiais talentais bei žymūnais, dėdamiesi kažkokios tiesos sakytojais, mieliau ir garsiau kalbame apie svetimos kultūros įtakas Lietuvai, būtas ar spėliojamas, kad ne mes, o tie anie būtų laimingi ir ant mūsų nepyktų, jog savame krašte norime būti šeimininkai. Kyla klausimas, iš kur tas šiandieninis perdėtas nuolankumas? Negi tai iš kartos į kartą persiduodanti dvasia varguolėlio, kuriam atrodė, kad nusilenkimas gražiau apsirengusiam ir daugiau šnekančiam yra didelė dorybė, arba pirkimas pas svetimtautį yra išmintingas ekonominių reikalų tvarkymas? Visa tai juk nebetinka šiai dienai. Reikia džiaugtis, kad pagaliau tas suvokimas kai kur jau ima sklaidyti amžino pataikavimo, prisitaikymo ir svetimų dievų garbinimo miglas. Lietuvis pradeda pajusti savo vertę, pradeda aiškiau ir drąsiau kalbėti apie savų gaminių pirkimą, pradeda uoliau skleisti lietuviškos kultūros bei savųjų talentų poreiškius pasaulyje.

UŽ mus niekas kitas viso šito nepadarys. Į nuolatinį kitataučių liaupsinimą vargu ar kas nors panašiai atsilieps. Pasigarsinimo vežimą tenka traukti mums patiems – sunkus jis ar ne. O dažnai dar jį ir patys apsunkiname, menkindami savųjų darbų ir pasiekimų įvaizdžius išpūstomis kritikomis, rodydamiesi esą tiesos gerbėjai ir dalykų žinovai. Kad nesugebame ar nenorime reklamuotis, nėra nieko naujo. Prie to reikia priprasti, gal tam ir lėšų reikėtų daugiau atseikėti ir tam pasiruošusių žmonių turėti. Bet reikia – nors pavėluotai, nors dar netobulai. Organizuota sistema, kai vieni kuria, dirba, o kiti jų darbus platina ir reklamuoja, veikia daug geriau ir naudingiau, negu kūrėjams ar darbuotojams paliekama visu kuo patiems pasirūpinti. Kūrybos, taigi ir kultūros pristatymas, jos iškėlimas tinkamu laiku ir tinkamoj vietoj tautai yra ne mažiau svarbus ir už pačią kūrybą. O kartais tenka ir nustebti, kai imame labai atidžiai ir nuoširdžiai garsinti Lietuvoje gimusius nelietuvius žymūnus, laureatus, lyg savotiškai savindamiesi ar norėdami pasauliui parodyti – štai kokie genijai gimsta Lietuvos žemėje. Žinoma, tai nieko blogo. Gal ir didžiuotis ar pačią Lietuvą pareklamuoti yra pagrindo. Bet džiūgaudami dėl kitataučių neturėtume pamiršti savųjų. O kai pamirštame ar tyčia uždarę savo kieme laikome – kas apie juos žinos? Vargu ar galėtume sutikti su nuomone, kad reklaminių bei propagandinių dalykų šlubavimas vyksta dėl kokių nors neįveikiamų kliūčių. Greičiau tai mūsų aplaidumas ar papratimas žvelgti į meninius, mokslinius bei apskritai kūrybinius reiškinius per daug lengvabūdišku požiūriu. Vieno labai žymaus lietuvio dailininko Paryžiuje kūrinius visuomenė graibstyte graibstė, kol uoliai darbavosi jo tapybą platinti sutikusi (ir, žinoma, iš to pelną dariusi) privati agentūra. Panašūs pavyzdžiai paryškina čia keliamą klausimą. **Č.S.**

SVEIKINAME Kanados lietuvių bendruomenę auksinio jubiliejaus proga ir Kanados lietuvių fondą, 40 metų rėmusį lietuvišką veiklą!

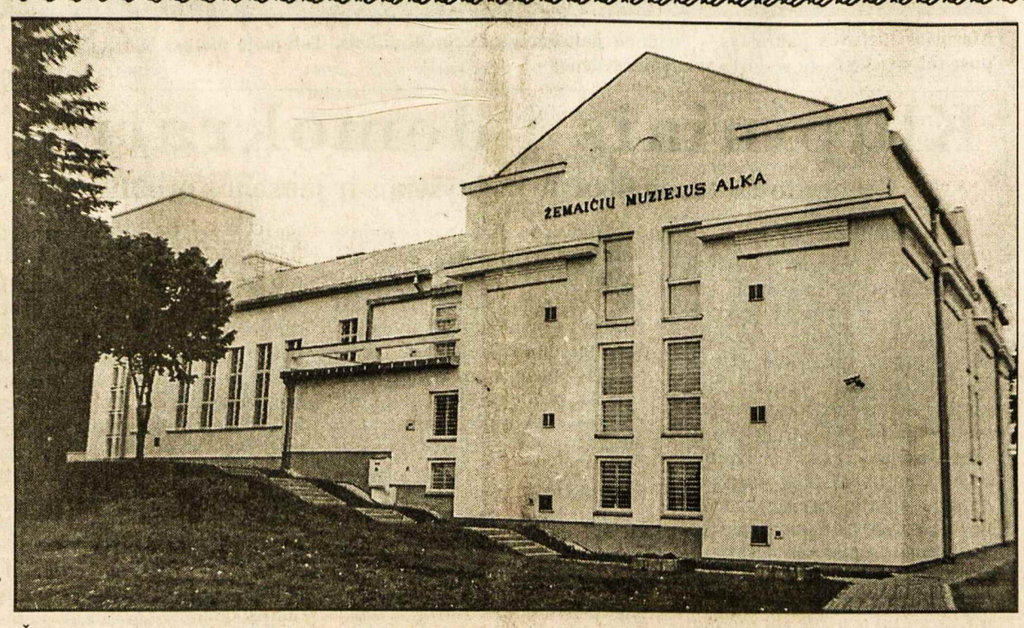

Žemaičių muziejus "Alka" Telšiuose. Jame daugiausia baldai ir meno kūriniai iš aplinkinių dvarų rūmų
Nuotr. G. Kurpio

Kodėl klastojama Lietuvos istorija? II

Lietuvoje rengiamoje visuotinėje enciklopedijoje vyrauja prosovietinė linkmė daugelyje rašinių

DR. MARTYNAS PURVINAS

ARCHITEKTĖ MARIJA PURVINIENĖ

VLE I tome itin įžūliai klastoti straipsniai apie sovietmečio architektūrą.

Antai ilgame straipsnyje *administraciniai pastatai* nei neužsimenama apie sovietinės okupacijos akivaizdžiausią apraišką – totalitarinio režimo svarbiausius statinius, iš kur valdytas visas kraštas. Anuomet Lietuva buvo apraizgyta partkomų, vykdomųjų komitetų ir panašių įstaigų voratinkliu. Daugybė tokių statinių svarbiausiose miestų vietose simbolizavo naujojo režimo galią. Anuomet net ir Vilniaus Lukiškių aikštėje projektuoti milžiniški sovietų rūmai su bolševikų vadų statulomis. Visa tai rūpestingai nuslepiama.

Sovietmečio istorijos klastojimo mastai VLE I tomo puslapiuose retsykiais net atrodo juokingi. Tame pačiame straipsnyje teigiama, kad 1982 m. Vilniuje pastatyti vyriausybės rūmai (lyg daugelis vilniečių neprisimintų, kad ten buvo įsikūręs bolševikų partijos centro komitetas), kad jau 1981 m. pastatyti seimo rūmai (gal mažiems vaikams tikintis įteigti, kad sovietmečiu puikiausiai gyvavo demokratiškai renkamas Lietuvos seimas, o ne kokia marionetinė sovietinė Aukščiausioji taryba).

Straipsnyje *aikštės* vėl visiškai nutylėtas kad vienas akivaizdžiausias sovietinio režimo atributas – tuometinės miestų aikštės kaip vieta sovietiniams paradams bei propagandiniams renginiams. Nuslėpti daugelio puikiai prisimenami dalykai – įrenginėtos ar perdirbinėtos aikštės su Lenino (anksčiau – ir Stalino) bei kitų statulomis. Užtat VLE rengėjai "atrado", kad dar sovietmečiu buvo įsteigta Nepriklausomybės aikštė Vilniuje. Rūpestingai supainiojant skirtingus istorijos tarpsnius, paslepiami okupacinio režimo pėdsakai, nieko neužsimenama apie griežtai politizuotą daugelio Lietuvos aikščių kūrimą ir pertvarkymą tuomet.

VLE I tomo straipsnyje *architektūra* apibūdinant Lietuvos architektūrą po II Pasaulinio karo, tik pradžioje kukliai užsimenama apie Stalino laikų kai kurias negeroves. Visiškai nutylimas sovietinio režimo užmojis perdirbti okupuotą kraštą pagal bendrus imperijos standartus, panaikinant savitus Lietuvos bruožus. Slepiama sovietinės architektūros ypatingoji paskirtis – "naujojo pasaulio" tvėrimas pagal totalitarinio režimo direktyvas. Vėl slepiami okupacinio režimo pėdsakai – sovietiniai "generaliniai planai" civilizuotai perkrikštyti "bendraisiais planais", 1982 m. vėl minimi, atseit, "seimo" rūmai. Vėl išradingai suplakami sovietmečiu bei nepriklausomybės metais statyti objektai – atseit, 1990 m. kovo 11 d. nieko neįvykę – Lietuvos architektūra visą laiką buvo puiki. Nuslėpus svarbiausius sovietmečio architektūros bruožus, uoliai vardinami gausūs to meto laimėjimai, atseit, liudijantys tuometinį Lietuvos klestėjimą. Niekuo neužsimenama apie sovietinės Lietuvos architektų vaidmenį naikinant ir niokojant istorijos bei kultūros vertybes.

Paminėkime bent vieno sovietinio architekto kai kuriuos darbus Lietuvoje. Pavyzdžiui, architektas Kazimieras Šešelgis dar 1948 m. ėmėsi projektuoti paminklą sovietinei armijai. Netrukus jis ėmėsi perdirbinėti nepriklausomos Lietuvos žymiausią šventvietę – Karo muziejaus sodelį Kaune. Vietoje Laisvės statulos K. Šešelgis pasiūlė pastatyti paminklą V. Mickevičiui-Kapsukui, vietoje Nežinomo kareivio kapo – paminklą sovietinių saugumiečių vadui F. Dzeržinskiui, vietoje Knygnešių sienelės – paminklą 4 komunistams.

Vėliau vietoje senųjų kapinių Kauno Vytauto prospekte su paminklais Lietuvos savanoriams bei S. Dariui ir S. Girėnui K. Šešelgis suprojektavo parką su vis tų pačių 4 komunistų statulomis.

Su kitais K. Šešelgis suprojektavo naują sovietinių paradų aikštę greta Karo muziejaus Kaune, savo gremėzdiškais statiniais bei Lenino statula, užgožusia prieškarinės Lietuvos paveldą. Beje, Lietuvai atgavus nepriklausomybę jauni architektai siūlė perdirbti tą aikštę kaip grubų okupacinio režimo pėdsaką. Tačiau už visus tokius "nuopelnus" mūsų kraštui K. Šešelgį apdovanojo Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordinu tuomet Lietuvos prezidento pareigas ėjęs Algirdas Brazauskas.

Tai tik vieno sovietmečio architekto kai kurie juodi darbai, o kiek jų dar pridirbo ištisa to meto projektuotojų armija... Tačiau VLE I tomo rengėjai tuos kai kam nemalonius prisiminimus uoliai slepia – atseit, nieko blogo niekados nebuvę...

(Nukelta į 2-rą psl.)

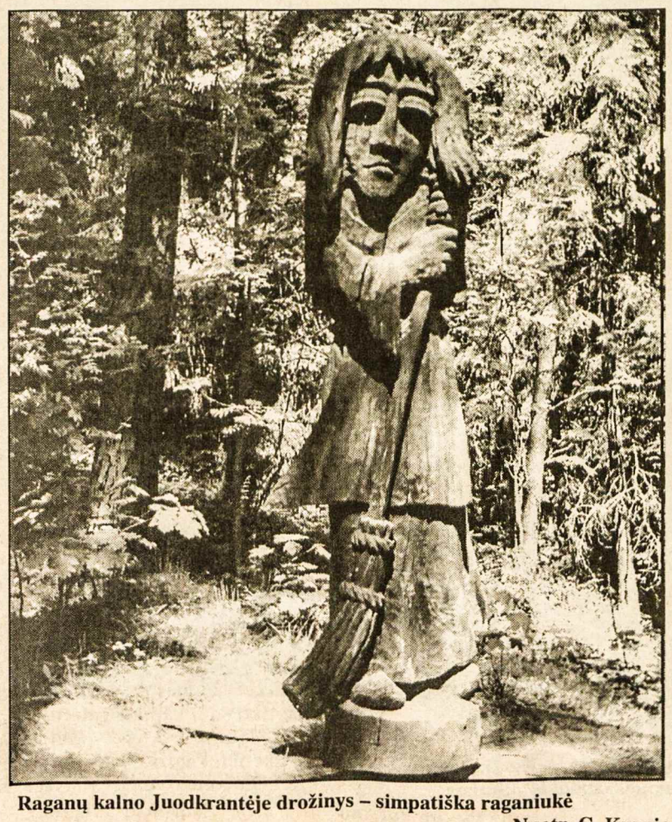

Raganų kalno Juodkrantėje drožinys – simpatiška raganiukė
Nuotr. G. Kurpio

Savaitė Lietuvoje

Nuomonė dėl Karaliaučiaus

Spalio 25 d. Briuselyje vykusiame Europos sąjungos viršūnių susitikime Europos parlamento pirmininkas Pat Cox teigė, jog sprendžiant Karaliaučiaus problemą reikia "gerbti ir Lietuvos suverenitetą, ir Rusijos orumą", rašo ELTA/LGTIC. "Jei bus laikomasi šių principų, mes visada remsime ES Ministerių tarybos darbą šia linkme", sakė pirmininkas. Jo manymu, tai savotiškas užsienio politikos tvirtumo, bendro saugumo išmėginimas. ES valstybės negali pamiršti, kaip svarbu yra veikti vieningai. Jis taip pat pareiškė, jog Lietuvos gera valia nusipelno garantijų, kad ji būtų kuo greičiau priimta į Šengeno zoną.

Susitikime pritarta kompromisiniam susitarimui dėl Rusijos piliečių kelionių tarp Karaliaučiaus srities ir likusios Rusijos dalies po naujų narių priėmimo į ES. Tai reiškia, kad Karaliaučiaus gyventojams nuo 2003 m. liepos kelionėms per Lietuvos teritoriją bus išduodami specialūs tranzito pasai, kuriuos gauti bus lengviau negu įprastas vizas. ES laikosi nuostatos, kad sprendimas dėl Karaliaučiaus gyventojų gabenimo per Lietuvos teritoriją specialiais greitais traukiniais bus priimtas tik 2004 m. užbaigus plėtros procesą. ES pareigūnai tikisi, kad V. Putinas per lapkričio 11 d. įvyksiantį ES ir Rusijos viršūnių susitikimą sutiks su ES pasiūlymais dėl būsimo Karaliaučiaus srities statuso.

Nebus ESBO stebėtojų

Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) pranešimu, nebus siunčiama stebėtojų misija į Lietuvoje gruodžio 22 d. rengiamus prezidento ir savivaldybių tarybų rinkimus. Tai įrodymas, jog demokratiniai rinkimų lygiai Lietuvoje jau tapo "politinio gyvenimo norma". ESBO rinkimų Lietuvoje nebestebi nuo 1996 m., rašo ELTA/LGTIC, nors Lietuva kvietė Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biurą bei ESBO valstybės nares rinkimus stebėti.

URM pasitarimai

Spalio 30 d. Vilniuje įvyko Lietuvos ir Suomijos užsienio reikalų ministerijų atstovų susitikimas, kuriame buvo aptartos kitų metų bendradarbiavimo perspektyvos. Įvertinta Lietuvos pažanga siekiant Europos sąjungos lygių, pabrėžta būtinybė rūpintis sritimis, kurias Europos komisijos pažangos pranešimas apie Lietuvą išskyrė kaip tobulintinas. Tai būtų administracinių ir teisminių gebėjimų stiprinimas, viešojo administravimo reforma, kova su korupcija, valstybės sienos apsauga, valstybės finansų valdymas bei kontrolė, pensijų reforma, verslo aplinkos gerinimas. Suomija dvišalę pagalbą Lietuvai teikia nuo 1991 m. Įgyvendinta keli šimtai aplinkosaugos, valstybės sienos apsaugos, gynybos, sveikatos apsaugos ir socialinių reikalų bei kitų projektų. Šiemet Suomijos parama Lietuvai siekia daugiau kaip 1.5 milijono eurų.

IAE uždarymo sąlygos

ELTA/LGTIC žiniomis, spalio 10 d. seimo priimta atnaujinta energetikos strategija patvirtino anksčiau numatytą Ignalinos atominės elektrinės pirmojo bloko uždarymo terminą – iki 2005 metų, ir nustato, kad antrojo bloko veikimas bus nutrauktas 2009 m., kaip vyriausybė pažadėjo Europos komisijai. Taip pat numatyta, jog negavus reikalingo finansavimo atominės jėgainės uždarymui iš Europos sąjungos ir kt., Ignalinos atominės elektrinės pirmojo ir antrojo branduolinių reaktorių veikla bus pratęsta, kol bus galimas jų saugus naudojimas. Jėgainės uždarymo kaina (2.4 bln. litų) dokumente nenurodyta, nors vyriausybė ją yra pateikusi Europos komisijai.

Naujai priimtame dokumente pripažįstama, kad pirmalaikio antrojo Ignalinos IAE bloko uždarymo neigiamas poveikis krašto ekonomikai bus staigesnis ir stipriau jaučiamas lyginant su vėlesniu uždarymu. Taip pat nurodyta, kad pirmojo ir antrojo blokų uždarymas sukels tiesioginių socialinių-ekonominių, aplinkosaugos pasekmių, susijusių su energetika ir kt., įskaitant poveikį tiekimo saugumui, kurio išsprendimui reikės daug laiko.

Strateginės įmonės

Lietuvos seimas spalio 10 d. priėmė įstatymą, sudarantį reikšmę valstybiniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių sąrašą. ELTA/LGTIC rašo, jog dokumente nustatyta, kurios iš šių įmonių nuosavybės teise privalo priklausyti valstybei, kuriose įmonėse ir kokiomis sąlygomis kapitalo dalį gali sudaryti privatus valstybinis bei "europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus atitinkantis" užsienio kapitalas, paliekant sprendžiamąją galią valstybei.

Įstatymas skelbia, kad strateginę reikšmę saugumui turi valstybės įmonės Ignalinos atominė elektrinė, Kauno oro uostas, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, Lietuvos paštas, Lietuvos naftos produktų agentūra, Tarptautiniai Vilniaus ir Palangos oro uostai ir kitos. Jos gali būti pertvarkytos į akcines bendroves ar uždarąsias akcines bendroves ar kitais nustatytais būdais tik seimui priėmus atitinkamą įstatymą. **RSJ**

KANADOS ĮVYKIAI

Pagerbtos feministės

Penkios aktyvistės, kovojančios dėl moterų lygybės ar moterų teisių, buvo apdovanotos *Persons Case* ('Asmenų bylos', čia turima omeny 1929 metais moterims 'asmens' statuso suteikimą) žymenimis. Žymenis iškilmingai įteikė karalienės atstovė Adrienne Clarkson Otavos *Rideau Hall* salėje. Apdovanotųjų tarpe: Michele Landsberg, *The Toronto Star* žurnalistė, kuri "rašiniais spaudoje ir dalyvavimu bendruomeninėje veikloje savo gyvenimą skyrė moterų padrąsinimui, kad jos įgyvendintų savo siekius"; Margaret-Ann Armour, chemijos katedros vedėja Albertos universitete Edmontone (save vadinanti "feminisčių dukra ir vaikaitė"), globėja ir patarėja studenčių, norinčių siekti karjeros inžinerijos ir mokslo srityse; montrealietė Honoree Francoise David, buv. Kvebeko moterų draugijos pirmininkė, viena iš 1995 m. Pasaulio moterų žygio prieš neturtą ir 2000 m. Pasaulio moterų žygio prieš neturtą ir žiaurumą organizatorių; Nancy Riche, aktyvi darbininkų unijų veikėja, kuri apdovanojimo iškilmėje pastebėjo, kad "moterys nebus 'asmenys' *de facto*, kol dings smurtas, kol nors viena moteris gyvens neturte, kol mes būsim absoliučiai lygios". Penktoji moteris, Elisapie Ootova, mokytoja ir Inuit eskimų tradicijų ir kalbos puoselėtoja, gyvenanti Pond Inlet, Nunavut teritorijoje, priėmė savo apdovanojimą Inuktitut vietovėje.

Otava įsteigė šį apdovanojimą 1979 metais, minint penkiasdešimtmetį nuo "Asmenų bylos" sprendimo, kad pažymėtų šių dienų moteris, kurios "ugningai, su pasiryžimu ir be baimės" kovoja už moterų teises ir lygybę. Prieš porą metų Otavoje ant Parlamento kalvos, dešinėje Taikos bokšto pusėje, buvo pastatytas paminklas penkioms Albertos feministėms – Nellie McClung, Emily Murphy, Louise McKinney, Henrietta Muir Edwards ir Irene Parlby – išsirūpinusioms teisinį pripažinimą "asmens" statuso moterims kreipdamosi į Britanijos slaptąją valstybės tarybą (*British Privy Council*), kuri panaikino 1928 m. Kanados Vy-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje

Nuolankumas ir reklama?
Džiūgaudami dėl kitataučių neturėtume pamiršti savųjų
Kodėl klastojama Lietuvos istorija? II
Supainiojant skirtingus tarpsnius paslepiami režimo pėdsakai
Klupiniais į demokratiją
Nežinojimas yra ne tik problema, bet ir pavojus
Ryški pažanga Lietuvoje
Iš turimų sklypelių iščiulpia, kiek tik galima
Istorija ir jos šiukšlintojai
Nekeisčiau visų Lietuvos kunigaikščių į vieną savanorį
Karalius Mindaugas II
Lietuviams terūpėjo atgauti savo tautai valstybingumą
Didžiojo valstybininko sukaktis
V. Landsbergis šio kelio rinktis arba nenorėjo, arba nemokėjo
Seame dvare apsilankius
Dabar daugelis ieško protėvių, aiškinasi savo kilmę
Sugrįžimas su knyga
Ant kuklaus antkapio užrašas: Žmogus, tarnavęs Lietuvai

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

VERIFIED CIRCULATION PAID

RELIGINIAME GYVENIME

Įgyvendinant Popiežiaus apaštalinį laišką *Rosarium Virginis Mariae* Lietuvos liturginė komisija patvirtino Rožinio maldos pakeitimus. Iki šiol žinomas Džiaugsmingąją, Sopulingąją ir Garbingąją Rožinio dalis papildė Šviesos dalimi su šiais slėpiniais: 1. Krikštas Jordane; 2. Apsireiškimas Kanos vestuvėse; 3. Dievo Karalystės skelbimas raginant atsiversti; 4. Atsimainymas; 5. Eucharistijos įsteigimas. Rožinio dalių pavadinimai pakeisti daiktavardine forma: Džiaugsmo, Šviesos, Kančios ir Garbės. Nutarta anksčiau vartotą žodį "paslaptis" pakeisti žodžiu "slėpinys", kad tiksliau kalbine prasme išreikštų vartotą teologinį skirtumą tarp lotynų kalbos žodžių *secretum* ir *mysterium*. Šis terminas jau yra vartojamas teologinėje literatūroje.

Kauno arkivyskupijos Jaunimo centre š.m. rugsėjo 25 d. buvo surengta Vaikų dienos centrų konferencija, kurioje dalyvavo Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių, Rokiškio ir Kauno Vaikų dienos centrų darbuotojai ir savanoriai. Išrinkta šešių asmenų grupė, kurios uždavinys steigti Vaikų dienos centrų draugiją. Tuo ketinama stiprinti ir derinti tos srities veiklą, apie kurią konferencijoje išsamiai pasisakyta. Po padaryų pranešimų išaiškėjo, kad glaudžiai bendradarbiaujant su "Caritas" atliekama daug vaikų globos darbų socialinėje bei švietimo srityse, taipgi rengiami specialūs seminarai savanoriams.

Jaunimo sielovados studijų savaitėje Vokietijoje š.m. rugsėjo 22-28 d.d. dalyvavo keturiolika sielovados bendradarbių (kunigų ir pasauliečių) iš Vilniaus ir Kauno. Praktinių ir teorinių užsiėmimų metu aptarti sielovados darbo metodai, apžvelgti sunkumai, vyko diskusiniai pokalbiai su parapijų savanorių jaunimo vadovų atstovais, kalbėta apie kunigų kaip bendruomenės vadovų veiklą parapijose.

Kolpingo draugijų suvažiavimas įvyko Kaune š.m. spalio 4-6 d.d. Dalyvavo 33 atstovai iš įvairių Europos kraštų. Suvažiavimo tikslas - pabaigti formuluoti reikalavimus rengiamiems Europos sąjungos dokumentams. Pasisakyta, kad būtina įrašyti, jog žmogus už savo veiksmus atsakingas ne tik visuomenei, bet ir Dievui; siūloma atkreipti rimtą dėmesį į santuokos apsaugą, mat pabrėžiama šeimos svarba visuomenei, bet nekalbama apie pagarbą santuokai; suvažiavimo dalyviai siūlo, kad Europos sąjungos konstituciją patvirtintų ne tik kraštų parlamentarai, bet savo valia įmanomu būdu pareikštų ir valstybių gyventojai. Suvažiavimo dalyviai išsamiau susipažino su Lietuvos Kolpingo dr-jos veikla, aplankė Kauno senamiestį.

Susikaupimo diena Vilniaus amatų centro darbuotojams buvo surengta š.m. rugsėjo 24 d. Pradėta kardinolo Audrio J. Bačkio aukotomis Mišiomis Trinapolio šventovėje. Po pamaldų vyko ses. A. Dalgėdaitės vadovaujama konferencija. Amatų centro darbuotojai pasidalijo mintimis apie praėjusius mokslo metus. Kardinolas padėkojo už kilnų darbą ir pasiaukojimą skaidrinant socialiai remtinų ir neįgalių jaunuolių gyvenimą. Kardinolo A. J. Bačkio iniciatyva centras buvo įkurtas 2001 m gegužės mėn. Šiemet jame mokysis apie 20 jaunuolių, dirbs 10 savanorių. Centre išmokstama įvairių amatų – siuvimo, maisto gaminimo, restauravimo ir kt.

Anykščiuose š.m. rugsėjo 22 d. vyko dviguba šventė - tituliniai Šv. Mato atlaidai ir paminklo "Laisvei" šventinimas ir atidengimas. Be kitų aukštų svečių, vietinių ir atvykusių, dalyvavo ir Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, atidengęs paminklą ir pasakęs kalbą. Mišiose vysk. Jonas Kauneckas per pamokslą pabrėžė būtinybę ugdyti dorovės, pasididžiavimo savo tauta jausmą. Giedojo parapijos choras ir Šaulių sąjungos choras "Perkūnas" iš Kauno. Paminklą pašventino vysk. J. Kauneckas, kalbėjo prof. Ant. Tyla, paminklo autorius Vl. Vildžiūnas. Po iškilmių prie paminklo Vysk. Antano Baranausko aikštėje Anykščių kultūros rūmuose koncertavo choras "Perkūnas" ir kariškių pučiamasis orkestras. Vakare vyko Mišios jaunimui. Skautai, ateitininkai, koplyčios mergaičių choras ir šiaip jaunimas sunešė dovanų, kurias paaukojo Ažuožerių vaikų globos namams. Šio kilnaus darbelio iniciatorė - ses. Pranciška Neringa Bubelytė iš Kauno.

PADĖKA

A†A

TERESĖ (SLIKAITĖ) ASTRAUSKIENĖ

iškeliavo amžinybėn 2002 m. spalio 18 d., sulaukusi devyniasdešimt devynerių su puse metų. Velionė gimė Vilkaviškyje, Lietuvoje. Palaidota Delhi, Ont. kapinėse spalio 22 d.

Nuoširdžiai dėkoju prelatui J. Staškevičiui už aukotas gedulines Mišias, maldas koplyčioje, palydėjimą į kapines ir maldas prie karsto. Esu dėkinga giminėms, draugams ir pažįstamiems už užuojautas raštu, užprašytas Mišias, aukas įvairioms organizacijoms ir gražias gėles. Dėkoju T. Pargauskienei, KLB Delhi apylinkės pirmininkei ir B. Dirsienei, KLKM dr-jos sk. pirmininkei už atsisveikinimo žodžius. Nuoširdus ačiū vargonininkei D. Norkutei ir parapijos chorui už gražias giesmes. Dėkoju karsto nešėjams.

Jūsų atsilankymas pagerbti mano brangią mamytę ir parodytas nuoširdumas liks neužmirštas mano širdyje.

Liūdinti dukra *Albina Astrauskaitė*

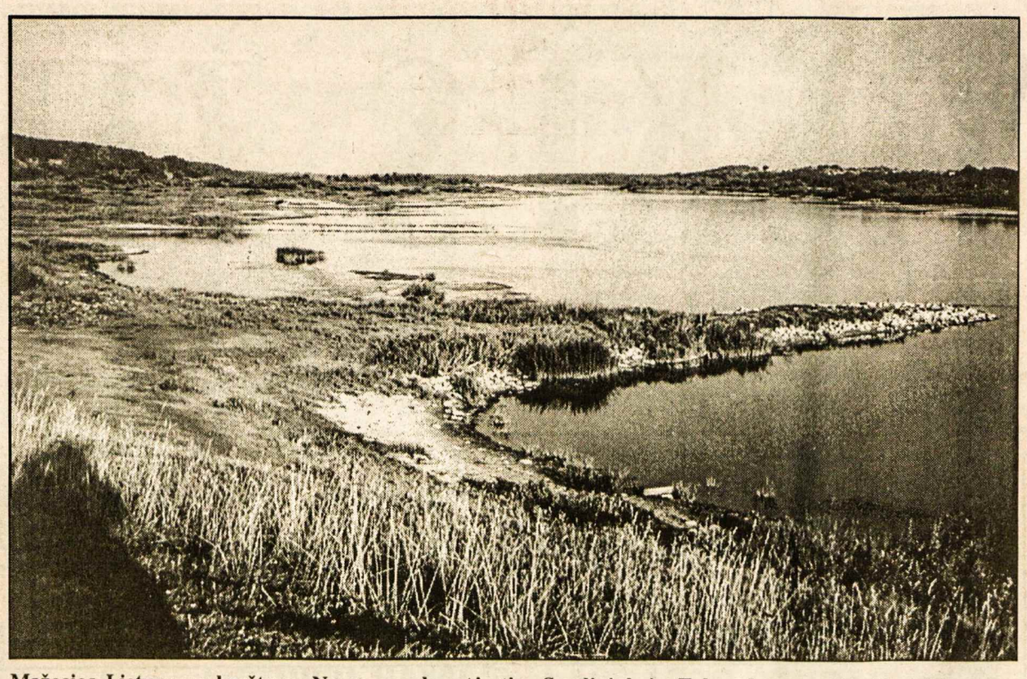

Mažosios Lietuvos pakraštys – Nemuno pakrantės ties Smalininkais. Tolumoje matosi Didžioji Lietuva – pusę tūkstančio metų atskirta valstybinės sienos
Nuotr. M. Purvino

Klupiniais į demokratiją

Nūdienio Lietuvos lietuvio mąstysenos ir jausenos profilis

V. A. JONYNAS

Vasarą ir rudeniop išeivijos laikraščių erdvę uzurpuoja paprastai ilgi ir sausoki įvykusių sąskrydžių, studijų savaičių, simpoziumų aprašymai. Panašiai buvo ir šįmet, tačiau, jei neklystu, nebuvo parodyta didesnio dėmesio vienam jų įvykusiam rugpjūčio pradžoje Kretingoje. Būtent 49-tajai Europos lietuvių studijų savaitei. O gal tai tik išslygo iš mano regračio. Kiekvienu atveju tas sąskrydis, kaip galima spręsti iš Vidmanto Valiušaičio kelių straipsnių apie jį *Literatūroj ir mene* (pradedant 2002.III.30) buvo išskirtinis tiek savo temų, tiek prelegentų atranka. Pirmąjį pranešimą skaitė prezidento patarėjas Darius Kuolys aktualia tema *Prezidento rinkimai; problemos ir prognozės.* Itin gyvas diskusijas iššaukė ir antrasis prof. Leonido Donskio pranešimas: ar globalizacijos potvynyje Lietuva neištirps tautų katile. Pagaliau trečiąją kontroversinę paskaitą skaitė sesuo Daiva Kuzmickaitė apie vienuolijų padėtį krašte. Ji iššaukė svečių pasisakymus, ar Lietuva katalikiškas kraštas.

Visi kalbėtojai stengėsi paremti savo teiginius statistiniais ar bent apklausų duomenimis ir nepasiduoti emocijoms. D. Kuolys grindė savo komentarus tarptautine studija, kurioj dalyvavo 32 valstybės, idant nustatytų Lietuvos "reitingą". Ne visi tie duomenys ausiai malonūs, bet atrodo autentiški ir patikimi. Akivaizdu, kad visos tautos, išsivadavusios iš totalitaristinės vergijos, išgyvena sunkų prisitaikymo prie demokratinio režimo laikotarpį, bet kai kada esama ir nenoro įveikti rutiną.

Lietuvoje esą mažiausiai iš visų Europos valstybių pasitikima seimu. 70% Lietuvos gyventojų nepasitiki išrinkta valdžia. Tai visuomenė, kuri nenori pasikliauti demokratinėmis institucijom arba visuomenė su gana silpnais demokratinio gyvenimo instinktais. Lietuva pralenkia visas valstybes, įskaitant Rusiją ir Rumuniją, smarkiai atsilikdama nuo savo kaimynių Estijos, Latvijos ir Lenkijos. Islandijoj net 77% piliečių pasitiki savo parlamentu, tuo tarpu Lietuvoje tokių piliečių skaičius nesiekia nė 10%.

Lietuvoje, palyginti su kaimyninėmis šalimis, labiausiai pasitikima spauda. Tarp Europos valstybių labiausiai nepasitikima žiniasklaida Britanijoje. Lietuvoje labiausiai nepasitikima, o Skandinavijos valstybės labiausiai pasitikima teisėsauga.

Lietuvoj itin nepasitikima valstybės tarnautojais. Mus aplenkia tik Graikija; mūsų kaimynai yra apie vidurį. Lietuvos žmonės itin nepasitiki socialine apsauga, sveikatos sistema. Aplenkiam tik graikus ir bulgarus. Labiau mes pasitikim švietimo sistema – čia aplenkiam ne tik graikus ir bulgarus, bet ir italus, čekus, britus ir dar keletą Europos valstybių.

Dar viena detalė. Į klausimą, ar tinka stiprus, parlamento ir rinkimų nevaržomas, t.y. autoritetinis vadas, Lietuvoje, palyginti su kitomis Europos valstybėmis, atsakoma bene teigiamiausiai – 56% Lietuvoje yra įsitikinę, kad jiems toks vadas tinka. Mus aplenkia tik rumunai, ukrainiečiai ir latviai. Lietuviai prašoka net rusus; taip manančių rusų yra tik 49%.

Be to, Lietuvoje ypač palankiai vertinama komunistinė praeitis. Čia iš Europos valstybių ją aplenkia tik Rusija. Ypač skeptiškai Lietuvoje vertinama demokratinė dabartis. Čia vėlgi mus lenkia tik Rusija. Iš visų pokomunistinių valstybių vien Estija palankiau vertina demokratinę dabartį, negu komunistinę praeitį.

Darius Kuolys pabrėžė, kad Lietuvos visuomenė nėra vienalytė. Ji poliarizuota, diferencijuota; ta poliarizacija spartėjanti, jaunų išsilavinusių žmonių įtaka visuomenėje irgi auganti.

Apibendrindamas pranešėjas sakė, kad vis dėlto Lietuvoje vyrauja išlaikytinio psichologija, t.y. žmonių, kuriems reikia valstybės, sprendžiančios visas jos problemas, o valstybės vadovas įsivaizduojamas kaip tautos globėjas "gaspadorius", visais besirūpinantis vadas, iškeltas ir besitvarkantis nebūtinai parlamentiniais, demokratiniais principais. Tokio vadovo ilgesys, kaip rodo visuomenės nuomonių tyrimai, lietuviams yra gana natūralūs, o visa prezidentinių rinkimų seka, nuo pat 1992 m. žiemos, anot D. Kuolio, kaip tik iliustruoja šią tendenciją.

* * *

Skirtingai žvelgia kanadiečiams pažįstamas žurnalistas Algimantas Čekuolis, dabar dirbantis televizijoje, kuris nemažai trankosi po Lietuvą vien todėl, kad patirtų žmonių reakcijas į TV laidas.

Š.m. rugsėjo 28 d. *Atgimimo* numeryje išspausdintas jo straipsnis *Istorijos kryžkelėje,* kuriame jis pasakoja savo įspūdžius iš tų kelionių po kraštą. Pirmasis ir pagrindinis konstatavimas: žmonių nežinojimo lygis provincijoje yra labai aukštas ir skepticizmas labai didelis. Ir juo tolesnė provincija, juo skepticizmas didesnis. Vyraujanti nuostata Lietuvos kaime yra ta, kad viskas yra labai blogai ir blogiau jau būti negali. Visi sako, kad reikia ką nors keisti, bet imtis tokio pokyčio taip pat nenori, nes visi iki šiol vykdyti pakeitimai padarė tik bloga. Pati gerovės samprata kaime taip pat yra labai reliatyvi, kadangi tai, kas šiandien gali būti trokštamas tikslas (kad ir automobilis *Moskvič*), tą tikslą pasiekus tampa nelaime (nėra kur jį statyti arba reikia remontuoti. Dėl to kaltinama kas nors kitas – dažniausiai politinė valdžia. Toks mąstymo būdas vyrauja Lietuvos provincijoj, ir tai yra didžiulis politinis stabdys.

Algimantas Čekuolis rašo: "Šiandien Lietuva yra istorinėje kryžkelėje, kur turi apsispręsti, kuriuo keliu eiti, ar į Vakarus (ES ir NATO), ar likti ten, kur esame dabar – tarp dangaus ir žemės. O šio apsisprendimo akivaizdoje visuomenės pesimizmas, skepticizmas ir nežinojimas yra labai pavojingas reiškinys, galintis sukliudyti Lietuvai žengti koja kojon su visu moderniuoju pasauliu. Bet žmonės nekalti, kad nežino ir kad bijo to nežinojimo. Su žmonėmis reikia kalbėtis apie tai. Tai ir yra pagrindinis mano kelionių tikslas, nes provincija gyvena informacijos bado sąlygomis, o tai reikia kažkaip keisti. Kartu nežinojimas yra ne tik problema, bet ir pavojus visai Lietuvai. Nes atsiranda daug melagingų pranašų, kurie gražiais žodžiais apie įsivaizduojamą išsigelbėjimą-neutralitetą arba šūkiais: *NATO? Parsidavimas – ne išeitis* – bando paveikti nežinančiojo sąmonę.

– Koks yra požiūris į Jūsų kalbas?

– Neapykanta valdžiai kaip tokiai taip pat yra problema. Didžiausių nelaimių šaltiniu žmonės provincijoje laiko "ponus iš Vilniaus". Bet kokia blogybė, kuri tik nutinka, susieta su politikais ir valdžios atstovais. Koks nors traktorininkas skundžiasi, kad negali dirbti su jokiu kitu traktoriu, tik senu baltarusišku, ir NATO – visiška nesąmonė, o valdžia – visų blogybių šaltinis. Nors atrodo kvaila, bet tai yra reali padėtis. Pats faktas, kad dauguma Lietuvos partijų remia integraciją į ES ir NATO, yra priešintis tokiai integracijai. Ir taip yra vien todėl, kad tokį sprendimą priėmė "ponai iš Vilniaus". Blogiausia yra tai, kad tokie mulkiai yra labai gudriai remiami iš šono, iš tos valstybės, kuriai labai jau nesinori, kad Lietuva būtų pakviesta į NATO.

– Ar galima teigti, kad iš esmės toks provincijos tamsumas kyla dėl informacijos trūkumo?

– Informacijos iš tiesų trūksta. Tačiau problema yra truputį kitokia. Mes susiduriame su pasyvia žmonių mase, kuri net nejaučia informacijos poreikio. Ji tenkinasi emocijomis, kadangi emocijos yra nukreiptos prieš valdžią apskritai, tai ši masė yra pasirengusi net pakenkti sau, kad tik galėtų padaryti kitaip, nei savo politikai ir pakenkti valdžios tikslams (šiuo atveju integracijai į NATO).

(Nukelta į 3-čią psl.)

Sovietmečiu labai suniokotos Rasytės kapinės Kuršių nerijoje. Dar išlikusi lietuviška pavardė antkapiniame paminkle – Sutkus
Nuotr. M. Purvino

Kodėl klastojama Lietuvos istorija? II

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Dar gudriau sovietmečio negandos Lietuvoje nutylimos straipsnyje *architektūros paveldas.* Užuot apibūdinus patį architektūros paveldą, aprašinėjama kas pakliuvo – sovietinės paminklosaugos įstaigos, veikėjai ir kitokie dalykai. VLE I tomo skaitytojai taip ir nesužinos, koks gi buvo Lietuvos architektūros paveldas iki sovietmečio, kaip jis pakito per okupacijos dešimtmečius. Net neužsimenama, kada ir kaip "ištirpo" Lietuvos Didžiausios Kunigaikštystės architektūros paveldas – kur dingo pilys ir rūmai, didžiųjų dvarų sodybos bei paminklai. Kukliai nutylimas net Vilniaus Žemutinės pilies nugriovimas dar carinės okupacijos metais. O gal VLE I tomo rengėjai nėra net girdėję apie Valdovų rūmus bei Vilniaus Žemutinę pilį?

Patyręs sovietmečio pareigūnas Jonas Rimantas Glemža nei žodeliu neužsimena apie Lietuvos architektūros paveldo naikinimą po 1944 m. (kai kur pradėtą dar 1940-1941 m.) – apie sugriautas ir suniokotas šventoves, išniekintas kapines, sunaikintus paminklus, griautus senamiesčius, darkytus vertingus pastatus bei sodybas.

Nors apie tai daug buvo rašyta dar Gorbačiovo "perestroikos" laikais, VLE rengėjai uoliai klastoja Lietuvos istoriją, nutylėdami visas mūsų krašto architektūros paveldo negandas, net pačius žinomiausius ir skaudžiausius dalykus. Užtat uoliai vardinamos visos sovietinės įstaigos bei daugybė sovietmečiu parengtų restauravimo projektų, norima sudaryti įspūdį, kad sovietmečiu viskas tiesiog klestėjo. Gal tik priekabesni VLE I tomo skaitytojai susimąsto – o kam reikėjo tiek restauruoti, jeigu iki sovietinės okupacijos Lietuvoje būta tiek šventovių bei rūmų su vertingais interjerais, gausiomis meno vertybėmis.

Straipsnyje *architektūros paveldas* nutylimas net skaudus Vilniaus arkikatedros likimas sovietmečiu. O gal VLE I tomo rengėjai nieko nėra girdėję apie tokią šventovę? Nieko neužsiminta ir apie Mažosios Lietuvos architektūros paveldą bei apie jo naikinimo mastus sovietinės okupacijos metais.

Visa tai verčia liūdnai pamąstyti apie Lietuvos valstybės raidą. Dar prieš dešimtmetį toks VLE I tomas nebūtų galėjęs pasirodyti. Tada būtų kilę daug protestų, viešo pasipiktinimo banga. Šiandien jau kitaip – daug sovietmečio piktžaizdžių demaskuotojų jau išėjo anapus, kitus sugniuždė dabartinio gyvenimo įtampa. Mūsų nurodytus VLE I tomo trūkumus pastebėjo ne vienas specialistas, tačiau iki šiol visi tyli – baiminasi nūdienos galingųjų keršto, bijo prarasti tarnybą ar sulaukti kitų nemalonių.

Tenka pripažinti, kad VLE rengėjai "nušluostė nosis" viso pasaulio sovietologams. Tie šimtuose ir tūkstančiuose studijų nagrinėjo sovietinę okupaciją, išsamiai apibūdino totalitarinio režimo architektūrą kaip specifinį to režimo įnagį. Tačiau VLE I tomo rengėjai "nepastebėjo" nei Lietuvos sovietinės okupacijos ir jos svarbiausių pasekmių, nei to režimo totalitarinio pobūdžio.

Lietuvos istorijos po 1940-1944 m. iškreiptą apibūdinimą VLE I tome tenka laikyti bene rimčiausia ideologine – politine diversija po 1990 m. Oficialiame Lietuvos valstybės leidinyje pateikta iškreipta sovietmečio versija dešimtimis tūkstančių VLE egzempliorių paskleista po kraštą ir pasaulį, įpiršta skaitytojams kaip vienintelė tiesa. Ateityje šiuo "autoritetingu šaltiniu" remsis ir kiti Lietuvos istorijos klastotojai, apibūdindami sovietmetį kaip "aukso amžių", kai vyko vien puikūs dalykai.

Ligi šiol ginčijamasi – kuo Lietuva galėtų nustebinti pasaulį, su kokiu kraičiu mūsų kraštas ateis į Europą. Puikia "dovanėle" pasauliui tapo sovietmečio istorijos apibūdinimas VLE I tome. Matyt, šis atvejis dar ilgai bus minimas Europos bei pasaulio mąstytojų bei tyrėjų darbuose kaip dar vienas Lietuvos fenomenas: vos dešimtmečiui prabėgus nuo išsivadavimo iš sovietinės okupacijos bei totalitarinio režimo priespaudos, vėl puolama perrašinėti nesenų laikų istoriją, netgi oficialiame Lietuvos valstybiniame leidinyje pateikiant suklastotą anuometinio gyvenimo versiją.

Ar taip dabartinė Lietuvos valdžia ir jos rėmėjai bei talkininkai kuria mūsų krašto įvaizdį pasauliui?

Ilgame VLE I tomo rengėjų sąraše išvardinta daug žymių ir garbingų Lietuvos veikėjų. Tačiau atrodo, kad daug kas iš jų tebuvo vien paklusniomis marionetėmis tikrųjų rengėjų rankose. Tos garsios pavardės gal buvo tik patogi priedanga Lietuvos istorijos klastotojams. Kai kas iš VLE I tomo rengėjų jau teisinosi, kad tie blogieji dalykai daryti be jų žinios. Beliktų viltis, kad ateityje daugiau kas rūpinsis, kokia VLE rengiama prisidengiant jų vardais ir orumu.

Deja, tiesa apie Lietuvos sovietinę architektūrą nutylima ne vien VLE. Antai *Technikos enciklopedijos* pirmajame tome taip pat giedamos pagyros sovietinės Lietuvos architektūrai: esą viskas buvę racionalu, tikslinga ir planinga. Atseit nebuvę jokios okupacijos, jokio totalitarinio režimo, jokių ideologinių – politinių užsakymų Lietuvos projektuotojams, jokios bolševikų partijos bei atitinkamų žinybų griežtos peržiūros. Ir toje enciklopedijoje pateiktas suklastotas ir padailintas anuometinio gyvenimo vaizdelis straipsniuose apie architektūrą bei atskirus objektus (aikštės, administraciniai pastatai ir kt.).

Paskaičius *Technikos enciklopediją* ir ja patikėjus, teliktų stebėtis Lietuvos išeivijos nesupratingumo – kodėl tiek dešimtmečių rūpintasi krašto laisvinimu, jei Lietuvoje viskas taip nuostabiai klojosi.

Tokiu tiesos nutylėjimu netenka stebėtis. Mat *Technikos enciklopedijos* autorių sąraše aptinkame uolaus sovietinio režimo talkininko Jurgio Vanago ir jo bendražygių pavardes. Tad vėl anų laikų veikėjai savo (ir savo bendrų) naudai perrašinėja Lietuvos istoriją.

Deja, vieninteliu enciklopediniu leidiniu, bandančiu atskleisti sovietinio režimo padarytus nusikaltimus, lieka *Mažosios Lietuvos enciklopedija.* Joje apibūdinamas sovietų vykdytas genocidas (žmonių naikinimas) bei etnocidas (tautinių savitumų naikinimas), aprašomas gyvenviečių niokojimas po 1944 m., apibūdinamas architektūros paveldo likimas sovietmečiu, to meto architektų padaryta žala kraštui. 2000 m. pabaigoje buvo išleistas tos enciklopedijos pirmasis tomas, rengiamas antrasis tomas.

Visai nenuostabu, kad dabartinė Lietuvos vyriausybė, šiais metais remdama daugelį leidinių, nutraukė paramą jau įpusėtam *Mažosios Lietuvos enciklopedijos* antrajam tomui. Mat šis leidinys labiausiai įsiutino sovietmečio gynėjus, nes jame pasakyta per daug tiesos apie sovietinę okupaciją.

Kai oficialiame valstybiniame leidinyje (VLE) taip įžūliai klastojama sovietmečio istorija, netenka stebėtis, kad tiesos sakymas tapo nepageidaujamu dalyku, įvairiausiais būdais bandoma nutildyti dabartinės padėties kritikus.

Belieka viltis, kad tiesos apie Lietuvos praeitį sakymą toliau rems mūsų krašto išeiviai, skiriantys neįkainojamą paramą tolesnei *Mažosios Lietuvos enciklopedijos* leidybai. Norime dar kartą padėkoti Lietuvių fondui (JAV) už dvidešimt aštuonių tūkstančių JAV dolerių paramą *Mažosios Lietuvos enciklopedijos* pirmojo tomo leidybai, Mažosios Lietuvos fondo uoliems ir pasiaukojantiems rėmėjams. Tos paramos dėka Lietuvos žmonės bei išeiviai dabar gali žinoti daugiau tiesos apie sovietmečiu slėptus dalykus. Tikimės, kad išeivija ir ateityje parems dabartinių Lietuvos veikėjų gniuždomą *Mažosios Lietuvos enciklopediją.*

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanojo Ievą Adomavičienę, pedagogę, Kanados lietuvių bendruomenės veikėją, Mažosios Lietuvos fondo valdybos narę, Mažosios Lietuvos moterų draugijos pirmininkę. Nuotraukoje – apdovanotoji su Prezidentu, draugais, giminėmis, bendradarbiais

Nuotr. D. G. Barysaitės

Ryški pažanga Lietuvoje

Įspūdžiai iš apsilankymo Lietuvoje 2002 metais

IEVA ADOMAVIČIENĖ

Šią vasarą ir vėl lankėmės Lietuvoje. Lankomės, kadangi mums patinka: jaučiamės, kaip grįžę į tikrus namus, kuriuos sukrečiančių įvykių sūkuryje buvome praradę. Teisybė – sunaikintas, nuteriotas tas mūsų kraštas, kaimai išdraskyti, miestai ir tie sudarkyti. Bet žemė ta pati, išlikę miškų ir kai kur pelkių, ir, svarbiausia, pasiryžėlių tautiečių branduolys.

Keliaujame užrištomis akimis ir užsikimšę ausis – matom, skaitom ir girdim apie visokius kriminalinius įvykius, girtuokliavimą, kyšininkavimą, valdančiųjų nesugebėjimą, ir kitus įvairius nusiskundimus.

Iš kitos pusės, skaitome apie iškilius tautiečius, pasižymėjusius įvairiose srityse – sporte, muzikoje, mene, moksle, net alaus gamyboje.

Užsieniečiai žavisi Vilniumi, bendra miesto panorama, švara, skaniais patiekalais restoranuose. Deja, išeivijos spaudoje vyrauja negatyvūs, pesimistiniai rašiniai apie padėtį mūsų tėvynėje, lyg būtų nenoras matyti pažangą, kad ir mažą, po nepriklausomybės atgavimo.

Nudžiugau paskaičiusi *Drauge* L. Tautkuvienės pozityvų aprašymą: su pasitikėjimu siunčia savo vaikus į Lietuvą, kur jų šaknys. Net advokatas P. Žumbakis, kuris negaili aštrios kritikos, kartą pripažino, kad jaunoji tautiečių karta, kuri valdys ateityje, jo nenuvylė. Ji supranta, kad reikia atstatyti nuniokiotą kraštą, deda viltį į ateitį per mokslą ir sunkų darbą.

Klaipėdoje man teko išsikalbėti su jaunuoliu, kuris šiais metais baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją, tuose pačiuose rūmuose, kur aš baigiau 1938 m. Sovietų laikais pašalintas užrašas virš įėjimo – *Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi* – atstatytas. Jaunuolis priimtas į Vilniaus Gedimino universitetą, transporto inžinerijos fakulteto ekonomikos ir vadybos skyrių. Jis su viltimi žiūri į ateitį. Panašiai galvoja ir jo draugai. Jie turėję gerą istorijos mokytoją, su kuriuo aptardavo dienos spaudą, išmoko kritiškai vertinti ir savarankiškai galvoti; ne viską aklai priima, kas ateina iš Vakarų.

Pradėjome nuo Vilniaus

Pradėjom mūsų viešnagę tėvynėje nuo Vilniaus, kur mus globojo ir vežiojo nuoširdūs bičiuliai. Susitikome su Mažosios Lietuvos enciklopedijos redkolegija ir MELI direktoriumi R. Karecku. Išklausėme jų nusiskundimus, kad šiais metais negauta jokios finansinės paramos iš ministerijų. Anot direktoriaus, verčiamasi turimais ištekliais, skolinamasi iš fondų, išleidžiami darbuotojai nemokamų atostogų. Negalėjau, deja, didesnės paramos ir iš Mažosios Lietuvos fondo pažadėti, nes šiais metais Amerikos lietuvių fondas žymiai sumažino paramą ML enciklopedijos parengimui. Bet entuziastiškai nusiteikę darbuotojai nenuleidžia rankų, darbas eina pirmyn, kad ir ne tuo tempu, kuriuo tikėtasi.

Miesto pažanga

Žavėjomės Vilniaus mieste padaryta ir daroma pažanga. Kadangi buvo labai karštos dienos, tai daugiau koncentravomės į nepaprastai gražias Vilniaus apylinkes. Nuvykome ir į Trakus, kur irkline valtimi plaukiodami Galvės ežere stebėjome vestuvines palydas, jaunuosius, nešančius nuotakas per tiltelius. Trakuose paragavome karaimų kibinų ir užsukome į karaimų muziejų.

Suvalkijoje

Labai įspūdinga buvo kelionė automobiliu per visą Suvalkiją, ligi Ožkabalių, Lietuvos patriarcho dr. J. Basanavičiaus tėviškės. Prisiminiau mūsų moksleivišką išvyką, kai 1937 m. keliavome per Suvalkijos kaimus ir miestelius. Mūsų lietuvių kalbos mokytojas Antanas Venclova davė mums savo tėviškės adresą, pabrėždamas, kad ūkininkų sodybos Suvalkijoje prilygsta ūkininkų sodyboms Klaipėdos krašte. Deja, nebeliko jų. Tačiau iš atstatytos Basanavičiaus tėviškės matyti, kad gyvenamų ir ūkinių trobesių išdėstymas nedaug skiriasi nuo mano tėviškės. Muziejinių rodinių atremontuotame Basanavičiaus name nedaug, bet už tai gilų įspūdį paliko jo garbei sodintas miškelis, pradėtas 1989 m. Ligi šiol ten prisodinta per 7000 medelių, daugiausia ąžuolų. Idėja, gimusi Sąjūdžio laikais, tęsiama ligi šios dienos.

Po įspūdingo, visiškai nesitikėto priėmimo prezidentūroje, išvykome į Kauną, kur praleidome kelias dienas lankydami gimines, pažįstamus, savo laiku gyventas vietas. Kaune išorinė pažanga ne tokia akivaizdi kaip Vilniuje, bet žmonių pasiryžimas susikurti sau sveiką pagrindą ateičiai nė kiek nė mažesnis. Darbštūs mūsų tautiečiai; iš turimų sklypelių iščiulpia, kiek tik galima, užsiaugindami daržovių atsargas visai žiemai.

Čia ypač pasidarbuoja pensininkai, daugelis jų atkentėję Sibire. Stebėtis reikia jų atlaidumu; negaišta laiko aimanavimams.

Krautuvėse pasirinkimas didžiausias, restoranuose ir valgyklose maistas puikiausias, skanus ir gražiai patiektas, patarnavimas mandagus. Pirkėjų ir klientų, atrodo, netrūksta. Autovežimių pilnos gatvės, nors viešas susisiekimas ir Vilniuje, ir Kaune, ir Klaipėdoje pavyzdingai ir gana pigiai aptarnauja gyventojus. Kokiam gyventojų skaičiui ir kodėl visos tos gėrybės neprieinamos? Atsakymui reikalinga išsami studija. Beje, su kaimiečių gyvenimu mums neteko susipažinti.

Iš Kauno per Panevėžį liepos 28 d. pasiekėme Klaipėdą – dvigubos šventės išvakarėse: Klaipėdos miesto 750-tasis gimtadienis ir tradicinė Jūros šventė.

Kodėl klastojama Lietuvos...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Toks pasyvumas, netgi pasakyčiau slunkius galvosena, padaro mus istorija gąsdinančia šalimi.

– Nejaugi viskas taip blogai? Argi kaime nebėra žingeidžių žmonių, kurie norėtų bent šį tą sužinoti ir iš to žinojimo kurti kokią nors savarankišką nuomonę?

– Kai atvykstu į susitikimą kaime, salės dažniausiai būna pilnos. Trečdalis atėjusių dažniausiai nori tik pasiginčyti ir pareikšti savo nepasitenkinimą nedarbu, mažais atlyginimais ir kitais vargais. Kitas trečdalis ateina pasižiūrėti, kaip vyks ginčai. Ir kuo aštresnės būna diskusijos, tuo jiems linksmiau ir įdomiau. Galiausiai dar vienas trečdalis ateina jau būdami proeuropietiškos orientacijos ir norėdami gauti daugiau informacijos apie vykstančius procesus. Tačiau tos informacijos skleidimo darbo negali padaryti keli žmonės. Į procesą reikia įtraukti mokytojus, kunigus, reikia, kad verslininkai suvoktų galį prisidėti prie visuomenės švietimo. Nes šiandien padėtis tikrai niūri.

... Jei tokį darbą dirbtų bent 50 žmonių, ir mokytojai bei kunigai, tai padėtis labai pagerėtų. Lietuviai yra protingi. Jei jie sugebės atskirti savo nepasitenkinimą valdžia, galima tikėtis, kad prieis prie teisingos išvados. Daugelis istorinių įvykių tai patvirtina, kad lietuviai turi valstybinį mąstymą bei yra pakankamai protingi. Mes sugebėjome atsilaikyti prieš nutautinimo politiką keletą šimtmečių, todėl manau, kad atsilaikysime ir dabar (Iš *Atgimimo*).

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

Dosniai gamtos apdovanotas

Daugelio talentų vyras Leonas Juozonis, sukūręs daugybę įvairaus žanro kūrinių Lietuvoje ir atšventęs savo amžiaus 80-metį

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Šią vasarą 80-metį atšventė liaudies talentas, architektas, universalus savamokslis menininkas Leonas Juozonis. Motinėlė gamta nepašykštėjo jam ilgo amžiaus, meniškos prigimties, nepaprasto darbštumo ir tauraus patriotizmo. Jubiliejaus proga L. Juozonis skaitytojams pateikė autobiografinę knygą *Kraštotyrininko kelias* (Kaunas, UAB "Gabija", 2002, 300 egz., 100 did. form. psl.).

Knygoje vaizdžiai pateikta autoriaus asmenybės formavimosi raida, aptartas nueitas kraštotyrininko kelias, pristatyti daugiašakės kūrybinės veiklos rezultatai. Kuklus, nepaprastai draugiškas, pasiruošęs tuoj pat griebtis darbo, kai tik iškyla jo reikalingumas, Leonas parodė, kiek daug gali nuveikti vienas žmogus, mylintis Dievą ir Tėvynę.

Leonas – veiklos žmogus: 1941 m. sukilėlis, kraštotyrininkas, įvairių patriotinių organizacijų narys, ilgametis Kauno Sėlių klubo vadovas, turistas, sportininkas, krašto istorijos žinovas.

Leono asmenybę ir pilietinės pozicijos pagrindus suformavo humaniška šeimos aplinka, idiliškas gimtinės gamtos grožis ir anos Lietuvos tautinės mokyklos dvasia. Šiandien tik vyresnioji karta supranta, kokį svarbų vaidmenį anuo metu atliko tautinė mokykla, sunkiomis atgimusios valstybės sąlygomis sugebėjusi formuoti pilietiškai ir politiškai susipratusius piliečius. Tautinės mokyklos įžiebta dvasia per visą kruvinąjį bolševikmetį neleido užgesti laisvės troškimui...

Kūrybinę ir visuomeninę veiklą Leonas pradėjo nuo kraštotyros. Anot Leono, kraštotyra tai nepagydoma liga. Tikru kraštotyrininku tampama spontaniškai: "O gi vieną kartą dilgt per širdį, ir jau žinai, kad amžinai liksi kraštotyrininku". Toks dilgtelėjimas Leono širdį suvirpino 1949 m., ir štai jau 53-čius jis žengia pamėgtu keliu.

Anuo metu kraštotyra buvo ir politinis mostas, rezistencijos forma, protestas prievartos sistemai, siekiančiai sumenkinti tautos istoriją ir kultūros laimėjimus, pasišovusiai išrauti iš tautos atminties Tėvynės, gimtinės, patriotizmo sąvokas ir vietoje jų įbrukti "internacionalisto" – "homo soneticus" – benamio klajūno gyvenimo būdą.

Nykioje bolševikmečio naktyje kraštotyrinė veikla sparčiai plito. Jaunimas pradėjo domėtis krašto istorija, architektūriniais ir istoriniais paminklais, žymių tautiečių gimtinėmis, sukilėliais ir kt.

Pokario metais Leonas VDU Kaune studijavo architektūrą, pažinojo legendinį partizaninio karo organizatorių Juozą Lukšą, sekė to karo įvykius gimtinėje. Belševikmetis privertė jį 1943 m. nutraukti studijas. Tik 1950 jis vėl pasirodė Kaune ir pradėjo dirbti architektu Žemės ūkio statybos projektavimo institute, kuriame dirbo 32 metus – iki išėjimo į pensiją.

Leonas buvo vienas iš tų entuziastų, kurių pastangomis buvo sutvarkyta Jono Basanavičiaus gimtinė Ožkabaliuose, atstatytas buvęs gyvenamasis namas ir jame įrengtas muziejus.

Paplušėjo Leonas ir bolševikmečiu sunykusioje Pietarių sodyboje Žiūrų-Gudelių km. (Vilkaviškio r.). Ten nuo visiško sunykimo buvo išgelbėta garsioji Pietario klėtelė. Susipažinęs su V. Kudirkos muziejaus-klėtelės Paežeriuose globėju mokytoju-tremtiniu Stasiu Ankevičiumi, Leonas padėjo jam atkurti ir inventorizuoti buvusią Kudirkų sodybą, padovanojo muziejui pastele pieštą atgimimo šauklio portretą. Anot S. Ankevičiaus, tai geriausias V. Kudirkos portretas, kokį jam teko matyti. Taip prasidėjo Leono sąlytis su žymiųjų mūsų tautiečių gimtinėmis.

Platus Leono meninių interesų ratas. Jis vaisingai darbavosi tapyboje, skulptūroje, grafikoje, knygų iliustravime, portretų ir draugiškų šaržų žanre, istorinių ir architektūrinių paminklų inventorizavime, projektavimu, žymių tautiečių genealogijos tyrinėjime ir kt.

Nemažai Leono paminklų randame kapinėse, šventoriuose, prie artimųjų kapų. Žavi savo originaliais sumanymais įvairios istorinės kompozicijos: lietuviškojo žodžio istorija, Perlojos respublika, 1863 m. sukilėliai, 1941 m. sukilėliai, Lietuvos kunigaikščiai ir kt.

Nepaprastai daug kruopštaus darbo pareikalavo Brazdžionių, Urbšių, Tūbelio, Maironio, dr. Ludoviko Lazaro Zamenhofo šeimų genealoginės studijos, savo – Juozonių šeimos – genealoginio medžio sudarymas.

Leonas yra surengęs 17 savo kūrybos parodų. Viena nuolat veikianti paroda vyksta jo bute Kaune, kur kiekvienas svečias mielai priimamas ir turi kuo pasigrožėti.

Leono Juozonio autošaržas

Istorija ir jos šiukšlintojai

GIEDRĖ MILUKAITĖ

"Nusviedęs šventykloje pinigus, jis išbėgo ir pasikorė" (Mt 27,5). Taip Šv. Rašte sakoma apie Judą, išdavusį Viešpatį. Kai dėl blogų darbų prarandama didžiausia Dievo dovana ramybė, jau nedžiugina nei turtai...

Tai savo gydytojos psichiatrės ilgametinėje praktikoje esu įsitikinusi: tikrųjų vertybių išnykimas iš žmogaus dvasios stumia jį į pražutį. Ir atvirkščiai – žmonės turtingi dvasia yra nenugalimi nei gulagų, nei magadanų, nei kitokių sunkių gyvenimo išbandymų. Apie tai dažnai tenka skaityti ir *Tėviškės žiburiuose*. Už tai labai ačiū tiems, kas tokius mūsų tautos šviesulius aprašo, parodo Lietuvos gyvastį ir orumą.

Tai lyg atsvara dabartinės Lietuvos kai kuriems žurnalistams, šiukšlinantiems žiniasklaidą, bei istorijos perdirbinėtojams. Tiesos triumfas nenugalimas. Jokie melo sąvartynai nesugebės jos amžinai paslėpti, nors ir po moderniausiomis melo šiukšlėmis.

Tą ryškiai parodo tautos laisvės šauklio poeto Brazdžionio, kaip žmogaus ir kaip tiesos dainiaus pergalė! O kaip buvo Poetas bolševikinėje Lietuvoje savųjų lietuviškų "intelektų" parsidavėlių keikiamas, vadinamas išdaviku, dekadentu, mistiku už tai, kad nė minutei savo kūryboje nebuvo suabejojęs Laisvės ir Gėrio pergale! Už tai, kad jo kūryba yra persisunkusi Dievo šviesa, kuri neša tautai ramybę ir viltį! Kaip Lietuva pagerbė Poetą, matėme visi! Jis gyvas joje ir bus toks per amžius. Tautos išdavikai tai liko jie tie patys, kurie puolė, juodino, koneveikė poetą sovietiniais laikais.

Tiesą ne taip lengva uždangstyti, todėl iš tų bergždžių pastangų išeina makalynė, visokie sulyginimai, blusos neverti lakonizmais ir kiti vos nesprogstantys muilo burbulai.

Štai Lietuvos istorijos teršalo gamintojai tarp 1998 m. pačių sėkmingiausiųjų! Juos pristatė žurnalas *Veidas* 1999 m. sausio 7-13, nr. 1, Algimanto Žuko straipsnyje *Aptariant istoriją, aptariama ir visuomenės sąmonė*. Labai jau ant slidžios briaunos nuvažiuota!

Žurnalistas gėrisi savo pašnekovu: "E. Gudavičius sugeba patraukti žiūrovą lakoniškomis talpiomis formulėmis: 'Nekeisčiau visų Lietuvos kunigaikščių į vieną 1918-1920 metų Lietuvos savanorį. Vytautas yra šunsnukis, tačiau jis mūsų šunsnukis'".

Jau vien iš tokių žurnalisto ir "istoriko" frazių nesunku atspėti, su kokio lygio "intelektualais" turi reikalą mūsų tautos istorija. Bet ji nenugalima, kaip ir mūsų Poetas!

Ir ne istorikui aišku, kad be kunigaikščių, karalių nebūtų ir Lietuvos valstybės ir tų savanorių 1918-1920 metų! Būtų mūsų baltų gentis kaip lakųjį smėlį sugėrusios svetimos tautos, turėjusios tuomet kunigaikščius, karalius ir kt.

Be to, keiksmažodžius vartoti bet kokioje viešoje vietoje yra labai žema, o juo labiau spaudoje, per televiziją, keiksnoti ant Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto, vadinant jį "šunsnukiu", yra daugiau negu nekultūringa.

Lietuvos raudonosios šunaujos skalinimas, tik užgrūdino poetą B. Brazdžionį, skatino šviesti poetiniu laisvės žodžiu. Tai ir šiandien dar labiau paryškina, iškelia jo asmenybę virš laikinųjų vertybių, virš laiko dulkių ir virš viso kito okupacinio komunistinio purvo. Poetas liko amžinai gyvas savo tautoje su nemirtingu laisve alsuojančiu poezijos žodžiu! Ir mūsų tautos istorija, mūsų laisvė juk taip pat amžinos vertybės, kurios turi pačios savyje nesugriaunamo tęstinumo pradą.

Tikiu, kad atsiras pasaulyje panašių istorikų, kaip A. Šapoka ir parašys tikrai sąžiningai, profesionaliai mūsų Lietuvos tėvynės istoriją. To tikrai nusipelno už laisvę žuvusieji – žinomi ir nežinomi Lietuvos sūnūs ir dukros. Jiems bus ramiau ilsėtis, kai Lietuvos istorija spindės tiesos šviesa!

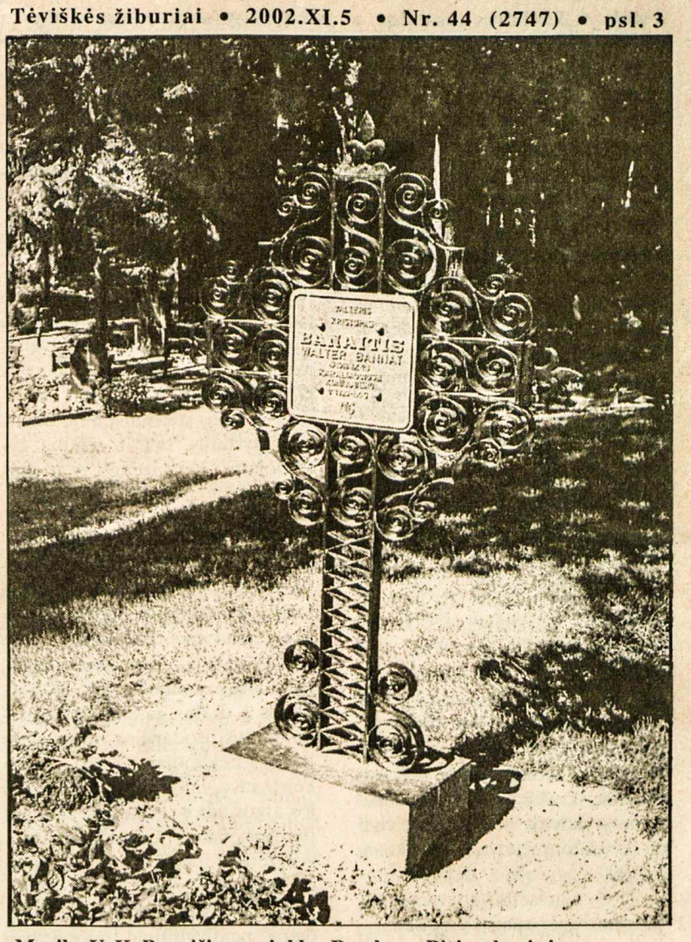

Muziko V. K. Banaičio paminklas Rambyno-Bitėnų kapinėse

Nuotr. M. Purvino

Užmiršti palaidoti savanoriai

Lietuvos Vietinės rinktinės savanorių kapai Gudijoje

Prie Ašmenos 1944 m. gegužės 14 d. palaidoti LVR 308 bataliono 21 savanoris. Trečia ir ketvirta kuopos žygiavo į paskyrimo vietą Graužiškes. Joms įžygiavus į slėnį, "Armija Krajova" daug geriau ginkluota, žygiuojančias kuopas užpuolė iš abiejų pusių. Mūsų savanoriai gynėsi, bet dauguma baigė gautus 30 šovinių, buvo suimti. Iš jų 71-s nurengti, nuauti, apmušti ir su apatiniais paleisti. Kiti pabėgo į Ašmeną, o 21-s buvo nušautas. Juos palaidoti nebuvo laiko patiems savanoriams – palaidojo vietiniai lietuviai. Buvo iškasta duobė, paklota eglių šakomis, suguldyti, užkloti irgi šakom ir apkasti. Gyvuosius vokiečiai nuginklavo, internuotus sugrūdo į sunkvežimius, per Vilnių atvežė į Kauną ir sukišo į VI fortą.

Man teko visa tai matyti. Mūsų kuopa buvo Alšėnų pilyje. Atvažiavę vokiečių sunkvežimiai su šarvuočiu davė įsakymą mūsų kuopos vadui Jackūnui lipti į sunkvežimius su paruoštais šautuvais, nes galim būti užpulti. Atvežė į Ašmenos priemiestį ir mokyklos kieme sustojo. Ten jau buvo išrikiuotos III ir IV kuopos su tais nurengtaisiais, draugų tik milinėmis apvilktais.

Mus išrikiavo beveik prieš juos. O tos aikštelės kampuose stovėjo būreliai SS su sunkiais kulkosvaidžiais ir automatais. Mūsų 308 bataliono vadas mjr. A. Andriūnas išėjo į priekį; pasakė, kad mes nesame tokiam karui paruošti, tad mus veš į Kauną trijų mėn. apmokymui. Dabar po vieną neškite ginklus kas kokį turite ir meskite į šią krūvą, kur buvo sumesti III ir IV kuopų ginklai.

Sumetus ginklus, nebuvo laiko palaidoti negyvus draugus. Gavom vokiečių įsakymą, kaip belaisviai, lipti į sunkvežimius; dar pridūrė, kad nebandytum pabėgti, nes būsime nušauti, o jeigu kuris pabėgs, bus nušautas jo draugas.

Lydint šarvuočiui, atvežė į Vilnių. Atrodė, kad prie vokiečių štabo sustojo ir vėl pakartojo, kad nebandytume išlipti. Pastovėjus gal pusvalandžiui, mūsų sunkvežimiai pajudėjo ir tik Kaišiadorių lauke sustojo. Artėjant vakarui, pradėjus lyti vėl visa vilkstinė pajudėjo ir jau sutemus buvome Kaune.

Nežinau, kokia tai vieta buvo, bet, saugomi gausios sargybos, sunkvežimiuose stovėjom kol išaušo. Prašvitus vežė toliau ir labai greitai pasiekėm VI-jį fortą, į kurį įvežti pajutome, kokiam apmokymui atvežti.

Buvom nuvaryti į pirtį, nusiprausėm, gavom miltelių nuo utėlių. Suvarė į barakus. Gavom 3-jų aukštų lovas be matracų. Rytojaus dieną buvo patikrinta sveikata ir pakeista uniforma. Gavom Luftvafės uniformas.

Sekančios dienos rytą išrikiavo po 4 ir iš šonų ginkluotos sargybos saugomi buvom varomi į nežinią. Įžygiavę į miestą, gavom komandą dainuoti. Nutarėm nedainuoti, bet greitai susigaudėm: jeigu nedainuosim, niekas nežinos kur mes dingsim. Na, ir užtraukėm! Dainos skambėjo didingai. Gatvėse atsidarė langai, žmonės bėgo į gatvę žiūrėti, kad čia atsitiko.

Prižygiavom stotį, ne pagrindinę, priemiesčio. Čia radom gyvulinius vagonus, mūsų belaukiančius. Stovėjom šalia vagonų, o kauniečiai greitai užpildė pašalius. Bet sargyba neprileido nei mūsų prie jų, nei jų prie mūsų.

Stovėjom apie dvi valandas. Pagaliau įsakymas lipti į vagonus, kurie tapo prikimšti stačių. Tik tuose vagonuose, kur buvo sargyba su kulkosvydžiu ir automatais, buvo vietos atsisėsti ir atsigulti. Vagonai buvo uždaryti ir greitai pajudėjo Karaliaučiaus link.

Kazlų Rūdos lauke traukinys sustojo, keletas pabėgo. Į bėgančius buvo šaudoma. Antras sustojimas buvo prie Karaliaučiaus, kur gavom užvalgyti ir už poros dienų jau buvom Olderburge.

Tai trumpas, graudus savanorių prisiminimas. Prabėgo 58 metai, o mūsų broliai savanoriai tebeguli Gudijos žemėje ir iki šiolei niekas nesirūpina jų perkėlimu į jau laisvą Lietuvą. Juk jie ėjo ginti brangios tėvynės.

Jų perkėlimui į Lietuvą Toronte gyvenantieji buvę savanoriai J. Aukštaitis ir F. Mockus atidarė "Paramos" kredito kooperatyve sąskaitą nr. 14143 ir pradėjo rinkti aukas, pritariant Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybai. Jau pradžia padaryta, bet to neužtenka. Tikimės, kad prisidės mūsų bendruomenė, bankeliai ir net Amerikoje gyvenantys to pat likimo savanoriai bei jų draugai. Surinktos aukos įgalins Gudijoje palaidotus Vietinės rinktinės savanorius atsivežti į Lietuvą ir, kaip pridera, palaidoti savoje Tėvynėje, kurios ir ėjome ginti. F.M.

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

"Nukankintieji kovoja drauge su mumis... Jie stiprina mūsų gretas... Tebus pašlovinti nenusilenkę prieš netiesą." **ARKIV. M. REINYS**

Vladimiro kalėjime

LAISVOJE TĖVYNĖJE

MLRT RAGINIMAS SEIMUI

Lietuvių tautinių organizacijų ir visuomenės atstovai susirinko Vilniuje š.m. spalio 16 d. pagerbti Mažosios Lietuvos gyventojų – sovietinės tautžudystės aukas. Jie ta proga paskelbė rezoliuciją, pateiktą seimo pirmininkui Artūrui Paulauskui, Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkui Rolandui Pavilioniui bei Žmogaus teisių komiteto pirm. Gediminui Dalinkevičiui. Joje pareikštas susirūpinimas, kad Lietuvos seimas iki šiol ignoravo Mažosios Lietuvos reikalų tarybos (MLRT) nuo 1994 m. siunčiamus raginimus, kad spalio 16-oji, diena kai su civilių žudymais 1944 m. prasidėjo Karaliaučiaus krašto puolimas, būtų minima kaip Mažosios Lietuvos tautžudystės diena ir įtraukta į atmintinų dienų sąrašą. Pareiškime primenama, jog 1944-1949 m. pagrindinėje Mažosios Lietuvos dalyje – Karaliaučiaus krašte Kremliaus nurodymu įvykdytos per 300,000 civilių gyventojų žudynės ir likusių 100,000 gyvųjų deportacijos. Kraštas neteisėtai kolonizuotas, vietovardžiai pakeisti į rusiškus.

UŽTIKRINS SAUGUMĄ

Numatytam JAV prezidento George W. Bush vizito Lietuvoje lapkričio 22-23 d.d. metu siūloma skirti 250,000 litų iš vyriausybės atsargų viešajai tvarkai, žmonių ir eismo saugumui užtikrinti. Vyriausybė iš Privatizavimo fondo yra skyrusi 1.08 mln. litų parengimui transporto priemonių, palydos motociklams, specialai aprangai ir pan. Taip pat numatoma įsigyti ir sumontuoti specialią įrangą, aparatūrą bei ryšio priemones, atnaujinti Vilniaus miesto rotušės apšvietimo ir vėdinimo sistemas, atlikti vaizdo ir įgarsinimo sistemų įrengimų darbus, sutvarkyti aplinką. Vizitą organizuoja Užsienio reikalų ministerija kartu su Vidaus reikalų ministerija, bendradarbiaudamos su Vilniaus miesto savivaldybe ir JAV ambasada. Saugumo programą įgyvendina prezidento, seimo pirmininko, ministerio pirmininko ir oficialių svečių apsaugos departamentas, Policijos departamentas, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas ir Vilniaus miesto savivaldybė, rašo ELTA/LGTIC.

RŪPI ŠULINIŲ VANDUO

Alytaus ir Lazdijų rajonuose kai kurių šachtinių šulinių vandens užterštumas nitratais net tris kartus viršija leistiną normą, praneša *Lietuvos rytas*. Tai nustatė Alytaus apskrities valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, tyrusi kaimo vietovėse esančius šulinius. Tyrimai rodo, kad daugelio bandinių vanduo neatitinka cheminių ir mikrobiologinių reikalavimų. 37% vandens užteršta nitratais, kuriems ypač jautrūs naujagimiai ir maži vaikai. 86% tirtų šulinių vanduo viršija visas leistinas bakterinio užterštumo normas. Tai rodo, kad šuliniai neprižiūrimi, sluoksnis iš kurio šuliniuose semiamas ar pumpuojamas vanduo, nėra apsaugotas nuo paviršinės taršos, todėl į šulinio vandenį, ypač krintant jo lygiui, nesunkiai gali patekti įvairiausios kilmės nuotekų bei kitokių teršalų. Tarnybos specialistai ne tik atlieka tyrimus, bet ir aiškina gyventojams, kaip įrengti ir prižiūrėti šulinius.

DAR PRIIMS DOKUMENTUS

Spalio 30 d. vyriausybės posėdyje pritarta Nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pataisoms, rašo ELTA/LGTIC. Jose numatoma, jog Lietuvos piliečiai iki 2003 m. liepos 1 d. dar galės pateikti dokumentus, įrodančius nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą ir pakeisti savo valią dėl būdo, kuriuo jos atkuriamos. Pataisose taip pat įtvirtinta nauja nuostata, kad laisvos žemės fondo žemė, kurią ne mažiau kaip dvejus metus naudojo kooperatyvai, gali būti perduodama neatlygintinai nuosavybėn jo nariams, jei šioje žemėje nesuprojektuoti grąžinti žemės sklypai kitiems asmenims. Vyriausybė nustato valstybinių parkų ir draustinių teritorijų, ypač vertingų ekologiniu ir archeologiniu bei poilsiavimo požiūriais, ribas. Šiose teritorijose žemė piliečiams nebūtų grąžinama, o ją išpirktų valstybė.

PIRMAUJA SAVIŽUDYBĖMIS

Pasaulio sveikatos organizacijos paskelbto tyrimo "Prievarta ir sveikata" duomenimis, didžiausiu savižudybių skaičiumi pasižymi Rytų Europos valstybės, o pirmauja Lietuva su 44 savižudybėmis 100,000 gyventojų (1998-2000 m.). Gudijoje tas skaičius siekė 34, Estijoje – 32.5, Latvijoje – 32.4, Rusijoje – 35.5, Lenkijoje – 15, Didžiojoje Britanijoje – 7.5, Kinijoje – 6.8, JAV – 11.3, Suomijoje – 23.4, rašo *Lietuvos rytas* (2002.X.08). Spalio 24 d. plačiame straipsnyje šia tema *Lietuvos ryte* skelbiama, jog savižudybių statistiką tiriantys mokslininkai mano, kad realesnis skaičius gali būti 38. Vieni mano, kad kai kurios žmogžudystės gali būti registruojamos kaip savižudybės, kitų aiškinimu – dingę be žinios asmenys gali būti nusižudę arba nužudyti, taip pat kasmet aptinkama lavonų, dėl kurių neįmanoma nustatyti, ar tai nužudymas, savižudybė ar nelaimė. Ginčas taip pat vyksta, ar galėjo per 10 metų susidaryti įgimtas polinkis, tiek išsiskiriantis nuo kitų Baltijos kraštų, ir kurio anksčiau nebuvo. 1939 metais Lietuvoje savižudybės statistika buvo 9.5 šimtui tūkstančių, 1956 m. – 10.1, 1984 m. – 35.8, vėliau tik 27, o 1996 m. – jau 47, 1998 - 42 šimtui tūkstančių gyventojų. Pasaulio sveikatos organizacija ragina valstybes kovoti su prievarta prieš save kaip su visuotine liga, panašiai kaip su AIDS ar rūkymu. **RSJ**

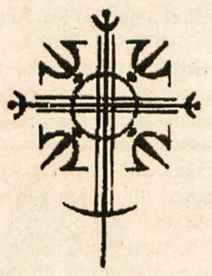

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

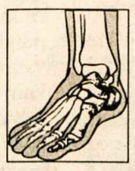

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos valdybos nariai su naująja Lietuvos ambasadore Kanadai Sigute Jakštonyte (viduryje) Toronto oro uoste 2002.X.18. Kairėje – Gabrielė Nekrašaitė, Darius Sonda; dešinėje – Vanesa Mickevičiūtė, KLJS pirm. Vytas Ruslys Nuotr. G. Nekrašaitės

Aušros Vartų Gailestingosios Dievo Motinos Marijos ATLAIDAI HAMILTONE

š.m. lapkričio 17 d.

Aušros Vartų parapija, 58 Dundurn St.N.

Šv. Mišios – 3 v.p.p.
Vakarienė – 4.30 v.p.p.

Bilietus vakarienei galima užsisakyti
pas Aliną Žilvytienę
tel. 905 679-4578

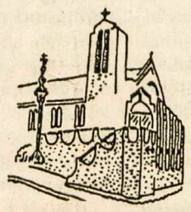

Lietuvių draugai amerikiečiai

Cicero miesto prezidentas valgė bulvinius plokštainius lietuvių renginyje

Naujai išrinktasis Cicero miesto prezidentas Ramiro Gonzalez, pirmą kartą atėjęs į lietuvių įsteigtą Šv. Antano parapijos salę Cicere, paragavo lietuviško bulvinio plokštainio (kugelio).

Šis dar jaunas, 35 m. amžiaus meksikiečių kilmės pareigūnas, kuris pakeitė federacinio teismo nuteistą lietuvių kilmės Betty Loren-Maltese, per trumpą laiką parodė nemažą palankumą mūsų tautiečiams. Jis, kartu su kitais miesto valdybos nariais, spalio 2 d. dalyvavo prof. Vytauto Landsbergio pagerbtuvėse Čikagos centre; prieš tai tą dieną paskelbė "Landsbergis Day" ir atitinkamą proklamaciją (ją jis įteikė iškilmių metu Čikagoje). Kai LB Cicero apyl. pirm. Mindaugas Baukus šį vyrą pakvietė atvyktį į lietuvių rengiamas vaišes spalio 13 d., jis mielai sutiko.

Tos dienos ryte svečiai dalyvavo lietuvių pamaldose (jas laikė ir pamokslą sakė kun. Jaunius Kelpšas), o po jų atėjo susitikti su lietuviais į parapijos salę, kuri mūsų tautiečiams tarnauja nuo 1911-jų metų. Čia taip pat matėsi ir kiti aukšti Cicero miesto pareigūnai: Joseph Virruso, Dennis Raleigh, Loraine Walsh, Frank Aguilaz ir kiti.

Meksikoje gimęs ir savo vaikystėje į Ameriką atvykęs Cicero miesto prezidentas R. Gonzalez, gyrė lietuvišką plokštainį ir čia sutiktus lietuvius.

LB Cicero apyl. pirm. Mindaugo Baukaus pristatytas prezidentas R. Gonzalez po vaišių prabilo į šimtinę čia atėjusių mūsų tautiečių, kurių dauguma pirmą kartą turėjo galimybę susitikti šį pareigūną. Jis papasakojo apie savo pasimatymą su prof. V. Landsbergiu bei kitais žymesniais lietuviais, iš kurių daugiau sužinojo ir apie pačią Lietuvą.

"Mano raštinės durys jums visiems yra atviros", – sakė R. Gonzalez, paragindamas mūsiškius į jį kreiptis iškilus vienokiai ar kitokiai problemai. Visų rūpesčiai būsią išklausyti.

Po savo kalbos jis nuėjo prie kiekvieno stalo ir stengėsi susipažinti su visais dalyviais. Kai sužinojo, kad labdaros organizacija BALF-as spalio mėnesį renka aukas, jis šiam reikalui paskyrė 100 dolerių. Jis žadėjo ir ateityje atsilankyti į lietuviškus renginius ir sakė, kad ir toliau palaikys glaudžius ryšius su Cicero lietuviais, susibūrusiais Šv. Antano parapijoje.

Tačiau, kaip sužinota iš LB Cicero apyl. pirm. M. Baukaus, šio susitikimas su Cicero miesto prezidentu galėjo neįvykti. Kai *Draugo* spalio 11 d. nr. buvo paskelbta žinia apie jo būsimą vizitą, lietuviams nepalankus Šv. Antano par. klebonas kun. Jim Kastigar skambino M. Baukui ir pareiškė, kad Cicero prezidentas susilaikytų nuo numatyto vizito šventovėje ir parapijos salėje. Jis čia kažkodėl įžiūrėjo politinius motyvus.

Kai prez. R. Gonzalez sužinojo apie tokį "draudimą", pareiškė vis tiek apsilankysiąs pas lietuvius, nepaisant ar kam patinka, ar ne. Toks klebono mostas nustebino mūsų tautiečius.

Beje, šios pramogos pelnas iš anksto buvo numatytas paskirti Šv. Antano parapijai. Taip ir buvo padaryta – 338 dol. pasiųsti klebonui. Čekį pasiuntęs M. Baukus laiške klebonui priminė, kad šią parapiją 1911 m. įsteigė pirmoji lietuvių karta. M. Baukus mums teigė, jog jis norėjo atkreipti dėmesį į faktą, kad klebonas per lietuviškas pamaldas tą sekmadienį kalbėjęs apie vykdomą piniginį vajų, bet nė žodžiu neužsiminė, kad parapijos steigėjai yra lietuviai.

Edvardas Šulaitis

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Našus jaunimo suvažiavimas

Š.m. rugsėjo pirmą savaitgalį susirinko 25 jaunimo atstovai iš pietvakarių Ontario į kasmetinį Kanados lietuvių jaunimo sąjungos (KLJS) suvažiavimą "Kretingos" stovyklavietėje, Wasaga Beach, Ontario. Tenai vyko intensyvios diskusijos įvairiomis temomis. Pirmininkavo viena iš Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos (PLJS) vicepirmininkių Sonia Houle. Taip pat prisidėjo PLJS sporto reikalų vicepirmininkas Stasys Kuliavas bei PLJS pirmininkas Matas Stanevičius.

Pirmas nutarimas buvo – panaikinti kopirmininkų pozicijas KLJS valdyboje. Jų vietoj liko tik vienas pirmininkas-kė ir du vicepirmininkai. Buvo visų sutikta, kad vieno iš vicepirmininkų pagrindinė pareiga būtų atgaivinti skyrius įvairiuose miestuose Kanadoje.

Toliau dalyviai svarstė būsimą jaunimo kongresą, kuris vyks Lietuvoje, Lenkijoje ir Vokietijoje sekančią vasarą po Lietuvos šokių ir dainų šventės. Kongresuose lietuvių kilmės jaunimas iš viso pasaulio suvažiuoja ir svarsto įvairias lietuvybės išlaikymo galimybes už Lietuvos ribų. Kanadai duodama 20 balsų šiame kongrese. (Iš viso yra išskirstyta 120 balsų visame pasaulyje). KLJS yra įpareigota sutelkti 20 atstovų. Bet kaip juos išrinkti? Visi sutiko, kad atstovai turi atitikti penkis reikalavimus.

Išrinkta nauja valdyba: pirm. Vytas Ruslys, vicepirmininkai – Darius Sonda ir Saulius Simonavičius, sekretorius Dainius Šileika, iždininkė – Vanesa Mickevičiūtė.

Saulius Simonavičius

Hamilton, Ont.

A.a. JUOZO RYBIJ vienerių metų mirties sukakčiai atminti, Marija Rybienė ir šeima "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo $100.

A.a. ALFO VALATKEVIČIAUS atminimui Marija Rybienė ir šeima "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo $150.

A.a. ALDONAI LAUGALIENEI mirus, užjausdami vyrą Antaną su šeima, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo" $50 – A. Z. Stanaičiai; $20 – E. K. Gudinskai, G. Repčienė.

Dėkojame visiems aukojusiems – **PLV komitetas**

Hartford, CT.

MUZIKOS IR DAILĖS DIENA. Tą rudens dieną krintantys žemėn lapai ir įkyrus lietus sukėlė liūdną nuotaiką, bet parengimas, įvykęs spalio 13 dieną Švč. Trejybės šventovės salėje pradžiugino, praturtino visų susirinkusių sielas. Visą dieną šios apylinkės gyventojai turėjo gerą progą susipažinti su gausia dailininkės iš Lietuvos Danguolės Jokūbaitienės tapybos, koliažo technika ir akvarelės darbų paroda, pabendrauti su pačia dailininke.

Susirinkusieji, klausydami šių eilučių autorės skaitomos poeto Bernardo Brazdžiono poezijos, paminėjo tautos dainiaus išėjimą amžinybėn. Skambėjo fortepioniniai Šopeno, Bethoveno, Čaikovskio, Rachmaninovo kūriniai, atliekami gerai žinomo Armėnijoje, dabar gyvenančio New Havene, koncertmeisterio Granto Shahinyan. Muzika, eilės, dailininkės nutapytos fantastinės gėlės įvedė visus į meno pasaulį, sušildė, atgaivino susirinkusių širdis. Už tai esame dėkingi Danutei Grajauskienei – Hartfordo apylinkės valdybos pirmininkei ir jos padėjėjams, surengusiems tokią meninę popietė.

Sigita Šimkuvienė

Dailės parodoje Hartforde. Iš. k.: Sigita Šimkuvienė, Danutė Grajauskienė, Danguolė Jokūbaitienė – dailininkė iš Tauragės prie savo tapybos darbų Nuotr. G. Miluko

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos vyčių 147-tosios kuopos Petersburge, FL, metinis narių susirinkimas įvyko rugsėjo 17 d. Jį pradėjo kuopos pirm. J. Jonaitis, invokaciją sukalbėjo kuopos dvasios vadas kun. dr. M. Čyvas. Buvo padaryti valdybos pranešimai. Pirm. J. Jonaitis paskaitė iš Lietuvos vyčių centro pranešimą apie spalio 11-13 d.d. rengiamą maldininkų kelionę į tautinę Šiluvos Marijos koplyčią Nekalto Marijos Prasidėjimo bazilikoje Vašingtone. I. Jonaitienė perskaitė išsamų R. Petraitytės pranešimą apie 2004-siais metais įvyksiantį 91-mąjį Lietuvos vyčių seimą St. Petersburg Beach vietovėje. Kun. dr. M. Čyvas, nusipelnęs kuopai kapelionas, apdovanotas 4-tuoju Vyčių laipsniu. Susirinkimas baigtas malda. (*Lietuvių žinios*, 316 nr.).

Britanija

A. a. Zigmas Juras, žymus lietuvių visuomenės veikėjas ir verslininkas, eidamas 79-tuosius metus mirė rugsėjo 30 d. Londone. Velionis, 1944 m. pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, o 1947 m. atvyko į Angliją ir apsigyveno Londone. Jis čia į visuomeninę veiklą įsijungė 1948 m., tapdamas Londono lietuvių sporto ir socialinio klubo sekretoriumi-administratoriumi. Vėliau reiškėsi Didž. Britanijos lietuvių sąjungos visuomeninėj bei Lietuvių Namų bendrovės komercinėj veikloj. Taip besidarbuodamas ir bevadovaudamas praleido 38-nerius metus. Daug rūpesčių ir pastangų įdėjo organizuodamas vienintelį VLIKo seimą Londone. Jis taipgi buvo Lietuvių studijų savaičių, politinių simpoziumų vienas organizatorių Londone. (ELTA).

Estija

Estijos pasienyje rugsėjo 23 d. buvo sulaikyti du Lietuvos piliečiai, vežę 1 kg miltelių-narkotikų. Estijos muitininkų pareiškimu, Lietuvos piliečių gabenta narkotikų medžiaga pati didžiausia, kokią jiems tekę sulaikyti. Estijos teisėsaugos pareigūnai apie D. Radčenkos ir R. Adomaičio sulaikymą informavo Lietuvos ambasadą Taline.

(*Europos lietuvis*,2002 m. 11 nr.)

Lenkija

Estradinių dainų šventė Punske buvo švenčiama jau septintą kartą. Pirmąją šventę surengė K. Sonda. Šį kartą šventėje dalyvavo trys ansambliai. Buvo sunkumų prikalbinti daugiau dainos vienetų. Tačiau, kaip rašoma *Aušros* 2002 m. 17 nr., dalyvių skaičius įrodė, kad lietuvių visuomenė Seinijoje mėgsta dainą, įvertina įdėtas pastangas, gerbia taipgi jaunimą už jo meilę lietuviškai dainai. Programą atliko Punsko Kovo 11-tosios licėjaus mergaičių kvartetas, kurį sudarė R. Severinaitė, A. Vaznelytė, A. Birgelytė ir V. Moliūšytė. Joms talkino muzikantai: D. Malinauskas, D. Makauskas ir V. Pykys. Taipgi pasirodė sesučių Astos ir Alicijos Vaznelyčių duetas "Svaja", dažnai pasirodantis švenčių programose. Koncertą užbaigė ansamblis "Šešupė". Jam vadovauja muzikantas D. Zimnickas, pats pritaikydamas muziką liaudies dainoms. Ansamblis jau veikia 10 metų, atlikdamas naujoviškas programas.

Vidugirių pagrindinėje mokykloje 2001-2002 mokslo metais mokėsi 22 mokiniai. Jie noriai dalyvavo ir veikloje po pamokų. Dramos būrelis per mokyklos eglutę ir Teatrų festivalį Seinuose suvaidino pjesę *Senelio pypkė*. Šokių ir dainų grupės pasirodė kiekvienoje šventėje, dalyvavo šokių šventėje Punske, dainavo Kovo 11-tosios minėjime Kampučiuose, Vaikų šventėje. Mokiniai mėgsta iškylas. Stengiamasi suorganizuoti ekskursijas su kitomis Punsko valsčiaus mokyklomis. Su Navinykų ir Pristavonių mokyklų mokiniais aplankyti Trakai, Vilnius, Kernavė. Surengta išvyka į Seinus, kur vaikai susipažino su gaisrinės, policijos, kepyklų darbais. Pristavonių pagrindinėje mokykloje stovyklauta porą dienų. Taipgi Pristavonių mokyklos mokiniai dalyvavo Vidugirių mokyklos surengtoje Pavasario šventėje: mokiniai žaidė, šoko ir vieni iš kitų mokėsi žaidimų, šokių ir dainų. Ketvirtos klasės mokinė Ramona Grėbliauskaitė su kitais krašto lietuviais dalyvavo susitikime su Lenkijos prezidentu ir jo žmona Vaikų dienos proga. Geriausi mokyklos mokiniai: Jurgita Stankauskaitė, Laima Priclekaitė, Renata Kliūčinaitė, Ramona Grėbliauskaitė.

Gudija

Pelesos vidurinioji lietuvių mokykla 2002-2003 mokslo metus pradėjo su 90 mokinių. Mokyklos direktorius A. Švelnys džiaugiasi, kad klasės gausėja, tuo pačiu ir mokytojų nuotaikos giedrėja. Mokslo metai pradėti pamaldomis. Mišias atnašavo Pelesos parapijos klebonas kun. K. Krikščiukaitis ir savo pamoksle linkėjo mokiniams gerai mokytis, nepamiršti taipgi kelio į Dievo namus – šventovę, kurią pastatė senoliai savo rankomis. Po to vyko iškilmės mokyklos patalpose. Kalbėjo mokyklos vadovai, mokytojai ir svečiai. Maloni žinia pasiekė mokyklos mokytojus – pernykščiai abiturientai mokslus toliau tęs Lietuvos universitetuose, kolegijose ir kitose mokymo įstaigose. (*Lietuvių godos,* 2002 m. 9-10 nr.).

Australija

Geelongo LB apylinkės metinis susirinkimas įvyko rugsėjo 1 d. Lietuvių Namuose. Jį pradėjo valdybos pirm. St. Šutas, pasveikindamas visus dalyvius, ypač tėvus, nes buvo krašte švenčiama Tėvų diena. Tylos minute buvo prisiminti ir pagerbti mirusieji bendruomenės nariai. Susirinkimui pirmininkavo V. Bindokas, sekretoriavo K. Starinskas. Valdybos pirmininkas savo pranešime suminėjo atliktus praėjusiais metais darbus, kartu padėkodmas ir visiems valdybos nariams už glaudų bendradarbiavimą. Ižd. J. Obeliūnas pranešime pažymėjo, kad praeitieji metai baigti su pelnu. Daugiausia pajamų gauta už salės nuomą ir kredito kooperatyvo "Talka" indėlių palūkanas. Išlaidas sudarė salės išlaikymas bei minėjimų renginiai. Revizijos komisija, susidaranti iš E. Šuto, V. Bindoko ir L. Bungardo, patikrino LB apylinkės, skautų "Židinio" ir choro "Viltis" iždo knygas ir rado jas gerai tvarkomas.

Pranešimus dar padarė ir organizacijos bei kiti veiklos vienetai: choras "Viltis", Geelongo lietuvių radijo valandėlė, sporto klubas "Vytis", skautų vienetas "Židinys", tautinių šokių grupė "Gegutė", skautų "Šatrijos" tuntas. Susirinkimas baigtas Tautos himnu. Po to pasivaišinta kavute ir pyragaičiais. (*Tėviškės aidai*, 2002 m. 21 nr.).

J. Andr.

● **Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didelė gėda savosios gerai nemokėti**

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%
santaupas	1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius	1.55%
180 dienų indėlius	1.55%
1 m. term. indėlius	2.50%
2 m. term. indėlius	3.00%
3 m. term. indėlius	3.35%
4 m. term. indėlius	4.00%
5 m. term. indėlius	4.50%
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%
1 m. ind.	2.50%
2 m. ind.	3.35%
3 m. ind.	3.60%
4 m. ind.	4.25%
5 m. ind.	4.75%

PASKOLAS	
Asmenines nuo	6.50%
nekiln. turto 1 m.	4.10%

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Čikagos lietuvės vienuolės – kazimierietės prof. V. Landsbergio pagerbime spalio 2 d. susitiko su šiuo žymiuoju svečiu iš Lietuvos
Nuotr. Ed. Šulaičio

Karalius Mindaugas II

Lietuvių tauta, siekdama valstybinės nepriklausomybės per savo tarybą buvo pakvietusi Lietuvos karaliumi vokietį Wilhelm von Urach – Mindaugą II

KUN. DR. EUGENIUS GERULIS

Pirmojo pasaulinio karo metu, rusams pasitraukus, Lietuvą pradėjo valdyti vokiečiai. Nuo 1916 m. spauda ėmė skelbti, jog vokiečiai planuoja Lietuvoje įvesti monarchiją.

Tęsdami savo senus "Drang nach Osten" kolonizacinius planus, 1917 m. pavasarį vokiečių politikai ir kariškiai svarstė, ką daryti su Lietuva: prijungti prie Prūsijos, sudaryti Prūsijos ir Lietuvos sąjungą, suteikti Lietuvai vokiečių kontroliuojamą savivaldą, įvesti Lietuvoje monarchiją, surištą su Vokietija personaline unija?

Kandidatų į Lietuvos sostą netrūko, ypač veržėsi Saksonijos Drezdeno karališkoji dinastija.

Vokietijos Katalikų centro vadas reichstage M. Erzberger per Šveicarijos lietuvius patarė į karališkąjį sostą pakviesti kataliką, būtent princą Wilhelm von Urach. Tačiau vokiečių militaristams gen. M. Hoffmann'ui ir gen. E. Ludendorff'ui šis kandidatas buvo nepriimtinas. 1918 m. pavasarį Urach'o kandidatūrai nepritarė ir spauda. O lietuviams terūpėjo vienokiu ar kitokiu keliu atgauti savo tautai valstybingumą.

Budriai stebint Europos politinius vėjus, buvo įžvelgti du faktoriai: vienas Vakaruose, kitas Rytuose. Jie kėlė lietuviams išsilaisvinimo viltis!

Viltis iš Vakarų: 1916 m. rudenį (lapkričio 5) sužinota, jog Vokietija nori Rusijos pasienyje sudaryti buferinių, pusiau suvereninių valstybių eilę, joms suteikiant savivaldą.

Viltis iš Rytų: 1917 m. rudenį (lapkričio 15) sužinota, jog Rusijos Liaudies komisarų taryba deklaravo caro pavergtoms tautoms apsisprendimo teisę.

Lietuvos tarybos gimimas

Vokiečiai, savo interesų vedini, leido lietuviams 1917 m. rugsėjo mėn. 18-22 d.d. sušaukti konferenciją Vilniuje. Lietuvos ateičiai tai buvo nepaprastai svarbus ir reikšmingas įvykis – sudarė 20 asmenų tarybą. Ši taryba tapo Lietuvos valstybės atkūrimo organu. Jos pirmininkais yra buvę A. Smetona ir dr. J. Basanavičius.

Nors lietuvių širdyse ruseno pilnos nepriklausomybės viltis, bet, matant sunkias aplinkybes, Vilniaus konferencija nutarė vokiečiams pranešti, jog lietuvių tauta mieliau orientuojasi į Vakarus, todėl būtų logiška Lietuvos ir Vokietijos ryšius nustatyti atitinkama sutartimi.

Nelemta gruodžio 11 sutartis

Vokietija, atsižvelgdama į lietuvių norą "orientuotis į Vakarus", beveik už 3 mėnesių po Vilniaus konferencijos, 1917 m. gruodžio 11 d. pasirašė su mūsų taryba Lietuvos savivaldos aktą, kuriuo remiantis vokiečiai pasilieka sau teisę tvarkyti Lietuvos karinius, finansinius, muitų, ryšių ir susisiekimo reikalus.

Šį aktą pasirašius, lietuviai nedelsdami, už poros dienų, prašė vokiečius leidimo sudaryti savo civilinę valdžią, bet Vokietija delsė.

Belaukiant, per penkias savaites, lietuvių kantrybė išseko. Lietuvos taryba minėtą nelemtą gruodžio 11 d. sutartį 1918 m. sausio 18 d. anuliavo, nors tam labai priešinosi A. Smetona

Urachas – Lietuvos karalius Mindaugas II

To svarbaus nutarimo savaitės laikotarpyje iš baimės vokiečiams vis nepranešant, S. Kairys pareikalavo, kad taryba šią pareigą pagaliau atliktų, nors tarybos dešinysis sparnas vis priešinosi. Tuo pasipiktino J. Vileišis, S. Kairys ir S. Narutavičius (S. Narutowicz, žiūr. *Liet. Enc.* XXXIII t. 215 psl. ir XVI t. 161 psl.). Jie net pasitraukė iš tarybos. Sekančią dieną prie jų prisijungė ir M. Biržiška. Ši krizė taryboje užsitęsė beveik 3 savaites, iki vasario 15 d.

Iš tarybos narių vienybės atstatymu daugiausia rūpinosi J. Šaulys. Nutarta derėtis su išstojusiais "sukilėliais". Po kelių nepavykusių derybų pagaliau atėjo vasario 15 d. tarybos posėdis. Į tarybą grįžti "sukilėliai" sutinka, jei bus priimtas jų siūlomas raštas. Tą jų raštą posėdyje perskaičius, už jo priėmimą balsavo 11 atstovų. Susilaikė trys: kun. Mironas, kun. Petrulis ir A. Smetona.

Matant, kad balsavimas laimėjimą pakreipė "sukilėlių" pusėn, iš tarybos pirmininko pareigų pasitraukė A. Smetona. Tarybos vicepirmininko pareigų atsisakė kun. Mironas ir sekretoriaus pareigų – J. Šaulys. Naujoju tarybos pirmininku buvo pakviestas amžiumi vyriausias dr. Basanavičius. Buvo nutarta sekančią dieną, t.y. vasario 16, šeštadienį, šaukti tarybos posėdį ir į jį pakviesti grįžti "sukilėlius".

Vasario 16 aktas

Išaušo vasario 16 rytas, ūkanotas, beveik lietingas. Vilniuje Didžiosios g. nr. 30 (dabar 29), Štralio namuose į istorinį posėdį susirinko visi tarybos nariai, įskaitant ir 4 "sukilėlius". Jie pasiūlė posėdžiui priimti jų raštą, kaip aktą, skelbiantį Lietuvos valstybės nepriklausomybę!

Dr. J. Basanavičiui tą raštą perskaičius, jis buvo su mažais pakeitimais vienbalsiai priimtas ir visų atstovų parašais patvirtintas. Rašalą ir plunksnakotį parūpino kun. Povilas Dogelis.

Tada J. Vileišis, keturių "sukilėlių" vardu perskaitė ilgą, motyvuotą paaiškinimą, kodėl gruodžio 11 aktas Lietuvai nepriimtas.

Vasario 16 aktą pranešti Berlynui ir kitoms šalims buvo išrinkta delegacija iš 5 asmenų: Narutavičius, Smetona, Smilgevičius, Staugaitis ir Šernas.

Toliau posėdis išsirinko tarybos prezidiumą. Kai jos pirmininku buvo išrinktas A. Smetona, ir kai reikėjo rinkti prezidiumo narius, keturi "sukilėliai", protesto ženklan, pareiškė, jog jie atsisako būti kandidatais. Tada vicepirmininkais buvo išrinkti J. Šaulys ir J. Staugaitis, o sekretoriumi J. Šernas.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Didžiojo valstybininko sukaktis

Lietuvos laisvės kovotojui Vytautui Landsbergiui – 70 metų amžiaus

IGNAS MEDZIUKAS

Prof. Vytautas Landsbergis – muzikologas, kultūros ir valstybės veikėjas, politikas nepriklausomybininkas, Sąjūdžio vadovas, Nepriklausomybės atkūrimo iniciatorius ir pagrindinis vykdytojas, Nepriklausomybės akto signataras, Aukščiausios tarybos, paskelbusios Lietuvos valstybės nepriklausomybę, pirmininkas, SKAT savanoris, pasiryžęs kovai ir darbui už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Gimė jis 1932 m. spalio 18 d. Kaune. Taigi švenčiame jo 70 metų sukaktį.

Jo tėvai – Vytautas Landsbergis, vėliau pasivadinęs Žemkalniu, architektas, Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas, 1919-1920 m. nepriklausomybės kovų dalyvis, atsargos kapitonas; motina – Ona Jablonskytė-Landsbergienė, akių gydytoja, V.D. universiteto Medicinos fakulteto vyr. asistentė. Vokiečiams už pogrindinę veiklą suėmus vyresnį Vytauto brolį Gabrielių, vos 15 metų sulaukusį, kuris buvo išvežtas į Vokietiją, – architektas V. Landsbergis irgi išvyko, tikėdamasis išgelbėti sūnų nuo gresinčio mirties pavojaus. Vytautas liko su motina sovietų okupacijoje Lietuvoje. Čia jis baigė vidurinę mokyklą ir kartu vidurinę muzikos mokyklą. Įstojo į Vilniaus konservatoriją (Aldonos Dvarionienės klasę). Gavo menotyros mokslų kandidato laipsnį. Dėstė konservatorijoje ir Vilniaus pedagoginiame institute. 1978 m. pakeltas profesorium. Atsidavė lietuvių muzikos kultūros moksliniams tyrinėjimamas, ypač M. K. Čiurlionio kūrybai. Apie jį ir jo kūrybą parašė 8 knygas.

Pamažu vyko M. K. Čiurlionio kūrybos reabilitavimas. Įsisteigus kompozitorių sąjungai, Vytautas Landsbergis pirmininkavo muzikologų sekcijai. Gorbačiovo skelbiama pertvarka sudarė progą paspartinti permainas. Gimė Sąjūdis, tartum prasiveržusios pro užtvanką galinga vandens srovė. Išėjo *Sąjūdžio žinios*. 1988 m. rugsėjo 23 d. Vingio parke įvyko didysis mitingas paminėti Hitlerio-Stalino suokalbiui. Susirinko, suvažiavo apie 300,000 žmonių. Tų pat metų spalio 22 d. įvyko Sąjūdžio steigiamasis suvažiavimas, kuriame buvo priimta Sąjūdžio programa, įstatai, išrinkta 220 atstovų į Sąjūdžio seimą, o šie išrinko 35 asmenų seimo tarybą. Šios tarybos pirmininku išrinktas Vytautas Landsbergis. Renkant kandidatus į Aukščiausiąją tarybą Maskvoje iš 42 vietų Sąjūdžio remiami kandidatai laimėjo 36; V. Landsbergis irgi buvo išrinktas. 1989 m. kovo mėn. Lietuvos žmonės išrinko atstovus į SSRS Liaudies deputatų suvažiavimą. Sąjūdis laimėjo prieš kompartiją santykiu 6:1. Svarbiausias derybininkas su Gorbačiovu Maskvoje buvo V. Landsbergis. Jis buvo išrinktas ir Aukščiausios tarybos pirmininku. Nubalsuota pasivadinti Lietuvos aukščiausioji taryba, nubraukiant TSR. Priimtas įstatymas "dėl valstybės pavadinimo ir herbo". Tada Lietuvos aukščiausioji taryba jau galėjo apie nepriklausomybę ir jos aktą rašyti, tvirtinti Vyčio herbu. Kovo 11 d. Taryba atmetė sovietinę konstituciją ir atstatė 1938 m. konstituciją, bet tuojau pat buvo priimtas "Laikinasis pagrindinis įstatymas", kaip nauja laikinoji konsitutucija. Renkant Aukščiausiosios tarybos pirmininką, 91 balsu buvo išrinktas V. Landsbergis, Brazauskas gavo tik 38.

Nors ir paskelbus nepriklausomybę, Lietuvai dar teko daug sunkių bandymų pakelti ir kraujo aukomis nepriklausomybės atgavimą palydėti. Vėliau V. Landsbergiui teko būti Tėvynės sąjungos-konservatorių pirmininku ir opozicijos vadu.

Gal geriausiai Vytautą Landsbergį apibūdina Hedrick Smith savo knygoje *Naujieji rusai.* Jis sako: "V. Landsbergis yra klasikinis intelektualas, muzikos profesorius, šiek tiek palinkęs. Dėsto muzikologiją Vilniaus konservatorijoje. Jo išvaizda nerodo, kad jis turėtų jėgą ir charizmą. Jis daro įspūdį ramaus, rimto akademiko, parašiusio 9 knygas. Jo kalbos, nors ir svarbiausia tema – Lietuvos nepriklausomybė – sausos, turiningos, su dideliais nukrypimais, užuot jautriai išreikštos.

Kai žurnalistas Hedrick Smith, sutikęs Landsbergį, paklausė jį apie Lietuvos siekius, kada ji buvo viena iš sovietinių respublikų, jis tvirtai atsakė: Lietuva bus nepriklausoma, kaip buvo 1940 m. "Bet ar bus galima atsiskirti?" – klausė žurnalistas Smith. "Mums nereikia atsiskirti – mes nesame Sovietų Sąjungos dalis pagal tarptautinius įstatymus. Prisijungimas jėga neturi teisėto pagrindo. Nors esame valdomi iš Maskvos, bet nesijaučiame esą Sovietų Sąjungos dalis."

Atrodo, kad V. Landsbergio labiausiai nemėgo Gorbačiovas, norėdamas įžeisti, pavadinęs jį "muzikantu", lyg jis būtų politinis diletantas, nors visi gerai žinome, kad jis yra ne tik menotyros specialistas, muzikologas, profesorius, bet ir giliai išsilavinęs politikas.

Kai V. Landsbergis buvo žurnalistų paklaustas apie santykius su Gorbačiovu, sakė: "Mes dirbome anksčiau kartu, ir tai buvo ne visada blogi santykiai." Tada karčiai nusišypsojęs toliau tęsė: "Bet, žinote, aš neturiu parašiutininkų, tankų ar kulkosvaidžių. Aš nesakau, kad tai yra pagrindiniai Gorbačiovo argumentai, bet jie yra jo atsargoje, vartojami derybose."

V. Landsbergis lietuvių tautai buvo Dievo dovana. Kažin ar kas nors kitas būtų išdrįsęs, kaip Dovydas prieš Galijotą su akmens svaidykle. Jis išdrįso ir laimėjo. Bet jis nepagalvojo, kad ir laimėjusiam tenka giedoti atgailos psalmes. Savo jėgas jis įvertino teisingai, pasiekė ką buvo užsibrėžęs, bet nepakankamai įvertino priešų jėgas ir visą Lietuvos situaciją. Liko sena nomenklatūra, teismai, prokurorai. Žurnalistai, politikai, ekonomistai – visi išaugę komunistinėje terpėje. Visi jie savo rankose laikė tik vieną kortą – išsilaikyti savo pozicijose. Čia jau ir Dovydas su svaidykle nieko negalėjo padaryti. Reikėjo ieškoti bendros kalbos, kažkaip juos neutralizuoti einant Lenino keliu: pirmiau išnaudoti jų sugebėjimus, o paskui pagalvoti... kaip jais nusikratyti.

V. Landsbergis šio kelio rinktis arba nenorėjo, arba nemokėjo. Kai kuriuos iš pradžių atstūmė jo teisuoliškumas, aštrus ir įžeidžiantis sarkazmas. Prieš keletą metų esu gavęs prof. E. V. laišką, kuriame ji mane barė, kodėl aš Vytautą Landsbergį taip spaudoje aukštinu. Ji buvusi parlamente ir girdėjusi, kaip Landsbergis vartoja labai užgaulų sarkazmą ir susilaukia daug priešų.

Gal Landsbergio buvo klaida – politinių priešų nevengimas, KGB agentų aiškinimas, o nepakankamas dėmesys turtiniams nusikaltimams. Juk buvo tokių, kurie pasinaudoję situacija neteisėtai pralobo. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, gyvenimo lygis smuko. Liaudis nesigilino į priežastis, kaltino Landsbergį, bet nematė pagrindinio kaltininko – komunizmo. Pristačius miestuose daugybę milžiniškų fabrikų, kuriems žaliavas tiekdavo Rusija ir kitos sovietinės respublikos, suplaukė daugybė žmonių. Jie čia ir pasiliko. Paskelbus nepriklausomybę, santykiai su žaliavų tiekėjais nutrūko. Rinkos gaminiams užsidarė. Sugriautas balansas tarp kaimo ir miesto.

Bet grįžkime atgal į kritiškas valandas, kai Vilniuje prie TV bokšto vyko žudynės, sovietiniai kareiviai buvo pasiruošę pulti ir parlamento rūmus. V. Landsbergis su kitais prisiekė ginti parlamentą iki mirties. Jis buvo tartum lietuviškasis Ghandi, išvedęs tautą sunkiais keliais į nepriklausomybę. Norvegijoje buvo renkami pinigai Landsbergio premijai – kovotojui už demokratiją ir žmogaus teisių gynimą.

Žymus JAV žurnalistas Pat Buchanan, rašęs prezidentams Niksonui ir Reaganui kalbas, V. Landsbergį įrikiuoja į didžiųjų valstybininkų, kovojusių dėl tautos laisvės ir demokratinio apsisprendimo, eiles: tai vengrų Imre Nagy (nužudytas 1958), čekų Vaclav Havel ir lenkų Lech Valensa.

• **Viltis maitina mane, kaip ir pusę pasaulio. Visą gyvenimą ji buvo mano kaimynė. Ir kas be jos būtų buvę iš manęs? (Beethovenas)**

Naująją Lietuvos ambasadorę Kanadai Sigutę Jakštonytę Toronto oro uoste pasitiko Kanados lietuvių pareigūnai. Šalia ambasadorės gen. garbės konsulas Haris Lapas ir KLB pirm. Rūta Žilinskienė. Kairėje KLB Toronto apyl pirm. Danutė Garbaliauskienė; antras iš d. KLJS pirm. Vytas Ruslys

Seame dvare apsilankius

Romantiška praeitis, susijusi su meilės istorija, puoselėta kultūra, dvaro likimas ir dabartis

ANTANAS KAKANAUSKAS

Pavirvyčio dvarą nuo neatmenamų laikų valdė senos Žemaitijos bajorų giminės Šemetų atšaka. Kaip atsitiko, kad ši kilminga pavardė pasikeitė į Druvę (vietos valstiečiai dvaro savininkus vadino Drupėmis, o dvarą Drupine). Kaip papasakojo V. Michalauskas, tai nutikę 1812 m., vykstant karui tarp Napoleono Prancūzijos ir Rusijos imperijos. Tais laikais iš Šiaulių į Telšius vedė tik vienas kelias – tas, kurį telšiškiai dabar vadina senuoju Tryškių keliu. Tuo keliu iš Šiaulių į Telšius jojo prancūzų kariuomenės dalinys. Bejojant sunegalavo vienas to dalinio karininkas – jaunas leitenantas Pierre Drouvet (Pjer Druve).

Lietuvių ir lenkų bajorai prancūzų įsiveržimą į Rusijos imperiją vertino palankiai – tikėjosi, kad prancūzams sutriuškinus caro kariuomenę pavyks atkurti Lietuvos ir Lenkijos nepriklausomybę. Daugelis jų savanoriais pasisiūlė Napoleono kariuomenėn, o ir šiaip visur prancūzų kariai buvo sutinkami draugiškai.

Prancūzų karininką slaugė jauna ir graži bajoraitė, vienintelis vaikas šeimoje, – Morta Šemetaitė. Pjer Druve buvo simpatiškas, malonus vaikinas, galantiškas, kaip ir visi išsilavinę prancūzai. Atsitiko tai, kas ir turėjo atsitikti – jaunuoliai įsimylėjo. Tačiau senieji Šemetos nenorėjo nė kalbėtis apie galimas vedybas su svetimšaliu karininku.

Leitenantas pasveiko ir grįžo į savo pulką, kuris stovėjo Telšiuose. Netrukus pulkui buvo įsakyta išvykti iš Žemaitijos sostinės. Karas buvo pralaimėtas, pulkas grįžo Prancūzijon. Tik leitenantas nenorėjo vykti į namus vienas, be jam patikusios merginos. Tad Morta, kuri irgi buvo tvirtos valios ir nenorėjo atsisakyti savo laimės, nusprendė slapta pabėgti su mylimuoju. Pasikinkęs arklį į dviratę karietaitę P. Druve atvažiavo prie kaimo kapelių ir laukė prie tiltelio per Juodupę. Vėliau tas tiltelis buvo pavadintas "meilės tiltu".

Leitenantas išsigabeno Mortą į savo tėviškę Burgundijoje, susituokė ir šeima tenai gyveno daugiau kaip dvidešimt metų. Tėvai, iš pradžių smerkę dukrą dėl tokio ryžtingo žingsnio, pamažu apsiprato. Šemetos neturėjo sūnaus, ir Morta buvo vienintelė dvaro paveldėtoja. Jausdami, kad artėja kelionė amžinybėn, tėvai paprašė, kad dukra su vyrų grįžtų Žemaitijon, nes palieka jai dvarą, kuriam reikia šeimininkų.

Mirus tėvams pasimiršo Šemetų pavardė, ir dvarą valdė jau Druve pavarde vadinami savininkai (Petras, Antanas, Juozapas, Ričardas, Ričardas-Antanas). Ričardas-Antanas Druvė yra V. Michalausko prosenelis. Jis mokėsi kadetų korpuse kartu su istorijos vadovėliuose minimu suomių generolu Manerheimu. Pastarasis, būdamas kadetu, bičiuliavosi su Ričardu-Antanu, yra apsilankęs Pavirvyčio dvare. V. Michalauskas parodė dviejų bičiulių nuotrauką – iš jos žvelgė du aukšti šviesiaplaukiai malonaus veido vaikinukai...

Nejučiomis peštelėjau savo žilančią barzdą ir pajutau nesulaikomą laiko tėkmę... Ričardas-Antanas Druvė jau seniai ilsisi kaimo kapinaitėse. Jo provaikaičio V. Michalausko plaukai visiškai žili...

Nužudė Ričardą-Antaną raudonarmiečiai. Kartą pro dvarą ėjo raudonarmiečių dalinys... R.A. Druvė, tuo metu jau turėjo pulkininko laipsnį, buvo išėjęs į atsargą ir gyveno dvare. Raudonarmiečių dalinio vadas pasakė norįs pasikalbėti su pulkininku. Šeimos nariai siūlė Ričardui-Antanui pasislėpti. Tačiau šis atsakęs: "Tikras karys niekada neturi bijoti pokalbio su kitu kariškiu" – ir išėjęs pro dvaro duris. Deja, raudonarmiečių dalinio vadas neturėjo supratimo apie kario garbę. Net pasikalbėti nemėgino. Vos išėjusį už durų Ričardą-Antaną pasitiko šūviai. V. Michalauskas dar atsimena ir gali parodyti akmenį, prie kurio sukniubo išdavikiškai nužudytas prosenelis.

Daug gali papasakoti Valdemaras – kiekvienas akmuo, medis, pievelė ar net griovys vis kažką primena, turi savo istoriją. Štai pievelė, kuri vadinosi *Zarembos beržlonka.* Pirmojo pasaulinio karo metais šeima pasitraukė ir gyveno Tuloje. Dvare liko tik pagyvenusi Eugenija Druvienė ir ūkvedys Juozas Zaremba. Jie stengėsi išsaugoti dvarą ir jame buvusį turtą nuo sunaikinimo. Pavyko jį išsaugoti ir nuo vokiečių, ir nuo bermontininkų. Už apsukrumą bei sąžiningą darbą, pasibaigus karui, dvaro savininkai, atsidėkodami J. Zarembai padovanojo tą šešių hektarų pievelę... Tebeauga ir ąžuolas pavadintas Valdžiu – jį tėvai pasodino gimus V. Michalauskui...

Taigi dvarai, dvareliai ir jų istorijos... Kaip sakė ŽKD Telšių pirmininkas A. Dacius, pristatydamas dvarą norėjo atkreipti visuomenės dėmesį į buvusią ir gerokai primirštą kultūros bei istorijos sritį. Ten daug senos romantikos, žavesio, nemažai ir konkrečių faktų, kurie tikrai yra įdomūs. Dvare nuo gegužės iki lapkričio mėnesio veikia nedidelė paroda, buvo organizuotos dvi jaunimo stovyklos (viena jų aprašyta *Žemaičių saulutėje* nr. 30, 2002 m. liepos 26 d., keletą kartų apsilankė turistai, šiaip smalsuoliai. Valdemaras, atsiėmęs protėvių dvarą, nori, kad jo ir jame gyvenusių šeimos istorija būtų žinoma, kad ja domėtųsi jaunimas. Todėl jis noriai bendrauja su ŽKD Telšių "dvarų mylėtojais". Dabar daugelis ieško savo protėvių, aiškinasi savo kilmę, domisi senelių ir prosenelių gyvenimu, likimais.

Surinkti savo giminės istoriją, pasakoti įdomesnius protėvių gyvenimo įvykius, kuriais galime didžiuotis, mano nuomone, visai dera bajorų palikuonims, kurių nemažas būrys susirūpino dokumentais įrodyti savo kilmę.

Pats savaime bajoro vardas niekuo nėra ypatingas ir juo visai nėra ko didžiuotis. Vienas toks pasipūtęs telšiškis viršininkas kartą pasakė neturtingam poetui: "Giriesi, kad esi bajoras, tačiau dokumentų, įrodančių kilmę, nesusitvarkai". Poetas atsakė, kad neturi šiam darbui nei laiko, nei lėšų. "Koks tu bajoras – valkata kiaurais batais, be jokių kilmės įrodymų ir be cento kišenėje?" – pasityčiojo viršininkas. "Galbūt mano sūnus ar vaikaitis, turėdami noro, centų ir laiko susitvarkys tuos dokumentus, ir įrodys savo bajorišką kilmę, tačiau iš kur jūs gausite bent truputėlį garbės?" – atsikirto poetas.

Jau esu rašęs, kad bajorų palikuonių susirūpinusių savo kilme, sąjūdis turi dvi naudas. Bajorų palikuonys gali surinkti daug įdomių faktų apie savo protėvių gyvenimą bei atkurti išnykusį bajoriškos garbės supratimą. Nemeluojančių, nevagiančių ir sugebančių ištesėti duotą žodį, išdidžių bei laisvų žmonių Žemaitijai ir Lietuvai labai reikia.

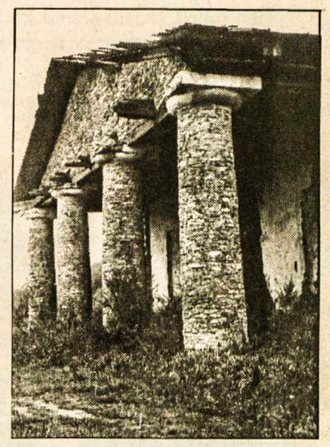

Buvusio Komaro dvaro daržinė – unikalus statinys iš vietos dolomitų. Deja, barbariškai apleistas, Kupiškio rajone
Nuotr. H. Paulausko

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531
Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
Remkime per Kanados lietuvių fondą!
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis
Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

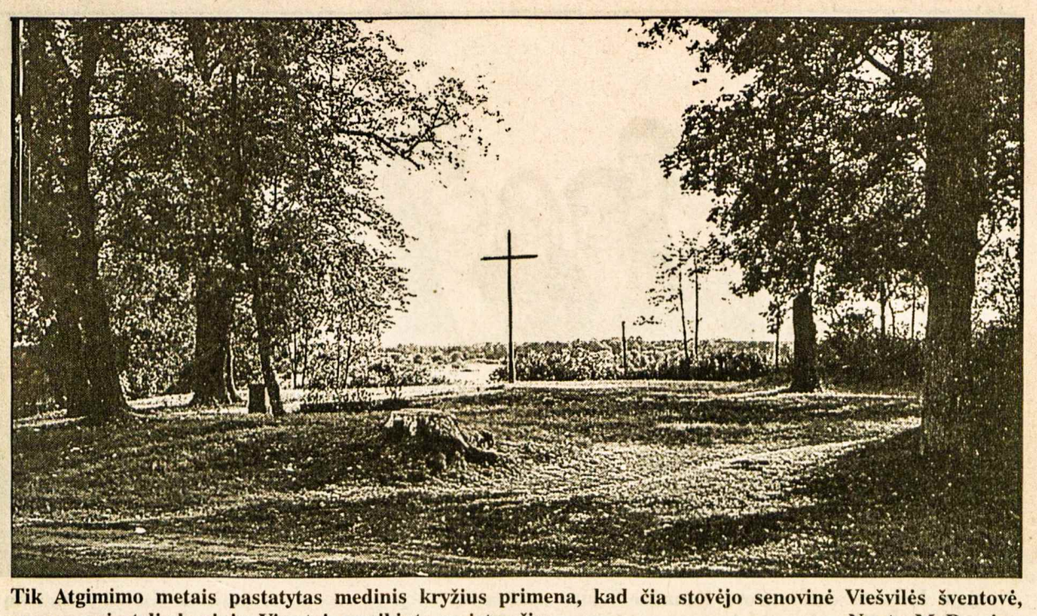

Tik Atgimimo metais pastatytas medinis kryžius primena, kad čia stovėjo senovinė Viešvilės šventovė, supama miestelio kapinių. Visa tai sunaikinta sovietmečiu Nuotr. M. Purvino

Tarptautiniame forume pasmerktas komunizmas

Vilniuje 2000 metų pavasarį buvo surengta tarptautinio pobūdžio konferencija ir visuomeninis tribunolas, kuris, įvertinęs pateiktus faktus, pasmerkė komunizmą kaip niekšingą sistemą. Po konferencijos buvo išleistos knygos, su pateiktų pranešimų tekstais, išskyrus J. P. KEDŽIO pranešimą apie komunizmo kūrėjus – Karolį Marksą ir Fridriką Engelsą, bei jų parašytą "Komunizmo manifestą". Apie tai čia spausdinama informacija. RED.

Komunizmas pasmerktas, bet jo kūrėjai K. Marksas ir R. Engelsas nuslėpti! J.P. Kedys

Paskelbus, kad 2000 m. Vilniuje vyks tarptautinis komunizmo pasmerkimas, atvykau iš Australijos gegužės mėn. pradžioje į Vilnių padaryti pranešimo apie Markso-Engelso *Komunizmo manifestą.* Apie tai turėjau pakankamai medžiagos, nes 30 metų (1963-1992) leidau Australijoje anglų kalba prieškomunistinį žurnalą *News Digest International.*

Vilniuje susitikau su Vytu Miliausku, Tarptautinio kongreso organizacinio komiteto pirmininku, ir pasiūliau padaryti pranešimą apie K. Markso ir F. Engelso *Komunizmo manifestą,* paskelbtą 1848 m. Tačiau V. Miliauskas, užuot atsakęs į klausimą, patarė kalbėti su Arvydu Anušausku. Kai paskambinau jam ir pasakiau, jog esu paruošęs pranešimą apie Markso ir Engelso *Komunizmo manifestą* ir V. Miliauskas patarė kreiptis į Jus, tai gavau atsakymą: "Toks pranešimas programoje nėra numatytas". Pakartotinai skambinau vėl V. Miliauskui, pranešiau, ką girdėjau iš A. Anušausko ir sakiau: "Ar teisybė, jog *Komunizmo manifesto* nėra programoje?", V. Miliauskas momentą sumišo ir tarė: "Aš paskambinsiu A. Anušauskui ir prašau dar kartą jam paskambinti".

Kai sekančią dieną paskambinau A. Anušauskui, tai jis man padiktavo: "Jums skiriama pranešimui 10 minučių laiko birželio 12 d., 12.30 v.p.p. seimo konferencijų salėje".

Tą dieną sėdžiu seimo konferencijų salėje, pilnoje susirinkusių svečių, ir laukiu savo eilės. Tačiau 12.30 iškviečiama kalbėti Gudijos moteris. Pakilau ir nuėjęs prie pirmininkaujančio stalo pareiškiau garsiai: "Aš esu J.P. Kedys, man buvo pažadėta daryti pranešimą 12.30 v. apie Markso ir Engelso *Manifestą.* Jeigu man dabar nebus leista tą pranešimą padaryti, aš eisiu į laikraščius, radio stotis ir TV ir pranešiu apie duoto pažado neteisėtą sulaužymą. Pirmininkaujantis sumišęs prašė keletą minučių palaukti. Paėmęs telefoną pradėjo su kažkuo kalbėtis. Pilna salė žmonių stebėjo šį nelauktą akibrokštą vietoje pranešimų. Po keleto minučių pirmininkaujantis man pasakė: "Galite daryti savo pranešimą".

"Komunizmo manifestas"

Karolis Marksas ir Fridrikas Engelsas buvo komunizmo manifesto kūrėjai. Šis manifestas buvo parašytas 1847 m., bet paskelbtas 1848 m. Marksas buvo filosofas, bet neturtingas ir neišgalėjo savo raštų spausdinti. F. Engelsas buvo turtingo Anglijos verslininko sūnus, domėjosi darbininkų klausimais ir pinigais rėmė Marksą.

Komunizmo manifestas įnešė visai naują, iki tol nežinomą filosofiją. Žmogaus ateitį apsprendžia ne jo sąmonė, bet jo aplinka.

Toliau komunizmo manifestas skelbė, kad pasaulyje viešpatauja dvi priešingybės; buržuazija ir proletariatas. Buržuazija užvaldė gamybos įrankius ir išnaudoja proletariatą. Pastarajam liko tik revoliucija perimti gamybos įrankius.

Marksistinė ūkio teorija

Pagal marksizmą, kapitalistinėje ūkio santvarkoje samdomas darbininkas tėra tik darbo jėga, kurią jis kaip prekę parduoda kapitalistui. Kainą, kurią darbininkas gauna, yra prekės, bet jos pelnas tenka visada kapitalistui. Tuo būdu kapitalistas išnaudoja darbininką.

Marksizmo pažiūros į valstybę

Markso valstybė yra tik viešpataujančios klasės įrankis laikyti priespaudoje pavergtą klasę. Tai liečia ir monarchiją, ir respubliką. F. Engelsas sako: žmonės mano, kad jie daro labai didelį žingsnį priekin, kai jie nusikrato monarchija ir tampa demokratine respublika. Tačiau tikrovėje tiek demokratinė respublika, tiek monarchija yra tik mašinos, kurių pagalba viena klasė laiko prispaudus kitą klasę. Geriausiu atveju valstybė yra tas blogis, kurį paveldės proletariatas, išėjęs laimėtoju klasių kovoje. Revoliucija turi pagreitinti perėjimą iš kapitalizmo į komunizmą. Pereinamuoju laikotarpiu turi būti proletariato diktatūra.

Marksizmo santykis su mokslu

K. Marksas pretenduoja į mokslinio socializmo lygį. Tačiau "mokslinis socializmas" neįmanomas, kaip ir mokslinis liberalizmas", "mokslinis kapitalizmas". Vėliau Europos marksistinės partijos, ypač Skandinavijoje, nutolo nuo Markso ir Engelso skelbtų principų. Rusijoje Markso skelbti principai buvo atmiešti leninizmu.

Kadangi Marksas ir Engelsas buvo žydų kilmės ir, 1917 m. Rusijoje prasidėjus revoliucijai, daugelis žydų pasekė Markso ir Engelso skelbtom teorijom ir stojo į komunistų partiją. Žydai Sovietų s-goj sudarė tik apie 1% gyventojų, bet prasidėjus revoliucijai jie stojo į Raudonąją armiją, kuriai vadovavo žydas Trockis.

Airių kunigas Denis Fahey yra tyrinėjęs Sovietų S-gos įsikūrimą ir parašęs anglų kalba: *Rulers of Russia.* Ši knyga buvo Vatikano patikrinta ir pripažinta teisinga. Nuo jos išleidimo jau yra išleista per 30 laidų. Šioje knygoje autorius rašo: "Pagal pateiktus duomenis, paskelbtus sovietų spaudoje, svarbesni bolševikų valdžios vyrai 1918-1919 m. buvo šių tautybių: 17 rusų, 2 ukrainiečiai, 11 armėnų, 35 latviai, 15 vokiečių, 1 vengras, 1 čekas, 10 gruzinų, 3 lenkai, 3 suomiai, 1 karaimas ir 457 žydai".

Konferencijos leidiniai

Po minėtos konferencijos Lietuvoje buvo išleistos dvi knygos: *Komunizmo nusikaltimų vertinimas* ir *Antikomunistinis kongresas ir Tribunolo procesas.* Šiose knygose buvo paskelbti visų asmenų padaryti pranešimai. Konferencijoje mano pranešimas nebuvo paskelbtas. To nepaskelbimo priežastis buvo ta, kad aš paminėjau, jog komunizmo kūrėjai buvo Marksas ir Engelsas, abu žydų kilmės.

KLB pirm. Rūta Žilinskienė su Tremtinių grįžimo fondo pirmininku Vytautu Cinausku Vilniuje

OVER A CENTURY OF SERVICE
18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Visko pagrindas - skaitytojai

Draugo fondo devintasis narių suvažiavimas

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Š. m. spalio 5 d. Čikagoje, Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje, įvyko IX *Draugo fondo* narių suvažiavimas, kuriame dalyvavo 30 narių bei įgaliotinių su 1635 balsais.

Suvažiavimą pradėjo DF tarybos pirm. Bronius Juodelis, pasveikinęs narius ir svečius ir pakvietęs kun. dr. Viktorą Rimšelį, MIC, sukalbėti invokaciją.

Prezidiume – DF tarybos pirm. Br. Juodelis, suvažiavimo pirm. Vaclovas Momkus ir sekr. Aldona Šmulkštienė.

Registracijos komisijoje – Antanas Valavičius ir Algis Čepėnas, balsų skaičiavimo komisijoje – Antanas Paužuolis, Algirdas Čepėnas ir Julius Lintakas.

Suvažiavimą sveikino *Draugo* vyr. red. Danutė Bindokienė; pasidžiaugė *Draugo* jau 93 metus nueitu keliu ir išreiškė rūpestį dėl jo finansinių sunkumų. Prenumeratoms mažėjant dėl mirčių ar nebegalėjimo skaityti, mažėja ir lėšos. Naujai atvykusieji dar tik kuriasi, nors pamažu ir jungiasi į skaitytojų eiles. Paskutiniais metais netekus 300 skaitytojų į jų vietą atėjo 380 naujų.

Sveikino ir *Draugo* v-bos pirm. Marija Remienė. Ji papasakojo apie esamą *Draugo* padėtį – senas mašinas, kurios reikalingos nuolatinio taisymo, išlaidas dėl pastato išlaikymo, renginius *Draugui* paremti. "Visko pagrindas – skaitytojai. Jei jų neturėsim, niekas neišgelbės. Vienintelė viltis – *Draugo fondas*!"

Buvo perskaitytas ir priimtas praeito suvažiavimo protokolas.

Br. Juodelis savo pranešimu sakė, kad DF turi iš viso 1,330 narių su 5,010 balsų. Yra 332 garbės nariai ir 750 rėmėjų. Kalbėjo apie DF veiklą, lėšų telkimą, DF skiltį *Drauge* ir dėkojo visiems prisidėjusiems prie DF veiklos.

Br. Juodelis padarė ir iždininko pranešimą, nes jis yra ir DF iždininkas. Šiuo metu DF kapitalas yra 1,123,742 dol. Pavasario vajus davė 16,176 dol., o vasaros aukos ir rudens vajus iki šiol atnešė 11,884 dol. DF investavimus tvarko nuo 2001.-VI.31 Gytis Kavaliauskas ir "Salomon Smith Barney Asset Manager." Investavimai buvo pertvarkyti į saugesnes formas, nors ir su mažesniu uždarbiu. *Draugui* paremti nebeužtenka investavimo uždarbio ir dėl to šiais metais buvo atsiklausta DF narių dėl 5% kapitalo panaudojimo *Draugo* paramai, jei tai bus reikalinga. 89% narių pasisakė už tokią paramą. *Draugo* leidybai iki šiol yra išmokėta 485,035 dol. DF čekių sąskaitoje 2002.X.01 buvo 14,582.91 dol. Aukos DF yra nurašomos nuo JAV federacinių mokesčių. Br. Juodelis pabrėžė sukėlimą antro milijono *Draugo* fondui, kad iš investavimo pajamų būtų galima daugiau *Draugą* paremti.

Gytis Kavaliauskas padarė išsamų pranešimą apie biržos padėtį šiais metais. Dėl biržos akcijų kritimo "esam nukritę 9%", sakė jis. "Salomon Smith Barney" bendrovė tikisi, kad akcijos sekančiais metais atsigaus.

Kontrolės komisijos pranešimą padarė dr. Kazimieras Abrozaitis.

Atsakius į klausimus, visi pranešimai suvažiavimo buvo priimti rankų plojimu.

Šiame suvažiavime buvo perrenkami ar renkami keturi tarybos nariai. Kandidatų buvo palyginant daug. Balsų dauguma buvo perrinkti Birutė Jasaitienė ir Bronius Juodelis, naujai išrinkti – Antanas Valavičius ir dr. Ona Daugirdienė. Kandidatais eilės tvarka liko Vytenis Lietuvninkas, Vytautas Germanas, Viktoras Jautokas ir Jonas Rugelis.

Diskusijų metu buvo kalbėta apie paramą *Draugo* leidybai ir *Draugo fondo* antrojo milijono telkima.

Suvažiavimas truko dvi valandas, praėjo darbingai ir sklandžiai. Buvo baigtas Lietuvos himnu.

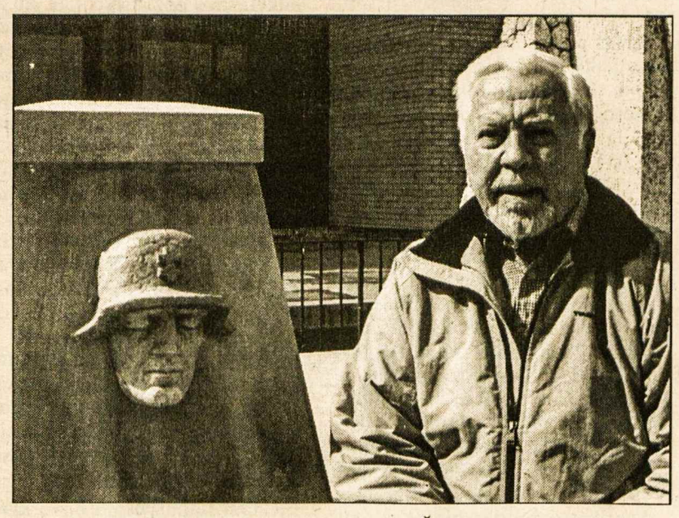

Kun. dr. EUGENIUS GERULIS, aplankęs Čikagą prie Lietuvių jaunimo centro ties paminklu žuvusiems dėl Lietuvos laisvės Ntr. L. Puzzo

Humoreska – Senatvė

Kai metai daugėja, o jėgos silpnėja, tai reiškia senatvė artėja.
Kai žiūri į vyrą, o matai merginą, tai akys tarnaut nebeketina.
Kai šneka senukas, o girdis berniukas, tai ausyse kažkas sukas.
Glaudies prie vyruko, jausmų jau pritrūko, atrodo, kad ten tik akmuo.
Girdi puikią dainą, kuri plaukia savaime, bet garsų nesuvoki.
Vynas šviečia rausvai, tu visad ragavai, o dabar jis be skonio.
Kepa antis riebi, oi kaip buvo skani, o dabar neturi apetito.
***Kivi* valgai tiktai, kad būtų geri viduriai, nes sveikata kuo svarbiausia**
Morkas grauži raudonas, kad kūnas būtų plonas ir sveikas tiktai.
O kopūstai žali... valgai jų kiek gali, nes valgyt juos sveika.
Kumpį verdi retai, nes blogi jo riebalai, sako, kenkia sveikatai
Kumpis kvepia skaniai, ar jis kenkia tikrai, gabaliuką vis tiek atsipjauni.
Juk lietuviai nuo seno tik kiauliena gyveno ir buvo sveiki.
Šiandien perša gerus medicina vaistus, kad prailgintų amžių.
Ir gyvena žmogus, net jau metų šimtus, nes daug vitaminų suvalgė.
Metai slegia pečius, reikia imti ramsčius, nes pusiausvyros jau nebėra.
Galva svaigsta dažnai, rodos, taip pavargai, nors nieko nedirbi.
Lekia ratas dienų, taip gražiai praleistų, bet viską sunku prisiminti.
Taip ateina diena, net visai nelaukta, vadinama s e n a t v ė.
Ta senatvė baisi ir ligom įkyri, kankina ji žmogų ne vieną.
Bet gerų draugų būry viską pamiršti, nebaisi net senatvė.
Taip, senatvė baisi nebus taip žiauri, jei draugų daug turėsi.
Vienas lazdą paduos, kitas žodžiais paguos, trečias pakvies pasivaikščiot.
Tik draugai nuramins, kūne skausmas nutils, nes draugystė tai vaistas.
Tad ieškokim draugų, žinoma, tik gerų, jie pagydys ir kūną ir širdį.
Nesiduokim visai, tai senatvei tikrai suluošinti gražųjį kūną.
Jei galva jau balta, lyg žiemos apsnigta, juk spalvas gali pasirinkti.
Jeigu raukšlės veide išvagojo giliai, negailėkime kremo daugiau.
O agurkai švieži raukšles tuoj nugali, bananai ir braškės taip pat.
Bet svarbiausia yra, kad nuotaika būtų gera, nes ji tik sveikatą išlaiko.
Juk visi daktarai, pasiklausę gerai, vis sako, kad juokas išgydo.
Taip ieškokim progų, kad daugiau būt juokų, nes juokas tai vaistas.
Pasirinkim draugystę ir juoką, tegu jie susituokia ir atneša seniam sveikatą.

P. Norušienė

"Draugo" fondo narių metinį suvažiavimą sveikina "Draugo" vyr. redaktorė Danutė Bindokienė. Greta jos suvažiavimo prezidiumas (iš k.): sekretorė Aldona Šmulkštienė, pirm. Vaclovas Momkus ir tarybos pirm. Bronius Juodelis Nuotr. Z. Degučio

Karalius Mindaugas II

(Atkelta iš 5-to psl.)

Nedelsiant Vasario 16 aktas buvo nuvežtas į Berlyną ir įteiktas parlamento partijų frakcijų vadovams.

Jau vasario 18 d. akto tekstas buvo išspausdintas vokiečių laikraščiuose. Lietuvoje akto tekstą skelbti vokiečiai draudė, todėl vasario 19 d. spauda buvo konfiskuota.

Tarybos darbas su Vasario 16 akto paskelbimu toli gražu nebuvo užbaigtas. Prasidėjo grumtynės aktui įgyvendinti!

Vokietija pripažįsta Lietuvą

Karo eigai krypstant vokiečių nenaudai, kaizeris Wilhelm II su kancleriu Herting'u 1918 m. kovo 23 d. pripažino Lietuvos valstybės nepriklausomybę, nenurodydami valdymosi formos, tačiau už 4 mėnesių (liepos 25) mūsų tarybai papildomai pranešė, kad Vokietijos pripažinimas Lietuvai galioja 1917 m. gruodžio 11 d. dokumento pagrindu....

Tarybai teko ieškoti naujos išeities.

Išrenkamas Mindaugas II

Nors Vasario 16 aktas skelbė ne monarchinę, o demokratinę Lietuvą, Taryba 1918 m. birželio 4 d. nutarė netolimoje ateityje išrinkti Lietuvai karalių vokietį. Tai Wuertenbergo karaliaus artimas giminaitis – kunigaikštis, princas, hercogas, grafas ir svarbiausia: katalikas Wilhelm von Urach.

Lietuvos monarchija turės būti konstitucinė su dviem rūmais: tarybos ir seimo.

Kad lietuvių tauta nesužinotų apie planuojamą monarchiją, vokiečių okupacinė valdžia laikinai buvo sustabdžiusi lietuvių spaudą, o kad tarybos nariai nesusisiektų su Urach'u, buvo uždraudusi jiems į užsienį keliauti.

Vis dėlto lietuvių delegacijai pavyko 1918 m. liepos 1 d. nuvykti į Freiburgą pas Urach'ą. Pastarasis mielai sutiko su lietuvių sąlygomis, išreikštomis 12-koje punktų. Jis sutiko priimti Mindaugo II vardą, pasižadėjo su šeima gyventi Lietuvoje, išmokti lietuviškai. Jo rūmų kalba ir Lietuvos valstybės kalba bus lietuviška. Jo vaikai turės būti auklėjami ir mokomi lietuviškose mokyklose.

Šį Urach'o pažadų dokumentą, paslėptą moteriškuose batukuose, pro vokiečių kratas, sėkmingai į Lietuvą slapta atvežė Jadvyga Tūbelienė.

Lietuvos taryba, gavusi iš Urach'o raštišką sutikimą ir visus jo pasižadėjimus, 1918 m. liepos 11 d. 13-kai atstovų balsuojant "už", išrinko jį Lietuvos karaliumi.

Priešindamiesi vokiškai monarchijai, Jonas Vileišis ir keli kiti šiuose karaliaus rinkimuose nedalyvavo – išėjo iš posėdžio.

Urach'o išrinkimu karaliumi piktinosi Berlyno kaizerinė valdžia. Piktinosi vokiečių dešinieji ir kairieji. Jų nuomone, Urach'as nesugebėsiąs atstovauti vokiečių interesams Lietuvoje.

Net vokiečių katalikų partijos pirmininkas kancleris G. von Herting (1843-1919) liepos 25 pranešė tarybai, kad Urach'o išrinkimas esąs nelegalus, nes nesiderinąs nei su 1918 m. kovo 23-sios ir nei su 1917 m. gruodžio 11-tos aktais.

Nors A. Voldemaras 1918 m. liepos 31 d. Berlyno spaudoje bandė apginti ir pateisinti lietuvių monarchinius planus, Vokietijos spauda visą rugpjūčio mėnesį priekaištavo Lietuvos tarybai dėl nelojalumo Vokietijai.

Kaizerio valdžiai žlungant

Kai 1918 m. rugsėjo mėnesį Vakarų fronte paskutinioji didžioji vokiečių militarinė ofensyva sužlugo, reicho užmačios ir galia Rytuose susiaurėjo. Ėmė švelnėti viešoji Vokietijos nuomonė ir Urach'o reikalu. Reichstago socialistai ir socialdemokratai dėl Urach'o pasirinkimo nebeprieštaravo ir pripažino Lietuvai teisę pačiai pasirinkti valdymosi formą.

Nuo 1918 m. spalio 4 Vokietija, kreipdamasi į Amerikos prezidentą Wilson'ą, pradėjo siekti paliaubų.

1918 m. lapkričio 2 toji Taryba, matydama artėjantį Vokietijos žlugimą, nutarė savo monarchinius planus atidėti, perleidžiant šį darbą būsimajam steigiamajam seimui. Tad Lietuvos monarchija teoriškai egzistavo beveik 4 mėnesius: nuo liepos 11 iki lapkričio 2 d. O pats Urach'as save laikė Lietuvos karaliumi iki pat karo pabaigos.

Po įvykusios Vokietijoje revoliucijos kanclerio pareigoms 1918 m. lapkričio 9 buvo pakviestas socialistas F. Ebert (1871-1925). Sekančią dieną kaizeris Wilhelm II pabėgo į Olandiją. Valdžią perėmė socialistinės partijos.

Vėl sekančią dieną, lapkričio 11, miške stovinčiame prancūzų maršalo Foch (1851-1929) vagone, Vokietija kapituliuodama pasirašė karo paliaubas.

Čia atkreiptinas dėmesys į lietuvių nedelsiantį organizuotumą: tą pačią vokiečių kapituliacijos dieną – lapkričio 11 Lietuvos taryba Vilniuje sudarė Lietuvos vyriausybės pirmąjį ministerių kabinetą, o po 12-kos dienų (XI.23) pradėjo steigti Lietuvos kariuomenę! Pirmasis Lietuvos valstybės prezidentas buvo išrinktas 1919 m. balandžio 4 d.

Vasario 16 akto vaidmuo

Vasario 16 aktas, nors ir išreiškė lietuvių tautos lūkesčius bei politinius siekius, nors jungė visus lietuvius, tačiau Lietuvos valstybės dar neatstatė. Teko laukti 40 savaičių, kol buvo sudarytas Lietuvos vyriausybės pirmasis ministerių kabinetas.

Vis dėlto minėtasis aktas buvo, yra ir lieka lyg versmė, teikianti lietuvių tautai impulsus bei inspiracijas, besirūpinant savo Lietuvos valstybe. Todėl aktas ir toji istorinė data – Vasario 16 – tapo mūsų laisvės simboliu bei suverenumo švente!

To akto autoriai buvo anie minėti 4 "sukilėliai": du liberalai – Jonas Vileišis ir Stanislovas Narutavičius, bei du socialdemokratai – Steponas Kairys ir Mykolas Biržiška.

Kaip prie istorinio protokolo pridėtas originalus priedas liudija, iš tų keturių "sukilėlių" tik vienam asmeniui buvo lemta, tariantis su trim kolegom, akto tekstą suredaguoti ir ranka parašyti. O tas asmuo buvo Jonas Vileišis – Alenos Vileišytės-Devenienės Grigaitienės tėvelis. Jam priklauso mūsų visų padėka ir pagarba! Šis rankraštis, kiek patobulintas ir mašinėle perrašytas, tapo mūsų tautos ir valstybės amžinu dokumentu! (Tą svarbų dokumentą slepiant nuo vokiečių bičių avilyje, jį suėdė bitės).

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

Sugrįžimas su knyga

IRENA VAIČIULYTĖ-BRADAITIENĖ

Sugrįžtame... Sugrįžtame į namus, į tėviškę, į Tėvynę... Sugrįžtame žingsniais, širdimi, prisiminimais... Sugrįžtame, kad galėtume prisiliesti prie šeimos, tautos relikvijų, papročių... Sugrįžtame, nes visa tai – jau istorija, laiškai į praeitį. Ir jeigu nesugrįžtume mes, gyvieji, visa tai nuvingiuotų užmarštin.

Vienas tokių sugrįžimų saulėtą rudens popietę įvyko Marijampolės Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje. Čia Algirdas Populaigis, kuriam, beje, jau per 70, pristatė knygą *Kriminalisto dienoraštis*. Knygą apie tėvą Balį Populaigį, prieškarinės Lietuvos Marijampolės apygardos saugumo ir kriminalinės policijos viršininką, parašė sūnus – režisierius, aktorius, dainininkas Algirdas Populaigis, kurio pavardė pakito tremtyje Jakutijoje.

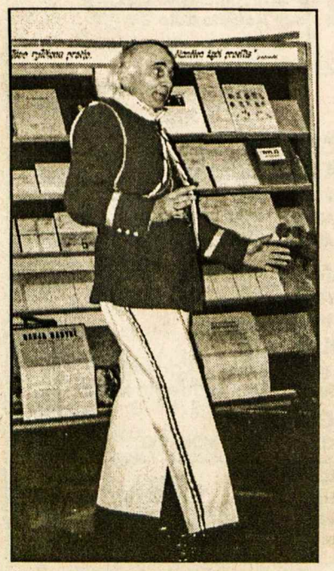

Jaunatviškai energingas knygos *Kriminalisto dienoraštis* autorius suvaidino fragmentą iš operetės "Kunigaikštis Oginskis kviečia"
Nuotr. autorės

"Parašiau knygą kaip duoklę Tėvui, nors gailiuosi, kad to nepadariau jam esant gyvam. Ne mano kaltė. Daugelį metų vienas apie kitą nieko nežinojome, nes gyvenome skirtinguose poliuose", – sakė autorius. Jo tėvui šiomis dienomis būtų sukakę 100 metų.

Šiai memuaristikos knygai parašyti sūnus panaudojo tėvo dienoraščius, parsivežtus iš Čikagos (praėjus nuo išsiskyrimo 50-iai metų jis viešėjo Čikagoje). Knygoje aprašoma tuometinės nepriklausomos Lietuvos policijos pirmieji žingsniai ir žmonių likimai, susiję su jais.

Mažo Algirduko tėvas, Šaulių sąjungos majoras Balys Populaigis, buvo apkaltintas tėvynės išdavimu. Tačiau su nuteistuoju mirčiai bolševikams susidoroti nepavyko, nes laimingo atsitiktinumo dėka, įžengus į Marijampolę vokiečiams, jis buvo išlaisvintas. Deja, išėjęs į laisvę, neberado nei žmonos Onytės, nei trylikamečio vienturtėlio. Jie buvo išvežti į atšiaurų Altajų. Balys, likęs be šeimos, pasitraukė į Vakarus – Vokietiją, vėliau – į JAV. Čia gyveno iki pat mirties (1970 m.). Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse, Čikagoje. Ant kuklaus antkapio užrašas: *Žmogus, tarnavęs Lietuvai*.

Sunkiai klostėsi likimas sūnaus Algirdo, esančio tremtyje. Jau pačią pirmąją žiemą Algirdukas liko našlaitėlis – mirė motina. Mokėjęs griežti smuikeliu, lengvino savo dalią: baigė Menų institutą, pateko į Jakutijos operos ir baleto teatrą. Tremtyje išgyveno 17 metų. Tėvo taip ir neteko pamatyti. Nuoširdaus jų bendravimo liko 199 vienas kitam parašyti laiškai.

Į renginį atvykęs kartu su Kauno kūrybinės grupės *Melpomenės vaidilos* nariais, knygos autorius, jaunatviškai energingas, suvaidino fragmentą iš operetės *Kunigaikštis Oginskis kviečia* (beje, jis – šios operetės scenarijaus autorius ir režisierius).

Renginyje, kurį vedė bibliotekos muzikos skyriaus vedėja Aldona Murauskienė, svečiai žiūrovams padovanojo ne tik savo atliekamų kūrinių, K. Genio, J. Baltrušaičio poezijos, knygos *Kriminalisto dienoraštis* ištraukų, bet ir gerą nuotaiką.

Tylos minute buvo pagerbtas Balio Populaigio atminimas.

Knygos *Kriminalisto dienoraštis* autorius Algirdas Populaigis prie parodėlės, skirtos jo tėvo atminimui
Nuotr. autorės

Pokalbis su savimi

Kai stukteli 88-i
savęs paklausiu:
ar gyveni,
ar neužgesęs židinys,
nuo veiksmo mintys
ar nenutolę?
Daina ar palydi
į svajonių skrydį,
ar lieka brydės
rudenio atole?

Pasigrožėjimas

Prie žiedo pirmojo
susimąstyti tenka:
kiek jų atrasime
savam kely?
Ne sykį praėjau
pro smilgą menką –
ant jos galvelės
ašara gaili:
paimsiu ją ant delno
ir sugersiu –
keliauti bus stipriau,
o gal jaukiau.
Mačiau kaip vaikas
nuo smilgų rasą
sriuobė garsiai,
jo galvą gloščiau
ir juokiaus.

Teofilija Žemaitytė

"Lietuvos istorija tapyboje"

KONKURSO NUOSTATAI

Konkurso tikslas – stiprinti ir plėsti Lietuvos valstybingumo istorinę raidą.

Konkurso uždavinys – sukurti reikšmingus istorinius įvykius iliustruojančius paveikslus, kurie padėtų ugdyti valstybingumo tradicijas, tvirtintų istorinę savimonę.

Konkurso sąlygos:

a) konkursas skelbiamas tapybos darbų eskizams istorinėmis temomis (istorinių temų sąrašas pateikiamas nuostatų priede);

b) atrenkami ir premijuojami trys eskiziniai darbai; skiriamos trys premijos po 2000 litų;

c) konkurse gali dalyvauti visi norintieji dailininkai bei šios profesijos studentai;

d) vienas konkurso dalyvis gali pateikti kelis darbus, bet ne daugiau kaip tris;

e) tapybos eskizinius darbus atlikti ant popieriaus, kartono ar drobės formate ne didesniame kaip 0.5 m^2 ploto;

f) su eskiziniais darbais pateikti projektinius pasiūlymus apie paveikslo dydį (jeigu eskizas atliktas ne mastelyje), įvykdymo terminą, skaičiuojamąją kainą.

Vertininimo kriterijai:

eskizai vertinami už jų vaizdinę įtaigą, istorinį pagrįstumą bei tikslumą ir meninę kokybę.

Konkurso vykdymas:

a) konkurso sąlygos išduodamos draugijos *Pilis* būstinėje S. Daukanto a. 2-13 (tel. 61 40 63) Vilniuje nuo 2002 m. spalio mėn. 1 d.;

b) darbai turi būti pateikti vertinimo komisijai draugijos *Pilis* būstinėje S. Daukanto a. 2-13 Vilniuje ne vėliau kaip 2003 m. rugpjūčio 1 d. 17 val.

c) visi darbai registruojami ir turi būti autorių pasirašyti slaptu būdu (koduoti);

d. konkurso darbai bus rodomi viešai Valdovų rūmų rūsiuose nuo 2003 m. rugpjūčio 5 d. iki rugsėjo mėn. 7d.;

e) vertinimo komisija konkurso rezultatus paskelbs 2003 m. rugsėjo 12 d.;

f) trijų darbų autoriai bus premijuojami 2003 m. rugsėjo mėn. 12 d. iškilmingame renginyje;

g) vertinimo komisija pasilieka teisę neskirti premijų, jeigu darbai neatitinka konkurso vertinimo kriterijų.

Konkurso vertinimo komisija: • 3 asmenys – dailininkai; • 4 asmenys – visuomenės atstovai.

Atrinkti ir premijuoti eskiziniai darbai po konkurso tampa draugijos *Pilis* nuosavybe.

Kūrinio eskizo autoriaus ir Valdovų rūmų paramos fondo valdybos atskiru susitarimu bus aptariamos paveikslo pilno užbaigimo sąlygos (formatas, kaina, terminai).

Konkurso organziatorius: draugija *Pilis*

Vilniaus arkikatedros-bazilikos Šv. Kazimiero koplyčios išorinė dalis. Jos statybą finansavo karaliai – Žygimantas III ir Vladislovas IV
Nuotr. A. Baltėno ir R. Paknio iš jų leidinio

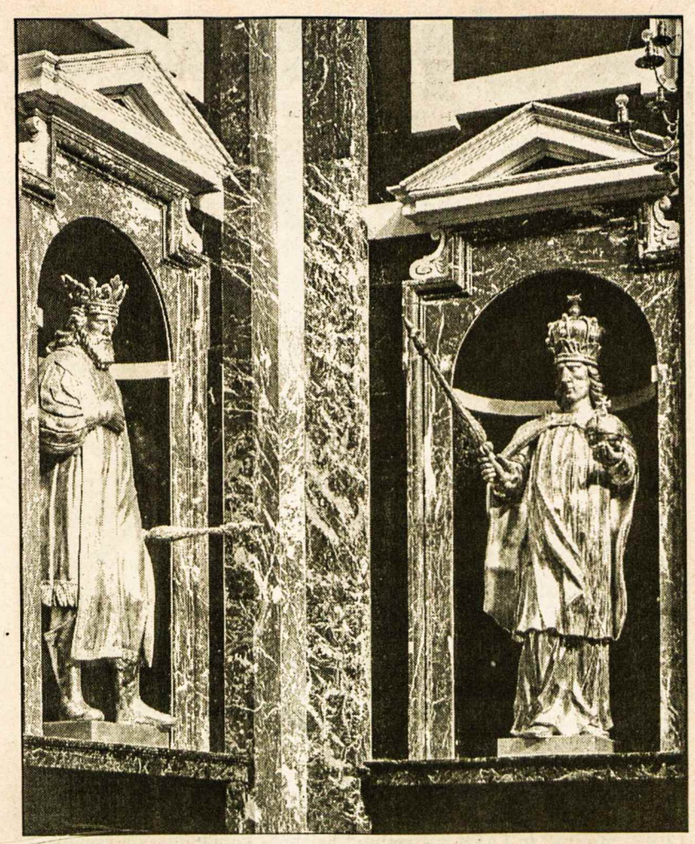

Barokinės statulos Vilniaus arkikatedros Šv. Kazimiero koplyčioje: kairėje – Žygimantas Augustas, dešinėje – Aleksandras Jogailaitis. Iš leidinio "Vilniaus arkikatedra" (R. Paknio leidykla)

Jungtinis kalėdinis koncertas

Toronto "Volungė", kartu su estų, latvių ir suomių chorais rengia kalėdinį koncertą gruodžio pirmą dieną, 4.30 v.p.p. Metropolitan United Church

Kai dauguma atostogavome, nuo vidurio vasaros 100 choristų rinkosi repeticijoms ir patyliukais dirbo. Jie pradėjo ruoštis kalėdiniam koncertui.

Tai neeilinis užmojis, reikalaująs didelio darbo ir pasišventimo, nes reikia suderinti keturis chorus, keturių tautybių kalėdines giesmes ir išmokti klasikines Haydn'o Mišias.

Koncertui ruošiasi ir 18 asmenų orkestras ir 4 solistai. Programa žada būti tikrai pakili, skatinanti susimąstymą, bei iškelianti kalėdinį džiaugsmą.

Šis koncertas įspūdingas ir tuo, kad jam diriguos garsusis Ivars Taurins. Tai latvių kilmės chorinis ir simfoninis dirigentas, turįs tarptautinį pripažinimą. 1981 m. Ivars Taurins įsteigė "Tafelmusik" kamerinį chorą ir daugiau kaip 23 metus groja pagrindiniu smuikininku "Tafelmusik" orkestre. "Tafelmusik" choras 1991 m. laimėjo Healey Willan žymenį. Tai Kanados mastu pripažinimas choro indėlio į Kanados kultūrinį gyvenimą.

Dirigentas Taurins neseniai paskirtas pagrindiniu Baroko muzikos dirigentu "Calgary Philharmonic Orchestra". Dažnai yra kviečiamas svečiu-dirigentu chorams bei orkestrams visoje Kanadoje. 2000 m. vadovavo "Ontario Youth Choir" ir 2003 metams paskirtas "Nova Scotia Youth Choir" dirigentu. Jis taip pat yra dirbęs su "Canadian Brass", ruošiantiems savo muzikos įrašus. "Tafelmusik" yra dažnai pasirodžiusi CBC programose, išleidusi visą eilę įrašų su "Hyperion" ir CBC etikete. Taurins dėsto dirigavimą Toronto universitete. Sekantį pavasarį pakviestas dėstyti University of Alberta kaip "distinguished lecturer".

Dirigentas Taurins pasižymi savo gyvais ir klausytojus pagaunančiais mostais. Jis pajėgia įdiegti naują gyvybę į girdėtus kūrinius. Jis yra įsitikinęs, kad istorinės vertės kūrinių atlikimas su nauja gyvybe yra pagrindas jų išlikimui.

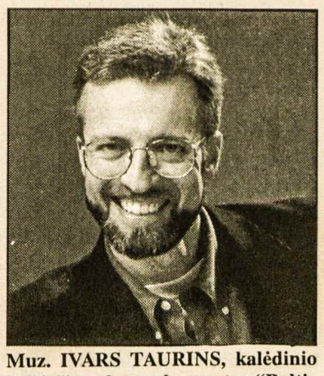

Muz. IVARS TAURINS, kalėdinio baltiečių chorų koncerto "Baltic Noel" dirigentas

Taurins seniau nesireiškė savo kilmės bendruomenėje Kanadoje. Tik kai nuvyko į dainų šventę Latvijoje, suruseno jo latviškos kilmės liepsnelė, ir jis ryžosi imtis darbo ruošti šį kalėdinį koncertą kartu su lietuviais, latviais, estais ir suomiais. "Volungės" dirigentės Dalios Viskontienės bei kitų chorvedžių pastangų dėka, turėsime progą išgirsti ypatingą kalėdinį koncertą, kuris taikomas ne tiktai mūsų, bet ir plačiajai kanadiečių visuomenei. Šis užmojis, yra jau 17-tas kalėdinis koncertas, kurį rengia "Volungė".

Sekmadienį, gruodžio 1 dieną, tikimasi sulaukti per 900 klausytojų, didžiojoje šventovėje Metropolitan United Church, 56 Queen St. East (Queen ir Church gatvių sankryžoje), Toronto mieste.

Bilietus ($30 asmeniui) platina volungiečiai; galima užsisakyti skambinant Žibutei Janeliūnienei 416 207-0819.

Gabija Petrauskienė,
"Volungės" informacija

Atsiųsta paminėti

ATEITIS, 2002 m. 3(15) nr. Redaktorė – Emilija Pundziūtė. Redakcijos adresas: "Ateitis", Daukšos 21, LT-3000 Kaunas. Leidėjas – Ateitininkų federacija, Laisvės al. 13, LT-3000 Kaunas.

MUZIKOS ŽINIOS, 2002 metai, nr. 253. Leidėjas – Šiaurės Amerikos lietuvių muzikos sąjunga (15325 Sequoia Avenue, Oak Forest, IL 60452, USA). Redaktoriai – Kazys Skaisgirys ir Stasys Sližys. Metinė prenumerata $7. Priedas – giesmės *Parveski, Viešpatie* gaidos solistui ir mišriam chorui J. Strolios; giesmės *Šventoji Teresė* A. Giedraičio; giesmės *Šventasis Jurgis* A. Giedraičio.

Algirdas Populaigis, KRIMINALISTO DIENORAŠTIS. Vyr. redaktorius – A. Martinionis, viršelio dailininkas Ž. Martinkus. Skyrių iliustracijos – D. Populaigio. Leidėjas – "Protėvių kardas" (a.d. 1847, LT-2043 Vilnius). Tiražas – 500 egz. Vilnius, 1999 m., 312 psl. Tai sūnaus knyga apie savo tėvą – Lietuvos policijos pareigūną: "Parašiau knygą kaip duoklę Tėvui, nors gailiuosi, kad to nepadariau Jam esant gyvam. Ne mano kaltė. Daugelį metų vienas apie kitą nieko nežinojome, nes gyvenome skirtinguose poliuose".

KULTŪROS BARAI, 2002 m. 10 nr. Vyr. redaktorius – Bronys Savukynas. Redakcijos adresas: Latako g. 3, 2001 Vilnius. Nei žurnalo kaina, nei prenumerata nepažymėta.

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGA 1940-2000. I dalis – *Laisvės besiekiant* A. Vokietaičio, II dalis – *Laukti nebuvo kada* J. Grušio. Knygos sudarytojai – Juozas Grušys-Žievinis. Redaktorius – Robertas Keturakis. I dalis iliustracijos – Vlado Vijeikio. Kaunas, 2001 metai, 476 psl.

Juozas Grušys, SUDUŽUSI MALDA. Meilės eilėraščiai, laiškai, atsiminimai. Redaktorius – Robertas Keturakis. Iliustracijos – Stasio Mejerio. Tiražas – 500. Už šį lyrikos kūrinį autoriui buvo paskirta Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos 2000 metų premija. Kaunas, 2002 m., 256 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Frankfurto knygų mugėje užsienio leidėjams buvo pristatyti 27 lietuvių autoriai, dvylika prozininkų – Ričardas Gavelis, Jurga Ivanauskaitė, Marius Ivaškevičius, Vanda Juknaitė, Eglė Juodvalkė, Grigorijus Kanovičius, Saulius T. Kondrotas, Jurgis Kunčinas, Herkus Kunčius, Icchokas Meras, Renata Šerelytė, Markas Zingeris ir penkiolika poetų – Eugenijus Ališanka, Vytautas Bložė, Antanas Gailius, Sigitas Geda, Gintaras Grajauskas, Antanas A. Jonynas, Donaldas Kajokas, Justinas Marcinkevičius, Marcelijus Martinaitis, Aidas Marčėnas, Nijolė Miliauskaitė, Alfonsas Nyka-Niliūnas, Sigitas Parulskis, Kornelijus Platelis, Tomas Venclova. Mugės metu vyko ir kiti lietuviški renginiai už parodos salės ribų: be kasvakarinių rašytojų skaitymų (*Lesungen*) "Literaturhaus" patalpose, Kino muziejuje buvo demonstruojami lietuviški filmai, "Fotografie Forum International" veikė lietuvių fotoparoda, "Kunstverein" galerijoje – *video* meno paroda, Žydų muziejuje – Vilniaus geto plakatų paroda. Mugėje labiausiai pasisekė prozininkėms Jurgai Ivanauskaitei, kurios romano *Regenhexe* (lietuviška versija vadinosi *Ragana ir lietus*) pirma 8,000 egzempliorių laida buvo išparduota dar prieš mugę, ir Renatai Šerelytei su romanu *Ledynmečio žvaigždės*.

Po mugės joje dalyvavę autoriai aprašė savo įspūdžius lietuvių spaudoje. Rašytojas Jurgis Kunčinas (*Septynios meno dienos, 2002.X.25*) išvardijo visą eilę lietuvių literatūros vertėjų į vokiečių kalbą (šveicarą Marcus Roduner, leidyklos 'Athene' vadovą Rolf Dusch, Klaus Berthel, Vienos prof. Cornelius Hell, Bettina Twrsnick, Claudia Sinnig) ir jų darbus. Vertindamas lietuvių pasisekimą, Kunčinas filosofavo: "Na, vokiečius ir J. Gutenbergo šalį kuo nors priblokšti ar bent labiau sudominti itin sunku. Lietuva, šių metų kviestinė drąsuolė, to ir nesistengė. Pernelyg nesikuklino, bet ir neišsišoko. Mūsų vėliavos plėvesavo oriai ir iškilmingai. Trimitai, kad ir nenustelbė kitų, buvo pakankamai girdimi. Vokiečiai stebėjosi savaip: 'Apie jus mūsų spauda rašo daugiau nei apie graikus' (pernai buvusius garbės svečius, GK). Man įsiminė viena kažkurio didžiųjų laikraščių antraštė: 'Kukliai, bet vis dėlto šauniai!' Tiesiog stebino lankytojų gausa."

Poetas Kornelijus Platelis (*Literatūra ir menas, 2002.X.25*) pasidžiaugė lietuvių sėkme mugėje ir mėgino paanalizuoti sėkmės priežastis. "Kodėl šis projektas buvo sėkmingas? Manau, todėl, kad jį rengė palyginti jauni, šiuolaikiškai mąstantys žmonės, nebejaučiantys senosios konjunktūros, ir jiems tai daryti nebuvo trukdoma. Todėl, kad kiekvienai projekto daliai buvo atrinkti geriausi vykdytojai, ne vien mechaniškai rengiant konkursus, bet ir kviečiant juose dalyvauti tuos, iš kurių galima tikėtis tinkamo rezultato. Todėl, kad buvo atkakliai laikomasi bendromis pastangomis suformuotos mūsų pristatymo vizijos. Todėl, kad pavyko atsisakyti senų pristatymo štampų bei ritualų. Todėl, kad mugei puikiai pasirengta, ir visos detalės buvo apgalvotos iš anksto. Todėl, kad kiekviena jauna mūsų ekspozicijos darbuotoja ar darbuotojas dirbo uoliai, puikiai žinodami, ką turi daryti. Pagaliau todėl, kad rašytojai, muzikantai, diskusijų dalyviai puikiai pajuto mugės ritmą bei dvasią, ir kiekvienas tiksliai atliko savo užduotį." Jis taip pat pasidžiaugė gražiu sumanymu į baigiamąjį koncertą pakviesti Rusijos PEN centro pirmininką rašytoją Andrejų Bitovą, kuris pritariant V. Tarasovo orkestrėliui skaitė Puškino eiles, ir kuriam Ina Marčiulionytė (kultūros viceministerė) su dėže saldainių – "neformaliai, šiltai, nepretenzingai, su humoru" – perdavė pagrindinės mugės viešnios estafetę (Rusija kitų metų mugėje bus paskutinioji garbės viešnia).

Vilniaus senamiestyje bus išsaugoti istorinio žydų geto fragmentai. Rugsėjo vidury Lietuvos vyriausybė patvirtino geto būdingų fragmentų atkūrimo programą bei šios programos pirmojo etapo įgyvendinimo priemones. Programa parengta siekiant išsaugoti ir įamžinti Vilniuas senamiestyje išlikusį šimtmečiais kurtą žydų kultūros paveldą. Regeneruojant numatomą senamiesčio teritoriją, planuojama architektūriškai restauruoti bei atkurti buvusio Vilniaus žydų kultūros ir religijos centro visumą, suteikiant jam memorialinį pobūdį. Žydų palikimas yra vertinamas kaip neatsiejama Lietuvos kultūros paveldo dalis. Įgyvendinus nutarimą, būtų atkurtos Vilniaus žydų gyvenamosios bei komercinės aplinkos fragmentai, įrengtos parduotuvės, paslaugų įstaigos ir dirbtuvės, viešbučiai ir gyvenamieji butai. Atstatomieji fragmentai skirstomi į dvi grupes: objektai, pristatantys žydų kultūrą ir skirti žydų visuomenės poreikiams tenkinti, ir objektai, skirti realizuoti investitorių komercinius tikslus. Pirmasis projekto etapas būtų vykdomas 2002-03, antrasis 2003-05 ir trečiasis 2005-08 metais. Darbus finansuos Vilniaus savivaldybė, Lietuvos ir užsienio žmonių bei institucijų aukos, Lietuvos žydų kultūros palikimo paramos fondas. Vilnius yra ypač svarbus pasaulio žydų visuomenės istorijoje. Nuo XVIII š. Lietuvos sostinė tapo Europos žydų centru ir įgavo Lietuvos Jeruzalės vardą. Vilniaus žydų visuomenė garsėjo žymiais mokslo, kultūros veikėjais, gabiais amatininkais, garsiomis religinėmis ir pasaulietinėmis tradicijomis.

G.K.

(ELTOS, *Lietuvos ryto*, BNS, *7 meno dienos*, LGTIC informacija)

Garsėjantis lietuvis mokslininkas

Chemijos profesoriaus Jono Vedero darbai

Jonas Vederas, įgijęs bakalauro laipsnį Stanford universitete ir daktaro laipsnį MIT, yra pakeltas į Kanados bioorganinės ir mediciniškos chemijos tyrimų profesoriaus pareigybę Albertos universitete. Jis yra generolo Povilo Plechavičiaus vaikaitis. Jis ir jo kolegos atrado nenuodingus proteinus, galinčius sustabdyti pavojingų bakterijų augimą maiste. Jis taipogi nustatė įvairius biocheminius būdus, kaip surasti naujus vaistus, pavyzdžiui, sumažinti cholesterolio kiekį.

Sekančių metų rugpjūčio mėnesį Otavoje įvyks 39-tas suvažiavimas tarptautinio susivienijimo grynajai ir pritaikytai chemijai (IUPAC) ir 86-tas Kanados cheminės draugijos. Ten Jonas Vederas padarys pranešimą apie organinę sintezę ir cheminę biologiją.

Gegužės mėnesį Vederas pakvietė į Albertos universitetą 2001 m. Nobelio chemijos premijos laureatą K. Barry Sharpless padaryti pranešimą. Vederas prisiminė, kai Sharpless buvo jo mokytojas ir paskatino užbaigti savo daktaratinę disertaciją gerais patarimais. Kitaip, sako Vederas, aš ir toliau būčiau buvęs šoferiu Bostone.

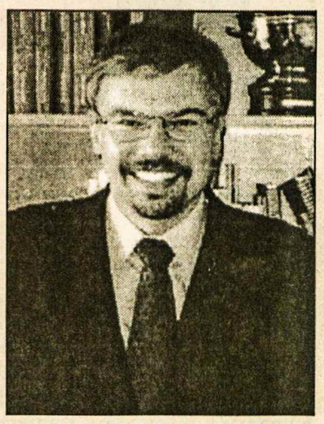

Chemijos profesorius JONAS VEDERAS

Jonas Vederas yra gan jaunas ir labai darbštus. Reikia daug tikėtis iš jo.

Saulius Šimoliūnas

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.60%
3 metų term. indėlius	3.00%
4 metų term. indėlius	3.60%
5 metų term. indėlius	4.05%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	2.85%
3 metų GIC-met. palūk.	3.25%
4 metų GIC-met. palūk.	3.85%
5 metų GIC-met. palūk.	4.30%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.10%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.10%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.55%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	5.50%
Sutarties paskolas nuo	5.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	4.10%
2 metų	4.70%
3 metų	5.05%
4 metų	5.50%
5 metų	5.70%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	4.50%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ANNETTE ir HIGH PARK AVE.: 9 kambariai, 2 virtuvės, savi-ninko butas ir 5 kambariai išnuomojimui. Pras. $305,000. PARDUOTA
DUFFERIN ir WILSON: ½ aukšto, 3 miegamieji, čia pat galima užimti. Pr. $154,000. PARDUOTA

SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; 416 879-4937 (nešiojamas)

MARGIS PHARMACY
Aptarnauja Toronto gyventojus daugiau kaip 50 metų!
"IR TAI NE TAS, KĄ MES MOKAM, BET KAIP JUMIS RŪPINAMĖS!"
♦ sąžiningas ir profesionalus aptarnavimas
♦ nemokamas vaistų pristatymas į namus
PRISIJUNKITE PRIE MŪSŲ KLIENTŲ ŠEIMOS!
Tel.: (416) 535-1944 Faksas: (416) 536-6268

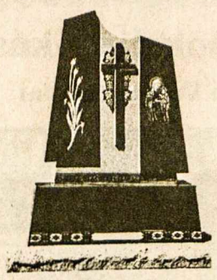

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042
PRIIMAME KALĖDINES SIUNTAS IKI LAPKRIČIO 14 D.
Tel: (416) 233-4601

$20.00* off for 1 parcel $20.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

LLSK "Tauro" ir LLSK "Kirminų" beisbolo komandos, dalyvavusios ŠALFASS varžybose š.m. rugpjūčio mėn. Vasagoje, ON

Nuotr. V. Navicko

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

riausio tribunolo priešingą sprendimą kaip "barbariškų laikų atlieką", suteikdama moterims teisę būti renkamoms į parlamentą ar senatą.

Prestižinę literatūrinę *Booker Prize* premiją, skirtą rašytojams, rašantiems anglų kalba, laimėjo 39 metų amžiaus montrealietis Yann Martel už romaną *The Life Of Pi*. Paskutinėje atrankoje (*short list*) tarp šešių rašytojų buvo trys kanadiečiai. Buvo spėliojama, kad laimėtoju bus išrinktas jau senstantis populiarus airių rašytojas William Trevor (už *The Story Of Lucy Gault*), o jei jau premija teks kanadiečiams, sentimentai krypo rašytojai Carol Shields, nes ji sunkiai serganti ir jos romanas *Unless* turbūt jau bus paskutinis; kitas kanadietis, Rohinton Mistry, buvo anksčiau net tris kartus pristatytas šiai premijai, bet negavo. Todėl Y. Martel laimėjimas buvo savotiškas netikėtumas kanadiečių literatų tarpe. Yann Martel, paklaustas ką jis darys su 50,000 svarų sterlingų ($120,000) premija, valandėlę patylėjęs atsakė, kad jo tėvai buvo "klajokliai", todėl jis namo tikrai nepirksiąs. Yann tėvas Emile Martel – gerai žinomas Kvebeko poetas ir diplomatas.

Yann savo romanisto plunksną kurį laiką aštrino ilgomis naktinio budėjimo valandomis kaip Kanados ambasados Paryžiuje sargas. Romane *The Life Of Pi* aprašomi jaunuolio išgyvenimai gelbėjimosi valtyje, kartu su zebra, tigru ir orangutange patele. Pirmoji romano laida Kanadoje gavo palankius vertinimus, bet nelabai entuziastiškai sutikta. Buvo pristatyta gen. gubernatoriaus premijai, bet jos nelaimėjo. Antroji, truputį pakeista, laida D. Britanijoje buvo sutikta labai šiltai. Ankstyvesnės Yann Martel knygos: romanas *The Facts Behind The Helsinki Roccamatios*, išleistas 1991 metais, apie du jaunuolius, kurie susitarė kartu rašyti apysakas apie italų kilmės suomių šeimą, ir romanas *Self*, 1996 metais, kuriame pasakotojas pasikeičia iš vyro į moterį, ir pabaigoje grįžta vėl atgal vyru.

XXIII Tarptautinis autorių festivalis Toronte tęsėsi nuo spalio 23 d. iki lapkričio 2 d. Šis kasmetinis festivalis būna "išbarstytas" po mažas teatrų bei posėdžių saliukes Toronto *Harbourfront* rajone, kur knygų autoriai skaito savo ar kitų autorių kūrybą, atsakinėja į užklausimus, papasakoja apie savo literatūrinius vargus ir laimėjimus. Šiais metais, kaip ir visuomet, dalyvavo angliškai rašantieji autoriai: iš 100 autorių, nemažai buvo žinomų, užsitarnavusių savo "literatūrinius pentinus" tarptautinėje arenoje, kaip Pat Conroy, Joanna Trolope, Umberto Eco, Larry Kramer, Frank McCourt, Alistair MacLeod, Rohinton Mistry. Bet šiemet buvo ir naujenybių – pirmą sykį dalyvavo autoriai iš Afganistano, Nepalo, Bangladeš, Guatemalos bei Saudi Arabijos. Galbūt daugeliui atrodo, kad išmintingiau skaityti knygas savo namuose, patogiai įsitaisius. Tačiau klausantis veikalus skaitančių autorių – pasak anksčiau dalyvavusių autorių festivaliuose – kartais iškyla nepastebėtų detalių, netikėtų niuansų, o kartais ir atsiranda visai kita įžvalga į veikalą. Pasakojama, kad Charles Dickens būdavo toks puikus savo veikalų skaitytojas, kad jis klausytojų minią pravirkdydavo ar išgąsdindavo.

Ontario policija (OPP) vedė dviejų dienų intensyvų vajų 401-me greitkelyje dalindami baudas taisyklių nesilaikantiems vairuotojams. Greitkelį, nuo JAV sienos tie Windsor'u iki Kvebeko provincijos ribų, patruliavo 250 policininkų aiškiai pažymėtuose ir nepažymėtuose policijos automobiliuose. Nors vajus buvo iš anksto paskelbtas žiniasklaidoje, vairuotojai jį lyg ir ignoravo. Policija išdalino net 2,000 baudų per dvi dienas. Vien už leidžiamo greičio viršijimą buvo sulaikyti 1549 vairuotojai. Iš jų 35 lėkė greičiau negu 150 km/val. Vienas vairuotojas pralėkė pro aiškiai pažymėtą policijos automobilį 235 km/val. greičiu – jį sulaikius pasirodė, kad 27 metų amžiaus torontietis vairavo vogtą automobilį ir neturėjo vairuotojo leidimo. Kiti, kaip paprastai, buvo baudžiami už saugos diržų nenaudojimą, nesaugų eismo linijų keitimą ir t.t.

Šių metų Giller literatūrinės premijos kandidatų sąrašas jau sutrumpintas iki 5 knygų. *Jury* komisija – rašytojai Barbara Gowdy, Thomas King ir anglistikos profesorius Bill New – nuo š. m. pavasario peržiūrėjo 94 knygas ir atrinko Carol Shield romaną *Unless*, Lisa Moor novelių rinkinį *Open*, Wayne Johnston romaną *The Navigator of New York*, Austin Clarke 500 psl. romaną *The Polished Hoe* ir Bill Gaston apysakų rinkinį *Mount Appetite*. Premijos laimėtojas bus paskelbtas lapkričio 5 dieną. Šią $25,000 premiją prieš 9 metus įsteigė Jack Rabinovitch savo žmonos žurnalistės Doris Giller atminimui, ir ji gali būti skiriama tik kanadiečiui autoriui. **G.K.**

* * *

Prašo pagalbos

Nijolė van Vankum, 18 m. amžiaus, Jono Vyšniausko dukraitė, gyvenanti Olandijoje, baigusi gimnaziją norėtų apsigyventi Kanados lietuvių šeimoje, įsidarbinti ir pasimokyti lietuvių kalbos; mergaitė kalbanti olandiškai, vokiškai, angliškai. Rašyti adresu: J. Vyšniauskas, Apartado aéreo 50-206, Barranquila, Colombia, SA.

JUOZAS NAKUTAVIČIUS, estradinis dainininkas, parduoda savo dainų garsajuostes. Adresas: 7119 Toledo Rd., Spring Hill, FL 34608-6185; E-paštas Nakutavicius@aol.com.

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto

MLS JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 15 metų

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Sportas

"Aušros" žinios

– Treniruotės vyksta įprasta tvarka. Šį antradienį, lapkričio 5, 7.30 v.v. bus berniukų "B" komandos varžybos Prisikėlimo parapijos salėje.

– Klubo nariai kartu su tėveliais yra kviečiami įsijungti į Prisikėlimo parapijos 50-mečio leidinį su savo nuotraukomis. Fotografavimosi laiką užsisakyti parapijos raštinėje. **Inf.**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: "Lietuvos ryto" krepšininkai Čempionų taurės klubų varžybose ir toliau semia pergales. Vilniečiai namuose sutriuškino "Chimki" (Rusija) krepšininkus 102:56. Europos B grupės varžybose Kauno "Žalgiris" pralaimėjo Liublianos "Olimpija" (Slovėnija) klubui 73:81. Moterų čempionės, Vilniaus "Lietuvos telekomo" krepšininkės, namuose nugalėjo Eurolygos trečiąją vietą užimantį Parmos "Lavezzini" (Italija) klubą 75:68.

SKRAIDYMAS: Lietuvos akrobatinio skraidymo meistras Jurgis Kairys laimėjo Japonijoje vykusias pasaulio akrobatinio skraidymo "Grand Prix" varžybas.

FUTBOLAS: Lietuvos futbolo čempionato dalyviai jau išsidalijo medalius. Auksas – "Kauno" klubui, sidabras – Klaipėdos "Atlantui" ir bronza – Panevėžio "Ekranui".

BOKSAS: Visaginietis D. Archirejevas *muai tai* (Tailando boksas) Europos mėgėjų čempionate Portugalijoje tapo žemyno čempionu grupėje iki 67 kg.

KULTŪRIZMAS: Tarptautinio kultūrizmo federacjios (IFBB) organizuotose tarptautinėse pirmenybėse Cairo (Egiptas) R. Počius iškovojo pasaulio vicečempiono titulą.

IMTYNĖS: Tallinn (Estija) vykusiame pasaulio kariškių graikų ir romėnų imtynių čempionate, M. Ežerskis (iki 97 kg) iškovojo bronzos medalį. **V.P.**

VYTAUTAS DUBICKAS, torontietis, po pavykusios žūklės šiaurės Ontario Ganaraska upėje š.m. vasarą. Laimikiai – 30 sv. lašiša ir 10 sv. upėtekis

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
2.00% už 1 m. term.	indėlius
2.60% už 2 m. term.	indėlius
3.00% už 3 m. term.	indėlius
3.60% už 4 m. term.	indėlius
4.05% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.85% už 2 m. GIC invest.	pažym.
3.25% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest.	pažym.
4.30% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.	
3.10% už RRSP 2 m. term. ind.	
3.50% už RRSP 3 m. term. ind.	
4.10% už RRSP 4 m. term. ind.	
4.50% už RRSP 5 m. term. ind.	
1.00% už OHOSP (variable rate)	
1.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
1.35% už JAV dolerių 1 metų GIC	
1.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	4.10%
2 metų	4.80%
3 metų	5.20%
4 metų	5.65%
5 metų	5.65%
– su keičiamu nuošimčiu	4.50%

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad NAUJAS *TŽ* FAKSO NUMERIS YRA 905 290-9802.

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ – Šiuo metu geriausios kainos:
lapkritis ir iki 13 gruodžio ir nuo 24 gruod. iki 31 kovo – $835+mokesčiai
14 iki 23 gruodžio – Kalėdinės kelionės – $955+mokesčiai
Pensininkam (virš 60 metų) pritaikau 10 nuošimčių nuolaidą!
Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!

SKRYDŽIAI Į 2003 METŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ IR DAINŲ ŠVENTĘ:
Skrisim trimis atskiromis grupėmis – birželio gale. Kviečiu dar neapsisprendusius – grupes ir pavienius asmenis dėl sąlygų nedelsiant pasitarti su manim. Algis Medelis

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.

ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena Travel
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ *MEDELIS CONSULTING*
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Naujas kunigas iš Lietuvos

Kun. Žydrūnas Paulauskas Čikagoje ruošiasi doktoratui

EDVARDAS ŠULAITIS

Iš Raseinių kilęs kun. Žydrūnas Paulauskas dar tik rugsėjo 26 d. atvyko iš Lietuvos ir apsigyveno Čikagos universiteto rajone – Hyde Parke. Šis dvasiškis iš tėvynės čia ruošis doktoratui to universiteto katalikų centre, kur aukščiau studijas tęsė neseniai daktaro laipsnį gavęs ir jau į Lietuvą sugrįžęs kun. Rimas Gudelis.

Su šiuo į mokslų viršūnes žengiančiu tautiečiu buvo proga susitikti, kai pirmąjį spalio sekmadienį jo studijų draugas – kun. Jaunius Kelpšas buvo atsivežęs į Šv. Antano parapijos šventovę Cicere.

Pamaldų metu kun. Ž. Paulauskas tautiečiams pasakė pamokslą, o po jų – pabendravo su Cicero bei apylinkių lietuviais tradicinėje kavutėje. Čia jį trumpai pristatė kun. J. Kelpšas, kuris dabar, išvykus kun. Kęstučiui Trimakui į Lietuvą, vadovauja lietuvių sielovadai Šv. Antano parapijoje. Jis taip pat pažymėjo, jog rengiasi trumpam važiuoti į Australiją, tad kun. Ž. Paulauskas Šv. Antano šventovėje tuo laiku laikys pamaldas.

Apie save prabilo ir pats kun. Ž. Paulauskas, papasakojo apie savo darbus tėvynėje. Pasirodo, kad šis dar jaunas dvasiškis jau spėjo daug kur pabuvoti ir nemažai nuveikti. Teko darbuotis Radviliškyje, Kėdainiuose, Kaune ir kitur. Kurį laiką buvo net Pravieniškių kolonijos kapelionu.

Būdamas Kaune baigė magistratūrą Vytauto Didžiojo universitete ir pradėjo ruoštis doktoratui. Tuo laikotarpiu jis laikė pamaldas Įgulos šventovėje. Papasakojo ir apie savo doktorato temą, liečiančią ligonių sielovadą. Lietuvoje ši tema dar nėra gvildenta. Kun. Ž. Paulauskas yra gavęs metus laiko akademinių atostogų, kurias panaudos studijoms Čikagoje. Po to grįš į tėvynę ir ten darbuosis savųjų tarpe.

Smagu pabrėžti, kad kun. Ž. Paulauskas, panašiai kaip ir jo studijų draugas kun. J. Kelpšas, yra plačių, naujų polėkių vyras, drįstantis galvoti ir kalbėti atvirai. Miela matyti, jog Lietuvoje auga nauja dvasiškių karta, kuri yra gerokai kitokia negu senoji. Dabar bent dalis jaunųjų kunigų nėra linkę nieko nedarant laukti paklydusių avelių, eina jų patys ieškoti.

Kun. Ž. Paulauskas (dešinėje) Šv. Antano parapijos šventovėje su kun. J. Kelpšu po čia aukotų šv. Mišių Nuotr. Ed. Šulaičio

Kovotojai prieš mikrobus

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Organizmą nuo infekcinių ligų sukėlėjų – mikrobų – saugoja tam tikros struktūros. Visų pirma tai oda. Kadangi organizmas per ją susiduria su aplinka, taigi ir užkrečiamųjų ligų sukėlėjais, aišku, kad pvz. dažniau plautis rankas iš tiesų būtina. Tačiau visų rūšių muilas dažniausiai esti šarminis, o sveikos odos reakcija rūgšti, todėl per dažnai plaudami rankas atsikratome ne tik jas aplipusių mikrobų, bet, deja, sumažiname ir odos gynybinę funkciją.

Taigi vienas svarbių organizmo apsauginių barjerų yra oda, kuri gali veikti mikrobus naikinančiai. Bet šią naudingą odos savybę silpnina jos sausumas, žvarbaus vėjo poveikis, šaltis, bendras organizmo nusilpimas, hipovitaminozė, organizmo brendimo metu dar ir kai kurių hormonų nedarna. Be abejonės, nervinė įtampa, kaip visur, taip ir čia turi neigiamos įtakos.

Pagrindinę barjerinę funkciją prieš mikrobus vykdo organizmo skysčiai: seilės, ašaros, nosies ir trachėjos gleivės, skrandžio sultys. Jau esame minėję (*TŽ*, 2000, 30-31 nr.), kad nosies gleivinės išskyrose bei ašarose, taip pat ir kituose biologiniuose skysčiuose esanti medžiaga – lizocimas, praskiestas vandenyje santykiu net 1:60,000,000, vis dar sugeba tirpdyti kai kuriuos mikrobus.

Ypatingai svarbi virškinimo sistemos – skrandžio – barjerinė funkcija: sveiko skrandžio sultyse esanti drusko rūgštis (HCL) sunaikina daugelį mikrobų. Taip pat naikina mikrobus kasos ir plonosios žarnos sultys. Tačiau esti atvejų, kada virškinimo sistemos barjerai kai kurių infekcinių ligų sukėlėjų, pvz. tuberkuliozės bacilų, nesulaiko, jų nesunaikina.

Čia pat tenka paminėti imuninės sistemos mechanizmų tarpininkus, vadinamuosius monokininus, iš kurių reikšmingas interferonas. Jis sugeba aktyvinti vienus svarbiausių fagocitų – makrofagus ir apsaugoti organizmą nuo virusų. Dabartiniu metu visame pasaulyje interferonui skiriamas didžiulis dėmesys: tobulinama jo gamybos technologija, atliekami platūs eksperimentiniai tyrimai ir klinikiniai stebėjimai, gydant šiuo vaistu tas ligas, kurios iki šiol buvo laikomos beviltiškomis, kaip, pavyzdžiui, išsėtinė sklerozė.

Derėtų paminėti ir T limfocitų išskiriamą biologiškai aktyvią medžiagą – limfokininą, kuri skatina B limfocitų fagocitinę veiklą.

Kitose ląstelėse taip pat gaminasi aktyvios medžiagos, pvz. eritrocituose gaminasi eritrinas, trombocituose – plakinas. Visos šios medžiagos naikina mikrobus. Dar yra ir bakteriostatiškai veikiančių medžiagų, kurios mikrobų sunaikinti nesugeba, bet stabdo jų pasigaminimą.

Mikrobų barjerinę funkciją vykdo tonzilės, kiti limfmazgiai, į kuriuos mikrobus atneša pati limfa. Ypač svarbios vadinamosios organizmo retikulinės – endotelinės ląstelės. Jų daug blužnyje, kepenyse, limfmazgiuose ir puriame jungiamajame audinyje.

Nemažą vaidmenį, apvalant organizmą nuo toksinių medžiagų, kurias išskiria mikrobai, atlieka inkstai, su šlapimu išskirdami kai kuriuos mokrobus ir jų nuodus. Didžiulės įtakos organizmo atsparumui turi ląstelinį imunitetą skatinanti užkrūčio liauka.

Etobicoke-Lakeshore rajono federacinio parlamento atstovė JEAN AUGUSTINE, dabartinė valstybės sekretorė daugiakultūriniams reikalams ir moterų statusui, praeitą pavasarį įvykusiame priėmime su imigracijos ministeriu DENIS CODERRE (dešinėje), Baltiečių federacijos pirm. ALG. VAIČIŪNU (kairėje) Nuotr. kun. F. Putrimo

Toronto Maironio mokyklos mokiniai klauso pianisto iš Lietuvos D. Kirilausko koncerto

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIETUVOS KELIU

Kiekvienas, 1989 metais stovėdamas Baltijos kelyje, svajojo ir tikėjo šviesia mūsų Lietuvos ateitimi. Tačiau sunkumai, kuriuos tenka įveikti, pasirodė daug sudėtingesni. Didelė Lietuvos problemos dalis glūdi ne vien ekonomikoje – jų esmę sudaro ir žmonių egocentrizmas, egoizmas, meilės stoka bei dvasinių vertybių sunykimas. O sumaterialėjusiai visuomenei ne visuomet jau reikia ir kultūros, tikrojo meno, religijos ar švietimo. Juk žymiai patogiau yra ugdyti vartotoją, kurio kelias veda ne į senelių sodybą ar bažnyčią, o į supermarketą...

Taigi, gerb. Kunige ir Redaktoriau, labai dėkojame, kad jautriai sureagavote į mus spaudžiančius nepriteklius, kad atsiliepėte į *XXI amžiuje* ir *Tėviškės žiburiuose* paskelbtą kunigų kreipimąsi. Dėkojame Jums už ženklią materialinę paramą, kuri tikrai šiuo metu *XXI amžiui* labai reikalinga. Ačiū už sandorą bei dvasinę šilumą, kurią pajutom – ji neįkainojama.

Edvardas Šiugžda,
XXI amžiaus redaktorius

ĮVYKIAI SEINUOSE

Rinkimai – tai toks laikotarpis, kai kandidatai stengiasi visokiais pažadais sugundyti savo rinkėjus, kad balsuotų už juos. Dažnai jais manipuliuojama, net jiems to neįtariant. Mes, lietuviai, nesiskaldykime. Rinkimai praeis, o mums reikės toliau gyventi. Kur tada kreipsimės pagalbos ar paramos? Kas mus užtars? Turėkime tai omeny ir paspauskime viens kitam ranką, kaip padarė K. Boračiauskas iš Klevų ir J. Marcinkevičius iš Žagarių, kandidatai į Seinų apskrities tarėjus. Ne rinkimai svarbiausi. Svarbiau už viską – mūsų vienybė ir kad nesileistume daugiau manipuliuojami. Būkime tokie, kaip Algirdas ir Marytė Leončikai, kurie sutiko nemokamai ant savo namo sienos pakabinti "Lietuvių namų" reklamą. Jie atliko savo pareigą, padėjo "Lietuvių namams", padėjo mums visiems, nors dėl to turėjo labai didelių nemalonumų. Jau po kelių dienų chuliganai apipylė lentą dažais ir išdaužė langų stiklus. Labai gaila, kad kaip tik tą dieną Lenkijos ir Lietuvos politikai bei artistai žaidė Balstogėje draugiškas futbolo rungtynes ir puikiai bendravo. O štai Seinuose atsitiko visiškai priešingas dalykas. Būkime tokie, kaip Kostas Boračiauskas iš Klevų, kuris matydamas, kad tautiniai drabužiai ir muzikos instrumentai bus geriau išnaudoti, perdavė juos Seinų "Lietuvių namams". Dar kartą širdingai ačiū Jums visiems už tai, kad remiate "Vysk. Antano Baranausko fondą Lietuvių namai" Seinuose ir rodote puikų pavyzdį kitiems.

Algirdas Vilkelis,
Fondo valdybos pirmininkas, Seinai

VIEŠNIAI IŠ KANADOS

Esame sujaudinti Jūsų didelio dėmesio ir pagalbos, kurią suteikėte. Suteikta parama – tai begalinis džiaugsmas mūsų mokyklos mokytojams, mokiniams, jų tėveliams. Tai paskata mums gerai dirbti, ugdant Lietuvos pilietį. Pasididžiuodami žavimės Jūsų pagalba, Jūsų atsidavimu sunkiu Lietuvos mokyklai metu. Linkime sveikatos, energijos ir noro dirbti naudingus darbus mūsų Tėvynės labui.

Pagarbiai –

Irena Nemeikienė,
Vanda Veličkienė,
Švenčionių rajono Reškutėnų "Ryto" draugijos pradinės mokyklos mokytojos

Red. pastaba. Ne paslaptis, kad toji viešnia iš Kanados – KLB pirm. R. Žilinskienė. Apie jos vizitą jau anksčiau buvo rašyta *TŽ*.

APGAULĖS TELEFONU

Įdomu, bet ir šiurpu buvo skaityti *TŽ* nr. 42 skyriuose *Kanados įvykiuose* ir *Laisvoje tėvynėje*, kas darosi abiejuose kraštuose, būtent apgavystės telefonu. Lietuvoje stengiasi išlupti pinigus vaizduodami, kad artimieji patekę į nelaimes, o čia net pačią telefono liniją mėgina "pavogti". Televizijoje irgi jau ne kartą kalbėta apie vyresnius žmones, kurie patiki telefoniniais pranešimais, pvz., kad laimėjo kažkokias loterijas, reikia tik prisiųsti "mokesčius"...

Yra ir kitokių begėdžių. Mano pažįstamai, kurios tėvas mirė tragiškai prieš 20 metų, šią vasarą paskambino jai nepažįstama moteris. Ši nežinomu būdu radusi jos "unlisted" telefoną, žinanti apie tėvo mirties aplinkybes ir kitas detales apie šeimą, papasakojo, kad Kanadoje iš Indijos ar Afrikos apsilankiusi vienuolė galinti tėvo sielą išgelbėti, bet vienuolei reikia sumokėti $165 dolerius už trejas Mišias, kurios už jį bus atlaikytos. Davė adresą, kur tuos pinigus siųsti. Keista buvo dar ir tai, kad ji klaidą padarė dėl tėvo pirmo vardo. Draugė tvirtino jai, kad ne tas vardas, o ana užbaigė kalbą, sakydama, jog tai ne svarbu. Atskambino ji po 20 minučių ir pasakė, kad buvo suklydusi, ne apie tą "sielą" kalbėjusi, net atsiprašė už sutrukdymą. Draugė liko priblokšta ir susijaudinusi, kad tokiais skaudžiais būdais "ieško durnių". Matyt, kad reikia ne tik būti labai atsargiai su kuo kalbi, bet ir be reikalo neišduoti informacijos nei apie save, nei apie artimuosius.

V. Vilaitienė,
Toronto, Ont.

Lietuviai - broliai?

L. STANKEVIČIUS

Senais laikais, kai važiuodavai į užsienį ir susitikdavai savo tautietį, apsidžiaugdavai ir susidraugaudavai su juo kaip su savo broliu. Štai, pavyzdžiui, per Montrealio "Expo" aš su žmona ir dukrom stovėjome eilėje prie kažkurio paviljono ir užpakaly mūsų atsistojo irgi vienas vyras su žmona bei dukrom. Kai jie išgirdo, kad mes kalbame lietuviškai, labai apsidžiaugė ir mus užkalbino lietuviškai. Pasirodo, jie buvo Amerikos lietuviai iš Filadelfijos. Bestovėdami su jais eilėje išsikalbėjome ir taip susidraugavome, kad net paskui juos užkvietėme pas mus nakvynei. Jie buvo labai patenkinti ir kvietė mus atvažiuoti pas juos į Filadelfiją.

Prieš daugelį metų lankydamasis Venecueloje susitikau ten su lietuviais ir vieni senesnio amžiaus tautiečiai mane pakvietė apsistoti jų namuose. Jie supažindino mane su kai kuriais ten lietuviais, su jų kolonijos kapelionu kun. Perkumu, kuris 25 metus gyveno ir dirbo Hong Konge kaip misionierius ir laisvai kalbėjo kinietiškai. Jis mane pakvietė pietums į kiniečių restoraną. Kai tik atsisėdom prie stalo, tuoj mus apsupo kiniečiai padavėjai ir pradėjo su kunigu kalbėti kinietiškai, kad net šalia mūsų sėdintys venecualiečiai žiūrėjo į mus įbedę akis.

Keletą dienų prieš Kūčias vienas lietuvis mane pakvietė pas save Kūčioms, sakydamas: "Tu jau lietuviškas Kūčias pažįsti, tai dabar galėsi susipažinti su venecualietiškų Kūčių stalu, kurį mums paruoš mano žmona venecualietė.

Vokietijoje per karą, pavyzdžiui lietuviai buvo labai vieningi, vieni kitiems padėdavo, kad net vokiečiai lietuvius vadindavo baltaisiais žydais.

O dabar šiais laikais tai lietuvis lietuviui yra ne brolis, bet priešas. Lietuvoje jie visokiais būdais vieni kitus apgaudinėja, apvaginėja ir net nužudo. Dabar pamatęs lietuvį užsienyje turi nuo jo bėgti, nes yra pavojinga su juo susitikti.

Dabar Lietuvoje pasiskelbia spaudoje kelionės organizatoriai, kad veža žmones darbams Ispanijon uždarbiauti – skinti vynuogių, tik iš anksto jiems reikia sumokėti tam tikrą sumą dolerių. Na, ir nuveža tuos žmones į Ispanijos mažą miestelį, palieka juos vidury gatvės ir pasako: čia tuoj atvažiuos ūkininkų sunkvežimis ir visus išvežios darbams. Organizatoriai grįžta į Lietuvą. O tie vargšai apgauti žmonės lieka be pastogės, be darbo ir be pinigų vidury gatvės.

Pasitaiko ir tokių žmonių, kurie susiranda sau darbo vynuogynuose, bet ten tuoj pat prisistato Lietuvos mafija ir reikalauja jiems mokėti duoklę. Jei nemokėsi jos, tai gali tave nužudyti.

Lietuvoje pasitaiko, kad paskambina tau žmogus ir klausia, ar tu norėtum apsidrausti savo namą nuo ugnies? Jei pasakai ne, tai sekančią dieną jau tavo namas dega.

Kas galėjo tikėti, kad tokie dalykai vyks Lietuvoje ir kad pamatęs lietuvį užsienyje turi nuo jo bėgti?

Kur dingo tasai lietuviškas nuoširdumas?

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, Chicago, IL *Tėviškės žiburiams* atsiuntė $20 auką. Dėkojame.

Paieškojimas

Zelma Rimkevičiūtė-Lipnickienė ieško Kanados Manitoboje gyvenusio dėdės Žanio vaikų Vilmos, Ernesto, Valdo ir Elenos. Atsiliepti adresu: V. Landsbergio-Žemkalnio 11-38, Kaunas, Lietuva; tel. 31-70-85-59.

TORONTO ONT

Vasagos moterų būrelis parėmė *Tėviškės žiburių* leidybą $200 auka. Savaitraščio leidėjai dėkingi už ypatingą dėmesį savajai spaudai ir nuoširdžią paramą.

A. a. tėvų Petro ir Marijos Traškevičių atminimui pagerbti duktė Irena Mackevičienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

A. a. Vidos Mockuvienės vienerių metų mirties prisiminimui Juozas ir Lydija Lukšos (London, ON) *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Jonui Arštikaičiui mirus, užjausdami dukrą Marytę Skrinskienę su šeima, seserį dr. M. Uleckienę su šeima Vida ir Alfonsas Stanevičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

A. a. Elenos Simaitienės atminimui A. Deksnienė ir šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondui $200 aukojo KLK moterų dr-jos Lietuvos kankinių šventovės skyrius.

Kun. A. Lipniūno *Jaunimo kultūros centrui* $50 aukojo N.N.

Šv. Kazimiero kolegijai Romoje $200 aukojo KLK moterų dr-jos Lietuvos kankinių šventovės skyrius.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $100 – B. Kalpokienė, F. Mockus (a.a. Vidos Mockuvienės atminimui), K. Norkus (a.a. Elytės Norkienės atminimui); $50 – I. Nacevičienė, M. Zubrickienė, J. Valiukienė.

Gautas laiškas iš seselės vienuolės Nijolės Sadūnaitės, besidarbuojančios Vilniuje. Tame laiške ji dėkoja Kanados lietuviams, kurie dosniai aukoja Sibiro konclageriuose kentėjusiems, dabar vėžiu sergantiems ir jų vaikams, sergantiems džiova. "Teatlygina visiems geradariams gerasis Dievas gausiomis malonėmis ir globa!" rašo ji. Laiško autorė priduria, kad gaunamos aukos yra perduodamos sergantiems. Jos palengvina jų sunkią būklę.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

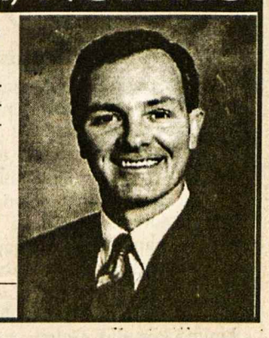

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Tony Genys
Sutton GROUP

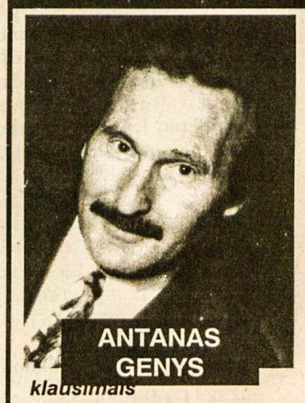

ANTANAS GENYS
klausimais
PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS
netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Lapkričio 3, sekmadienį, gražiai praėjo rudeninė kapinių lankymo diena (žiūr. kronikoj).

– *Žodis tarp mūsų* lapkričio-gruodžio knygelių laida jau gauta ir ją parapijos salėje sekmadieniais platina Albina Augaitienė.

– Anapilio knygyne gauta: nauja knyga *50 sportinės veiklos metų išeivijoje,* naujas žurnalo *Lithuanian Heritage* numeris bei kalėdinių sveikinimo kortelių. Galima įsigyti Kūčioms plotkelių ir įvairių kapams žvakučių.

– Mūsų parapijoje ugdomas Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondas, kad ateityje iš jo nuošimčių būtų galima remti tuos lietuvius klierikus, kurie bus pasiryžę po kunigystės šventimų darbuotis mūsų tarpe. Šiuo metu jau yra suaukota $35,500.

– Mišios lapkričio 10, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Viktorą Dailydę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už Kanados lietuvių fondo mirusius narius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje lapkričio 9, šeštadienį, 3 v.p.p. už Kanados lietuvių fondo mirusius narius.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį 9.30 v. ryto pamaldos, kuriose pamokslą pasakys vyskupas Hansas Dumpys iš Čikagos. Šį savaitgalį jis dalyvauja KLB 50 metų jubiliejaus renginiuose.

– Šių metų mirusiųjų prisiminimo pamaldos įvyks lapkričio 24 d., 9.30 v. ryto. Norintieji prisiminti savo mirusiuosius prašomi iš anksto susisiekti su parapijos klebonu: 905 270-3723.

Maironio mokyklos žinios

– Lapkričio 2 d. kun. Edis Putrimas vedė Vėlinių susikaupimą mokykloje, talkinant folkloristei Zitai Kelmickaitei. Mokiniai susipažino su senom lietuviškom gedulo giesmėm.

– Dėmesio, tėveliai! Visuotinis tėvų posėdis nukeltas į lapkričio 30 d., 9.15 v.r., mokyklos auditorijoj. Kviečiame visus aktyviai dalyvauti.

Živilė

Lietuvių Namų žinios

– Lapkričio 3, sekmadienį, Lietuvių Namų svetainėje pietavo 206 svečiai. Svečių knygoje pasirašė K. Zaborskas iš Vilniaus.

– LN valdybos posėdis – lapkričio 6, trečiadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Lietuvių Namai baigia ruošti Jubiliejinį 50-mečio leidinį. Galintys prisidėti finansiškai arba norintys tapti leidinio mecenatais prašomi kreiptis į LN raštinę arba skambinti tel. 416 532-3311.

– Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima papietauti, pasiskaityti naujausių žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto tinklapiu.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

– Aukotojams, parėmusiems Slaugos namų biblioteką, bus išduoti kvitai nuo mokesčių atleidimo ir jų vardai įrašyti Slaugos namų bibliotekoje. Aukas priima LN kult. k-jos pirm. V. Kulnys, tel. 416 769-1266.

Antanas Terleckas, kovotojas už Lietuvos išlaisvinimą, sovietmečio disidentas, Sibiro kalinys, žmogaus teisių gynėjas, š.m. lapkričio mėnesį lankysis Kanadoje. Susitikimai su lietuvių visuomene numatomi lapkričio 16, šeštadienį, Delhi, ON; lapkričio 17, sekmadienį, Vasagoje; gruodžio 1, sekmadienį, Hamiltone; gruodžio 8, sekmadienį, Toronte. Svečias lankysis Čikagoje, galbūt ir kituose lietuvių telkiniuose. **V.K.**

Prisikėlimo parapijos žinios

– *Žodis tarp mūsų* lapkričio ir gruodžio mėnesiams knygutės yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina $5.

– Parapijos tretininkų Mišios ir susirinkimas įvyks "Vilnius Manor" patalpose šį ketvirtadienį, 10 v.r.

– Pakrikštyta Erika Riet, Ingos (Poliakovaitės) ir Robert Ryan dukrelė.

– Spalio 30 d. palaidotas a.a. Vytautas Vaidotas, 74 m. Paliko pusseserę Eleną Kutschenreuter su šeima. Lapkričio 2 d. palaidotas a.a. Jonas Jacikas, 86 m. Paliko žmoną Oną, sūnus Praną ir Raimundą su šeima. Lietuvoje mirė a.a. Leontina Andrijauskienė, Nijolės Bates mama ir a.a. Algis Indriulis, Reginos Simonaitienės sūnėnas.

– Susikaupimas vyrams ir moterims vyks parapijos patalpose lapkričio 23 d. nuo ryto 9 v. iki vakaro. Vedėjas – kun. Algirdas Malakauskis, OFM, Vilniaus Bernardinų pranciškonų parapijos vikaras. Registruotis pas Ireną Vibrienę 416 762-8414 ar parapijos raštinėje.

– Šį sekmadienį, lapkričio 10, po 10.30 v.r. Mišių prasideda Pirmosios Komunijos pasiruošimo pamokos. Sutvirtinimo Sakramentui jaunuoliai pradės ruoštis lapkričio 17 d.

– Sėkmingai praėjo vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas. Labdaros darbams uždirbta daugiau kaip $10,000.

– Mišios sekmadienį, lapkričio 10: 8 v.r. už a.a. Emiliją Dickson; 9.15 v.r. už a.a. Joną Baltrušaitį ir jo tėvus; 10.30 v.r. už Vėlinių novenai pavestas sielas, už a.a. Mariją ir Antaną Štuikius, už a.a. Vytautą Dargį, už a.a. Joną Kuliešių; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Kanados lietuvių bendruomenės (KLB) 50-metį švenčiant, jau kapinių lankymo dieną, lapkričio 3, KLB muziejuje-archyve veikė įvairių Bendruomenės apylinkių gyvenimą vaizduojanti nuotraukų paroda, susilaukusi gausių lankytojų. Šis gražiai išdėstytų istorinių fotografijų telkinys be žodžių pasakoja apie nueitą šakotos veiklos lietuvišką kelią, atskleidžia daug užmarštin skęstančių dienų, įvykių bei žmonių. Visi kviečiami šiais rodiniais pasidomėti. Muziejaus-archyvo lankymo valandos – sekmadieniais nuo 10.30 v.r. iki 11 v.r. ir nuo 12 v.d. iki 6 v.v.; pirmadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Muziejaus vedėja dr. Rasa Mažeikaitė.

Kanados lietuvių fondo taryba posėdžiavo 2002 m. spalio 23 dieną Prisikėlimo parapijos patalpose. Valdybos pirm. A. Nausėdas ir tarybos pirm. G. Ignaitytė kalbėjo KL fondo reikalais. Ižd. A. Pabedinskas pateikė š.m. apyskaitą. Inv. kom. pirm. Algis Kaminskas kalbėjo investavimų reikalais. Buvo diskutuojami įvairūs fondo reikalai bei jubiliejinio leidinio reikalai. KLF aktyvas jau siekia netoli 3.5 milijono dol. Kanados lietuvių studentams buvo skirta $7,500 stipendijoms ir daugiau kaip $100,000 kitiems lietuvybės reikalams Kanadoje ir Lietuvoje. Šis posėdis buvo paskutinis šių metų veiklos. Kitas posėdis įvyks 2003 metais vasario mėnesį.

Stasys Prakapas

A. a. Gedimino Smolskio atminimui žmona Irena ir sūnus Raimundas *Tėviškės žiburiams* aukojo $300.

A. a. Monikos Bumbulienės aštuntoms mirties metinėms atminti vyras Antanas Bumbulis *Tėviškės žiburiams* aukojo $200.

A. a. Elenos Simaitienės atminimui Valė Šniuolienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

SVEIKINAME

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ,

jos krašto valdybą, apylinkių valdybas, narius ir Kanadoje gyvenančius lietuvius 50 metų jubiliejaus proga

Prisimename visus veikėjus, rėmėjus ir geradarius, kurie dirbo lietuvybės išlaikymui, o dabar, sugrįžę pas Dievą, ilsisi ramybėje. Dėkojame kiekvienam asmeniui, kuriame naujai įžiebta arba seniai žibanti Tėvynės meilės liepsna stipriai dega. Dėkojame visiems tėveliams, seneliams ir proseneliams, kurie buvo ir dar vis yra pasiryžę išlaikyti mūsų tautos kalbą, kultūrą ir jos tradicijas. Dėkojame jums už jūsų nesibaigiantį darbštumą, ištvermingumą ir atkaklumą, kuris padėjo sukurti mūsų lietuvių bendruomenę čia, Kanadoje. Dėkojame už Lietuvos laisvę prisimindami visus, kurie už ją ir už Lietuvą žuvo. O svarbiausia dėkojame kiekvienam asmeniui, kuris savo kasdieniniame gyvenime pats stengiasi nenutolti nuo lietuvybės, perduoti ją ir išlaikyti. Ši – yra jūsų šventė! Džiaukimės visais savo pasiekimais! Šios šventės džiaugsmu visi Kanados lietuviai, nuo mažiausio iki didžiausio ir nuo jauniausio iki seniausio, dalinasi su Bendruomene. Linkime daug, daug laimės ir sėkmės ateities veikloje KLB ir jos visoms apylinkėms.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS VALDYBA

Lituanistinių kursų pradžia Toronte. Svečiai – Algirdas Vaičiūnas, Tony Cassole, mokytojos – Nijolė Benotienė, Rima Žemaitytė, Vaida Petrauskienė

LIETUVIŲ NAMAI ◆ LABDAROS FONDAS

maloniai kviečia visuomenę dalyvauti

LIETUVIŲ SLAUGOS NAMŲ "LABDARA" OFICIALAUS

ATIDARYMO IŠKILMĖSE

2002 m. lapkričio 17, sekmadienį, 12.30 v.p.p.

5 RESURRECTION ROAD, TORONTO

✦ juostos perkirpimas prie Slaugos namų aikštės ✦ Slaugos namų apžiūrėjimas ✦ garbės svečių iš Sveikatos ministerijos, Ontario ir Toronto valdžios pristatymas ✦ vaišės su vynu Prisikėlimo parapijos salėje ✦

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" metinis susirinkimas įvyks š.m. lapkričio 13, trečiadienį, 7.30 v.v. *Tėviškės žiburių* patalpose.

***TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ* administracija prieškalėdiniu laikotarpiu bus atidaryta nuo lapkričio 17 iki gruodžio 8 d., sekmadieniais, po 9.30 v.r. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima sutvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti *TŽ* kaip dovaną savo bičiuliams.**

Kalėdiniai sveikinimai

Jau planuojamas kalėdinis *TŽ* numeris, kuris išeis gruodžio 17 d. **Visa medžiaga, skirta šiam numeriui, laukiama vėliausiai iki gruodžio 1 d.** Kalėdinius sveikinimus kviečiame siųsti dar prieš šią datą, kad spaustuvė galėtų juos laiku paruošti. Yra dvejopi sveikinimai – bendras ir atskiri, asmeniniai. Į bendrąjį sveikinimą įrašomi visi tie, kurie pareiškia tokį norą ir atsiunčia auką *TŽ*. Asmeniniai bei atskirieji sveikinimai yra rėminiai. Jų kaina pagal užimamą plotą. Jais daugiausia naudojasi parapijos, organizacijos, institucijos ir pavieniai asmenys. Sveikinimas per laikraštį šiuo metu yra geriausias būdas pasiekti savo artimuosius ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje. Tuo būdu išvengiama atvirukų siuntinėjimo, kuris pareikalauja daug laiko ir išlaidų.

KLF valdybos posėdis įvyko spalio 21 d. Prisikėlimo par. patalpose. Dalyvavo pirm. A. Nausėdas, vicepirm. L. Zubrickas, ižd. A. Pabedinskas, sekr. D. Baltrušytė-Sher, vicepirm. J. Kuliešius, Br. Stundžia (revizijos komisijos narys), S. Piečaitienė (KLB) atstovė ir administratorius L. Baziliauskas. Pirmininkas pranešė apie Kanados valdžios atstovo atliktą reviziją, o iždininkas apie kapitalo investicijas. Valdyba patvirtino rugsėjo-spalio mėnesių Fondo išlaidas. Sekretorė pranešė apie daugybę laiškų, gautų iš Lietuvos, Seinų ir Kanados.

Valdyba svarstė prašymus dėl finansinės paramos. Po $1000 buvo paskirta Lietuvos invalidų draugijai ir klubui "Viltelė" iš Punsko; $500 parama paskirta Vilniaus Senamiesčio Soroptimisčių klubui, remiant projektą "Naujasis amžius" bei Tarptautinio kongreso "Komunizmo nusikaltimų įvertinimas" leidiniui paremti. Administratorius L. Baziliauskas painformavo valdybą apie išmokėtas stipendijas studentams. Pirmininkas pranešė, kad tęsiamas darbas, ruošiant KLF 40-mečio leidinį. Š.m. lapkričio 9 d. KLF kartu su KLB iškilmingai atšvęs Lietuvių Namuose 40 metų Fondo ir 50 metų KLB veiklos sukaktis. Kitas valdybos posėdis – gruodžio 2 d. Prisikėlimo par. patalpose. **D.B.S.**

A. a. Alfonso Krikščiūno atminimui žmona Ona Krikščiūnienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

MALONIAI KVIEČIAME VISUS Į

muz. Lilijos Turūtaitės

10-čio SUKAKTUVINĮ KONCERTĄ

š.m. lapkričio 17, sekmadienį, 4 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose

PROGRAMOJE:

◆ chorai "Daina", "Aras", "Angeliukai" ir jaunimo grupė ◆
◆ šilta vakarienė su vynu, ruošiama J. Gurklienės ◆
◆ šokiai ◆

Bilietus galima užsisakyti iš anksto pas ***E. Namikienę, tel. 416 233-2540, V. Mašalą tel. 416 761-0095, V. Baltrušaitienę, tel. 416 626-5852.*** *O taip pat sekmadieniais Anapilio ir Prisikėlimo parapijų patalpose bei Lietuvių Namuose.*

Rengia choras "Daina"

ŠVĘSKIME KARTU!

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ

50-čio jubiliejaus proga

kviečiame visuomenę dalyvauti

IŠKILMĖSE

2002 m. lapkričio 23, šeštadienį

LIETUVIŲ NAMUOSE, 1573 Bloor St.W., Toronto

3 v.p.p. – paroda; 4 v.p.p. – kokteiliai;
5 v.p.p. – programa; 6 v.v. – iškilminga vakarienė;
ŠOKIAI • LOTERIJA • BARAS

PROGRAMOS ATLIKĖJAI:

Atis Bankas *– smuikas;* ***Ilona Beresnevičienė*** *– pianinas*
Vilma Vitols *– mezzo soprano*

Bilietai platinami LN rašinėje tel. **416 532-3311,** sekmadienio popiečių metu arba skambinti **A. Dargytei-Byszkiewicz, tel. 416 762-1497** Kaina – $50 asmeniui

KLB jubiliejiniai renginiai

Kanados lietuvių bendruomenės 50-mečio jubiliejaus renginiai prasidės tarybos suvažiavimu Prisikėlimo parapijos kavinėje lapkričio 9, šeštadienį, 8.30 v.r. Lietuviškų tradicijų, ratelių ir dainų popietė, tema "Rugiapjūtė", kurią ves tautosakininkė Zita Kelmickaitė, prasidės 1 val. p.p. parapijos salėje. Visi kviečiami dalyvauti, pabendrauti šiame išskirtiname renginyje. Nuo 9 v.r. moterų ir vyrų komandų krepšinio varžybos vyks Humber College (Lakeshore Campus, prie Kipling g.). Vakare iškilmingas pokylis, rengiamas kartu su Kanados lietuvių fondu, švenčiančiu 40 metų veiklos sukaktį, įvyks Toronto Lietuvių Namuose 6 v.v. Programoje – Montrealio dainos vienetas, vadovaujamas muz. Aleksandro Stankevičiaus. Bilietus užsisakyti pas J.R. Danaičius, tel 416 232-9772. Kaina – $75 asmeniui (išduodamas $50 kvitas mokesčių atleidimui).

Sekmadienį ši sukaktis bus paminėta pamaldose visose lietuvių parapijose, o nuo 10 v.r. tęsis krepšinio varžybos Humber College. Iškilminga akademija (įėjimas – laisva auka) Anapilyje prasidės 2.30 v.p.p. Bus galima autobusu nemokamai vykti į Anapilį **iš Lietuvių Namų** (išvažiuos **1.30 v.p.p.**) arba **iš "Vilnius Manor"** (išvažiuos **1.45 v.p.p.**). Akademijoje bus KLB veiklos apžvalga, Kanados lietuvių literatų skaitiniai, taip pat įvyks KLB kryžiaus šventinimas. Kanados lietuvių muziejuje-archyve vyks KLB veiklos nuotraukų paroda. Autobusai grįš į Vilniaus rūmus ir LN 15 minučių po renginio pabaigos. **Inf.**

KLB Toronto apylinkės valdyba sveikina "Paramos" kredito kooperatyvą, švenčiantį savo 50-ties metų veiklos jubiliejų ir nuoširdžiai jam dėkoja už kasmetinę finansinę paramą.

• Valdyba numato artimoje ateityje surengti Bernardo Brazdžionio ir Jurgio Jankaus kūrybos vakarą.

• Gruodžio 11, 7.30 v.v. LN Mindaugo menėje įvyks KLB Toronto apylinkės metinis susirinkimas.

KLB Toronto apylinkės valdyba

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

MONTREAL QUE

Montrealio lietuvių menininkų grupės susirinkimas įvyko 2002 m. spalio 24 d. pirmininkės Alvyros Povilaitienės namuose. Susirinkimą pradėjo A. Povilaitienė, ir vėliau buvo diskutuojama ateities veikla. Š.m. lapkričio 16, šeštadienį, 12.30 v.p.p. Aušros Vartų parapijos salėje latvių dail. Oscars Vindedzis rodys piešimą, graviūrų bei smulkių metalo dirbinių darymą. Čia galės ir žiūrovai aktyviai į tuos darbus įsijungti. Be to, numatyta ateinančių metų tretįjį savaitgalį Aušros Vartų parapijos salėje surengti dailės parodą. Menininkai, norintys toje parodoje dalyvauti, turi iš anksto užpildyti anketas, gaunamas pas pirm. A. Povilaitienę, tel. 695-4696.

Ryšium su Lietuvos centrinės kredito unijos steigimu delegacija įvairių finansinių įstaigų iš Lietuvos lankėsi Kvebeko mieste ir artimai bendravo su Desjardins kredito unijų federacjos aukštais pareigūnais. Svečiai labai šiltai buvo priimti, ir Lietuvos trispalvė ant aukšto stiebo šalia centrinio Desjardins pastato plevėsavo tarp Kanados, Kvebeko ir Desjardins vėliavų. Spalio 24 d. delegacija persikėle į Montrealį, ir kita diena buvo skirta "Litui" – Montrealio lietuvių kredito unijai. Spalio 26 d. dalis delegacijos išskrido namo, o Lietuvos centrinės kredito unijos valdybos pirmininkas Ramūnas Stankevičius ir teisininkė Jurgita Igarytė pasiliko, kad galėtų spalio 27, sekmadienį, susitikti su Montrealio lietuviais ir padaryti jiems pranešimą apie dabartinę kredito unijų veiklą Lietuvoje.

Sekmadienį į Aušros Vartų parapijos salę susirinko nemažas būrys asmenų, besidominčių kredito unijų judėjimu. Regina Piečaitienė, Desjardins pavedimu visą laiką globojusi šią lietuvių delegaciją, papasakojo apie savo pirmuosius žingsnius prieš aštuonerius metus Lietuvoje, kai buvo ten pradėtos steigti pirmosios kredito unijos. Per šešerius metus įsisteigė 25 kredito unijos su 4000 narių ir 4 milijonų kanadiškų dol. kapitalu. Po to kalbėtoja pristatė R. Stankevičių (pirmąjį savo tarnautoją Lietuvoje) ir J. Igarytę. B. Stankevičius džiaugėsi, kad kredito unijų judėjimas įgavo pogreitį ir dabar Lietuvos centrinei kredito unijai priklauso 44 kredito unijos su arti 60 mil. litų kapitalu bei 17000 narių. Kredito unijų telkiamais patarnavimais daugiausia naudojasi ūkininkai. Kai jiems reikia pinigų sėklai, trąšoms, eina skolintis į kredito uniją, nes didieji bankai tokiomis mažomis paskolomis nesidomi. Įvairūs mokesčiai irgi priimami. Šiuo metu už santaupas mokami 7%, o už paskolas – 12%. Buvo keletas klausimų, į kuriuos R. Stankevičius išsamiai atsakinėjo.

Prie "Lito" paruoštos kavos bei įvairių pyragų dar buvo kalbamasi su svečiais. Tą patį vakarą svečiai nuvažiavo į Dorvalio oro uostą skristi namo, bet dėl didelės audros Europoje visi skrydžiai į Europą buvo atšaukti. Jie namo išskrido tik spalio 29, antradienio, vakare.

A. a. Elena Lymantienė-Bichnerytė, 86 m. amžiaus, mirė spalio 20 d. Buvo pašarvota Mount Royal Funeral Complex. Po maldų St. John's Lutheran Church spalio 25 d. palydėta į Mount Royal krematoriumą. Jos vyras Ansas mirė prieš tris mėnesius. Liko duktė, dvi seserys, kiti giminės ir draugai Kanadoje, Lietuvoje ir Vokietijoje. **B.S.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

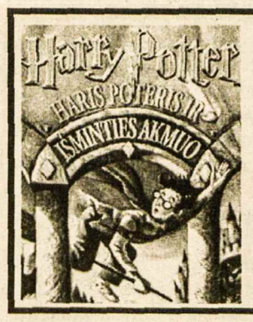

Haris Poteris jau Kanadoje

Viso pasaulio vaikų (ir ne tik vaikų) mėgstamiausia knyga išversta į lietuvių kalbą

amazon.com. tulpė.ca

Vėlinės Anapilyje

Šv. Jono lietuvių kapinės ir visa Anapilio sodyba praeitą sekmadienį, lapkričio 3, nors ir vėsiam orui esant, susilaukė nemažai lankytojų iš Toronto, Mississaugos, Hamiltono ir kitų vietovių. Suvažiavę tautiečiai tvarkė savo artimųjų kapus, puošė juos gėlėmis, deginėjo žvakutes, maldomis prisiminė mirusiuosius. Už juos visus Mišias 3 v.p.p. koncelebravo Lietuvos kankinių parapijos klebonas prel. J. Staškevičius su kun. K. Kaknevičiumi, Londono Šiluvos Marijos parapijos klebonu, kun. A. Simanavičiumi, OFM, Toronto Prisikėlimo par. klebonu, kun. J. Žukausku, OFM, Hamiltono Aušros Vartų par. klebonu, kun. E. Jurgučiu, OFM, kun. E. Putrimu, kun. V. Staškevičiumi ir Tauragės įgulos kapelionu kpt. kun. R. Monstvilu, pasakiusiu įspūdingą pamokslą. Giedojo jungtinis Lietuvos kankinių ir Prisikėlimo parapijų choras, vargonams palydint muz. J. Govėdui, diriguojant muz. D. Viskontienei. Birbyne grojo T. Pabrėža. Mišių apeigose dalyvavo diak. K. Ambrozaitis ir br. P. Šarka, OFM.

Anapilio parodų salėje meno mėgėjai domėjosi dail. S. Saplienės ir keramikės V. Balsienės darbų paroda, kurią surengė KLK moterų dr-jos šios parapijos skyrius. Kiti didžiojoje salėje vaišinosi Anapilio moterų būrelio paruoštais šiltais pietumis, susitikinėjo su pažįstamais, pabendravo. Renginys "Atgaivink sielą", vykęs 1 v.p.p. Anapilio parapijos salėje, taip pat susilaukė nemažo dėmesio. Dalyviai klausėsi kamerinio orkestro "Lyra" atliekamų kūrinių, solistų bei skaitovų. Renginį suorganizavo "Lyros" vadovė smuikininkė A. Šarpytė.

Anapilio sodyboje judėjimą savanoriškai tvarkė Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopa, vad. V. Pečiulio. Nuo 9.30 v. ryto iki pamaldų buvo atidaryta *Tėviškės žiburių* administracija, aptarnavusi lankytojus. Vakare kapinės švietė tūkstančiais margaspalvių žvakučių. **S.**

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

praneša savo nariams, kad parduoda

EURO KELIONIŲ ČEKIUS

(Euro travellers cheques)

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
• **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
• **STATOME: verandas, tvoras**
• **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122